

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
DEPARTMENT OF SKILL DEVELOPMENT

คู่มือ การวางผังอาคารสถานฝึก

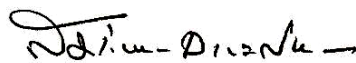
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาสถานฝึกและพัฒนาฝีมือแรงงาน
สำนักพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

คำนำ

คู่มือการวางแผนอาคารสถานฝึกเล่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม การทดสอบมาตรฐานได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน เตรียมการ และพิจารณาขนาดของเครื่องมือ เครื่องจักร ในแต่ละสาขาอาชีพได้อย่างเหมาะสม และเป็นมาตรฐานเดียวกัน การกำหนดวางผังฯ นี้ ได้จัดทำขึ้นจากคำแนะนำจากผู้บริหาร คณะทำงานยกร่างและคณะทำงานพิจารณาคู่มือการวางแผน อาคารสถานฝึก พร้อมนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถจัดวางเครื่องมือเครื่องจักรให้เหมาะสมกับ พื้นที่ใช้งานจริงและปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงานภายในอาคารสถานฝึก

การวางแผนอาคารสถานฝึกนี้ ได้ใช้ข้อมูลจากหนังสือ EQUIPMENT PLANNING GUIDE FOR VOCATIONNAL AND TECHNICAL TRAINING AND EDUCATION PROGRAMMES ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ILO เป็นแนวทางประกอบการจัดทำโดยใช้พื้นที่อาคารสถานฝึก ของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานเป็นแนวทางในการกำหนดการวางแผนอาคารสถานฝึก ซึ่งประกอบด้วย ผังอาคารฝึกอบรมกลุ่มอาชีพเครื่องกล กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ กลุ่มอาชีพก่อสร้างและอุตสาหกรรมศิลป์ และกลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งสามารถนำไปบริหารการวางแผนอาคารสถานฝึกให้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ อันจะเป็นส่วน ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นที่ยอมรับ

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติ และผู้เกี่ยวข้องได้พอสมควร หากมีความไม่ชัดเจนในการนำไปใช้ ขอให้โปรดแจ้งเพื่อจัดดำเนินการ แก้ไขและปรับปรุงในโอกาสต่อไป

(นายสมเกียรติ ฉายะศรีวงศ์)

อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

สารบัญ

หน้า

1. คำนำ	
2. แนวทางหลักเกณฑ์การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน.....	1
3. การวางผังอาคารสถานฝึก	
3.1) สาขาช่างก่ออิฐฉาบปูน	
3.1.1 แบบการวางผังอาคารปฏิบัติงาน (C – 01 ถึง C – 03).....	9
3.1.2 กรอบรายการเครื่องมือเครื่องจักรประกอบการวางผัง.....	12
3.1.3 เอกสารประกอบการประเมิน.....	13
3.1.4 แบบประเมินสถานฝึก.....	17
3.2) สาขาช่างประกอบโครงอะลูมิเนียม	
3.2.1 แบบการวางผังอาคารปฏิบัติงาน (C – 04 ถึง C – 06).....	18
3.2.2 กรอบรายการเครื่องมือเครื่องจักรประกอบการวางผัง.....	21
3.2.3 เอกสารประกอบการประเมิน.....	22
3.2.4 แบบประเมินสถานฝึก.....	26
3.3) สาขาช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี	
3.3.1 แบบการวางผังอาคารปฏิบัติงาน (IA – 01 ถึง IA – 02).....	27
3.3.2 กรอบรายการเครื่องมือเครื่องจักรประกอบการวางผัง.....	29
3.3.3 รายละเอียดประกอบการประเมิน.....	30
3.3.4 แบบประเมินสถานฝึก.....	31
4. ภาคผนวก	
4.1) ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน	ผ - 1
4.2) คู่มือสิทธิประโยชน์การฝึกอบรมฝีมือแรงงานภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือ แรงงาน พ.ศ. 2545	
4.2.1 การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน.....	ผ - 3
4.2.2 ขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน.....	ผ - 4
4.2.3 คำขอรับจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานพ.ศ. 2545.....	ผ - 5

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- 4.3) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2513) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
โรงงาน พ.ศ. 2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน.....ผ - 6
- 4.4) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
โรงงาน พ.ศ. 2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน.....ผ - 14
- 4.5) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535.....ผ - 24
- 4.6) กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน
- 4.4.1 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงาน
เกี่ยวกับเครื่องจักร.....ผ - 39
- 4.4.2 ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน
เกี่ยวกับภาวะแวดล้อม.....ผ - 44
- 4.4.3 กฎกระทรวงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน
เกี่ยวกับความร้อนแสงสว่างและเสียง.....ผ - 48
- 4.7) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องกำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย
มาตรฐานของสถานที่ให้บริการผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อ
การรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อ
เสริมสวย ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๘.....ผ - 79
5. คณะที่ปรึกษาและคณะทำงานฯ.....ก - ง

แนวทางหลักเกณฑ์การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545

สถานประกอบกิจการที่ประสงค์จะตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ตามมาตรา 19 และมาตรา 39 (3) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน เรื่องหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ลงวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2546

ดังนั้นเพื่อให้ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานมีความพร้อมและเหมาะสมในเรื่องสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามสาขาอาชีพที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงกำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ดังนี้

1. ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน หมายความว่า สถานที่ฝึกที่ได้จัดไว้เป็นส่วนแยกจากหน่วยประกอบกิจการ ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ต้องมีความพร้อมและความเหมาะสมดังนี้

1.1 ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานต้องมีลักษณะเหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามสาขาอาชีพที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด และมีสถานที่ซึ่งมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานแยกเป็นส่วนจากหน่วยประกอบกิจการ

1.2 เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต้องมีจำนวนตามความจำเป็นเหมาะสม อยู่ในสภาพที่ดีและปลอดภัย

2. สถานที่ฝึก

สถานที่ฝึก หมายความว่า สถานที่ที่ผู้ดำเนินการฝึกจัดให้มีการฝึกอบรมฝีมือแรงงานให้แก่ผู้รับการฝึก สถานที่ฝึกจะต้องมีรายละเอียดดังนี้

2.1 องค์ประกอบของสถานที่ฝึก

2.1.1) พื้นที่ใช้สอย ของสถานที่ฝึกอาจใช้สำหรับกลุ่มอาชีพหนึ่งหรือหลายกลุ่มอาชีพก็ได้ บางครั้งอาจใช้อุปกรณ์ เครื่องจักรในการฝึกร่วมกันได้ การกำหนดเขตพื้นที่จึงต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของงาน พื้นที่ในการวางเครื่องจักรกลไม่ควรหนาแน่นเกินไป พื้นที่วางโต๊ะปฏิบัติงาน พื้นที่สำหรับงานประกอบชิ้นส่วนพื้นที่สำหรับสาธิต ช่องทางสัญจรไปมา และสำหรับขนย้ายวัสดุ การคำนวณพื้นที่ใช้สอยอาจไม่กำหนดกฎเกณฑ์ตายตัว แต่จะกำหนดให้สะดวกสบายต่อการเข้าปฏิบัติงาน เป็นระเบียบ ไม่แออัดจนเกินไป ควรมีทางเดินรอบเครื่องจักรที่เหมาะสมและปลอดภัย

2.1.2) การจัดวางเครื่องจักร ควรอยู่ในตำแหน่งที่เข้าใช้งานหรือตรวจสอบได้สะดวกโดยไม่ต้องปิดกั้นเครื่องดับเพลิง เตารับ แผงควบคุมไฟฟ้าในสถานที่ฝึก

2.1.3) ระบบไฟฟ้า ต้องติดตั้งมิเตอร์วัดไฟ (KILOWATT HOUR METER) เพื่อตรวจสอบปริมาณการใช้ไฟฟ้าของศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน การเดินสายระบบไฟฟ้าให้เป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานการติดตั้งของไฟฟ้า ตำแหน่งแผงควบคุมต้องอยู่ในตำแหน่งที่เข้าควบคุมได้ทันที เมื่อเกิดปัญหาทางระบบไฟฟ้า

2.1.4) แสงสว่าง สถานที่ฝึกควรจัดให้มีแสงสว่างอย่างพอเพียง

2.1.5) การระบายอากาศ ต้องมีการถ่ายเทอากาศได้สะดวก เช่นเครื่องจักรที่มีควันต้องมีเครื่องดูดอากาศหรือพัดลมระบายอากาศ เครื่องจักรงานไม้จะต้องทำท่อดูดจี้เลื่อยออกไปเก็บ ในลักษณะภายนอกสถานที่ฝึกเป็นต้น

2.1.6) ระบบประปา ต้องติดตั้งมาตรวัดน้ำเพื่อตรวจสอบปริมาณการใช้น้ำประปาของศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

2.1.7) จัดให้มีอุปกรณ์ความปลอดภัยส่วนบุคคล และของเครื่องจักร

2.1.8) จัดให้มีระบบป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.1.9) จัดให้มีเครื่องดับเพลิงไม่น้อยกว่าหนึ่งเครื่องต่อพื้นที่ 100 ตารางเมตร

2.1.10) ห้องเก็บวัสดุ เป็นห้องที่มีขนาดและพื้นที่ที่เหมาะสมเพียงพอต่อการเก็บวัสดุ พร้อมสามารถทำการเบิกจ่ายวัสดุได้อย่างรวดเร็ว

2.1.11) ห้องฝึกอบรม ควรมีความสะอาด เป็นระเบียบ แสงสว่างเพียงพอและมีอุปกรณ์การฝึกที่จำเป็นสำหรับแต่ละสาขาตามความเหมาะสม

2.2 การจัดวาง LAYOUT สถานที่ฝึก

การจัดวางเครื่องจักรควรจัดวางให้เหมาะสมกับพื้นที่และการใช้งาน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการฝึกอบรม รายละเอียดตามแบบการวางผังอาคารสถานที่ฝึกของแต่ละสาขาอาชีพ

2.3 ข้อกำหนดที่ใช้ในสถานที่ฝึก

2.3.1) สัญลัักษณ์ และสีตามมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน(รายละเอียดสีและสัญลักษณ์) อ้างอิงจาก : คู่มือการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล กองตรวจความปลอดภัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน

2.3.2) ทางเดินหลักในสถานที่ฝึกกว้างไม่ต่ำกว่า 1.20 เมตร ทางแยก 90 ซม. –1.00 เมตร

ในการควบคุมความปลอดภัยนั้น มีวิธีการต่างๆ หลายวิธีที่จะป้องกันอันตรายไม่ให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงานแต่ในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมหรือป้องกันที่แหล่งอันตรายหรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายได้ ควรพิจารณาการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล หมายถึง สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่สวมใส่ลงบนอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายหรือหลายๆส่วนรวมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันอันตรายให้แก่อวัยวะส่วนนั้นๆ ไม่ให้ต้องประสบกับอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน

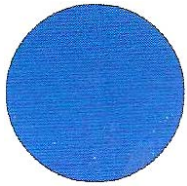

2.3.2) รูปแบบของเครื่องหมายเพื่อความปลอดภัย

2.3.2.1 รูปแบบของเครื่องหมายเพื่อความปลอดภัยและสีที่ใช้ แบ่งเป็น 4 ประเภทตามจุดประสงค์ของการแสดงความหมาย

2.3.2.2 ให้แสดงสัญลักษณ์ภาพไว้ตรงกลางของเครื่องหมาย โดยไม่ทับแถบขาวสำหรับเครื่องหมายห้าม

2.3.2.3 ในกรณีที่ไม่มีสัญลักษณ์ภาพที่เหมาะสมสำหรับสื่อความหมายตามที่ต้องการ ให้ใช้เครื่องหมายทั่วไป สำหรับเครื่องหมายเพื่อความปลอดภัยแต่ละประเภทร่วมกับเครื่องหมายเสริม

ประเภทของรูปแบบเครื่องหมายความปลอดภัย

ประเภท	รูปแบบ	สีที่ใช้	หมายเหตุ
เครื่องหมายห้าม		สีพื้น : สีขาว สีขาวแถบตามขอบวงกลม และแถบขาว : สีแดง สีของสัญลักษณ์ภาพ : สีดำ	- พื้นี่ของสีแดงต้องมีอย่างน้อยร้อยละ 35 ของพื้นที่ทั้งหมดของเครื่องหมาย
เครื่องหมายเตือน		สีพื้น : สีเหลือง สีของแถบตามขอบ : สีดำ สีของสัญลักษณ์ภาพ : สีดำ	- พื้นี่ของสีเหลืองต้องมีอย่างน้อยร้อยละ 50 ของพื้นที่ทั้งหมดของเครื่องหมาย
เครื่องหมายบังคับ		สีพื้น : สีฟ้า สีของสัญลักษณ์ภาพ : สีขาว	- พื้นี่ของสีฟ้าต้องมีอย่างน้อยร้อยละ 50 ของพื้นที่ทั้งหมดของเครื่องหมาย
เครื่องหมายสารนิเทศเกี่ยวกับภาวะความปลอดภัย		สีพื้น : สีเขียว สีของสัญลักษณ์ภาพ : สีขาว	- พื้นี่ของสีเขียวต้องมีอย่างน้อยร้อยละ 50 ของพื้นที่ทั้งหมดของเครื่องหมาย - อาจใช้รูปแบบเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าก็ได้

สีเพื่อความปลอดภัยและสีตัด

สีเพื่อความปลอดภัย	ความหมาย	ตัวอย่างการใช้งาน	สีตัด
	หยุด	<ul style="list-style-type: none"> - เครื่องหมายหยุด - เครื่องหมายอุปกรณ์หยุดฉุกเฉิน - เครื่องหมายห้าม 	สีขาว
	ระวัง	<ul style="list-style-type: none"> - ชีบ่งว่ามีอันตราย (เช่น ไฟ, วัตถุระเบิด, กัมมันตภาพรังสี, วัตถุมีพิษและอื่นๆ) - ชีบ่งถึงเขตอันตราย, ทางผ่านที่มีอันตราย, เครื่องกีดขวาง 	สีดำ
	บังคับให้ต้องปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับให้ต้องสวมอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล - เครื่องหมายบังคับ - เครื่องหมายเตือน 	สีขาว
	แสดงภาวะปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> - ทางหนี - ทางออกฉุกเฉิน - ฝักบัวชำระล้างฉุกเฉิน - หน่วยปฐมพยาบาล - หน่วยกู้ภัย - เครื่องหมายสารนิเทศแสดงภาวะปลอดภัย 	สีขาว

เครื่องหมายแห่งความปลอดภัย

ประเภท	รูปแบบ	ความหมาย	หมายเหตุ
เครื่องหมายห้าม		ห้ามสูบบุหรี่	
		ห้ามจุดไฟ	
		ห้ามเดินผ่าน	

เครื่องหมายแห่งความปลอดภัย (ต่อ)

ประเภท	รูปแบบ	ความหมาย	หมายเหตุ
เครื่องหมายห้าม		ห้ามน้ำดับไฟ	
		ห้ามเดินเครื่อง	
		ห้ามใช้ดื่ม	
เครื่องหมายเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย		สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้	
		เครื่องดับเพลิง	
		สายฉีดน้ำดับเพลิง	
เครื่องหมายเตือน		ระวังอันตราย	
		ระวังวัสดุไวไฟ	
		ระวังอันตรายจากการระเบิด	

เครื่องหมายแห่งความปลอดภัย (ต่อ)

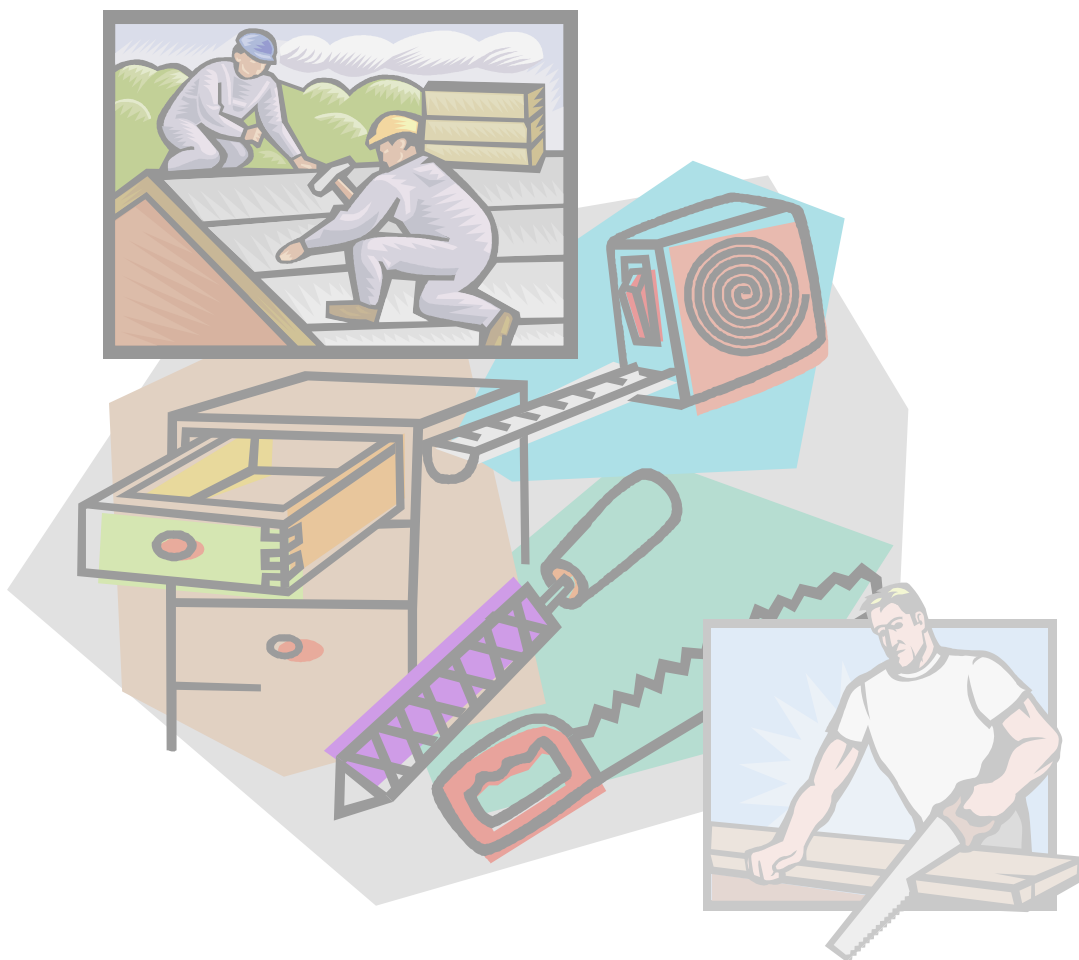
ประเภท	รูปแบบ	ความหมาย	หมายเหตุ
เครื่องหมายเตือน		ระวางวัตถุมีพิษ	
		ระวางสารกัดกร่อน	
		ระวางอันตรายจากรังสี	
		ระวางไฟฟ้าช็อต	
		ระวางอันตรายจากเชื้อโรค	
		ระวางอันตรายจากเครื่องจักร	
เครื่องหมายปลอดภัย		ปฐมพยาบาล	
		ที่ล้างตาฉุกเฉิน	
		โทรศัพท์ฉุกเฉิน	

เครื่องหมายแห่งความปลอดภัย (ต่อ)

ประเภท	รูปแบบ	ความหมาย	หมายเหตุ
เครื่องหมายปลอดภัย		ชำระล้างฉุกเฉิน	
		ปุ่มหยุดฉุกเฉิน	
		ทางออก	
		ประตูออก	
			
	 	ทางออกหนีไฟ	
เครื่องหมายบังคับ		สวมเครื่องป้องกันตา	
		สวมเครื่องป้องกันศีรษะ	
		สวมเครื่องป้องกันเสียง	

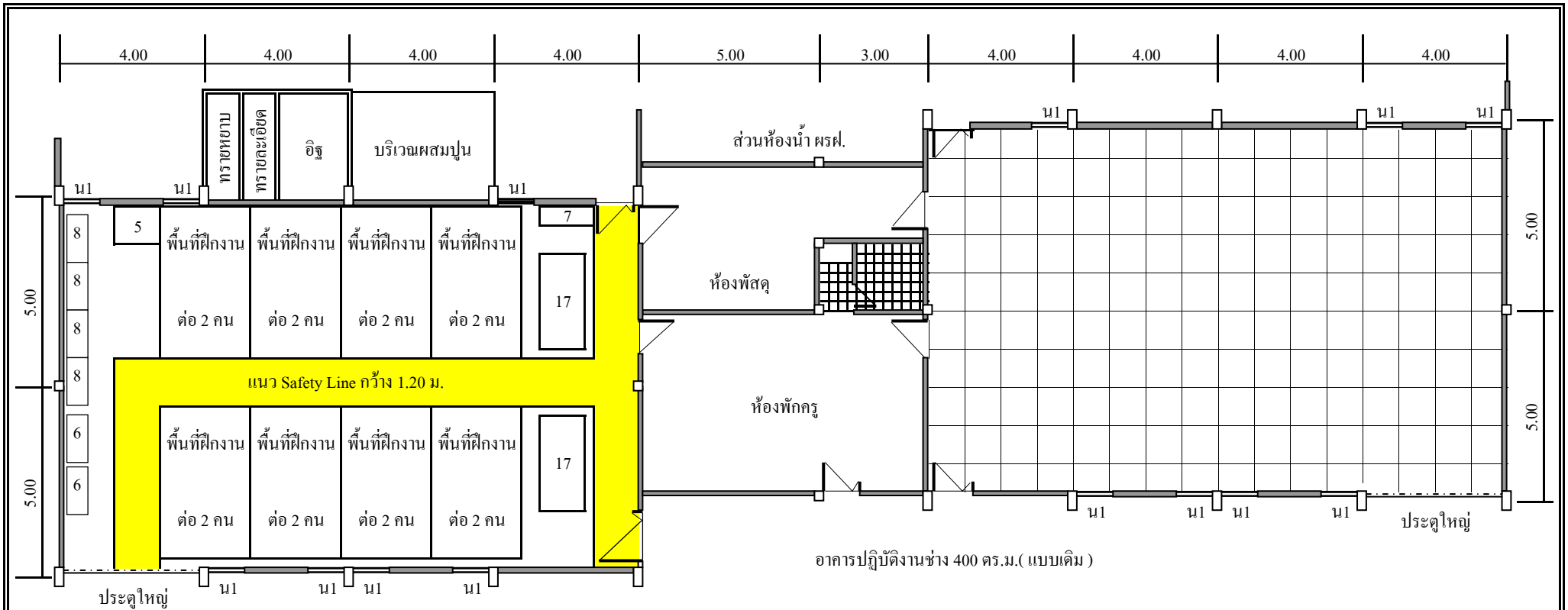
เครื่องหมายแห่งความปลอดภัย (ต่อ)

ประเภท	รูปแบบ	ความหมาย	หมายเหตุ
เครื่องหมายบังคับ		สวมหน้ากากป้องกันฝุ่น	
		สวมหน้ากากป้องกันระบบหายใจ	
		สวมเครื่องป้องกันเท้า	
		สวมเครื่องป้องกันมือ	
		สวมเครื่องป้องกันใบหน้า	
		ล้างมือให้สะอาด	

สาขาช่างก่อสร้าง

รายการเครื่องมือ,อุปกรณ์ที่จำเป็น

1 กะบะตวง ขนาด 1 ลบ.ฟุต 1 อัน	8 ผู้เก็บเครื่องมือ,อุปกรณ์ 4 ใบ	15 ถังเปลผสมปูน 2 ใบ
2 เครื่องผสมปูนฉาบหรือกะบะผสมปูน 1 เครื่อง	9 จอบปลายตัด 4 ด้าม	16 รถเข็นปูน 2 ล้อ 2 คัน
3 เครื่องผสมปูนชนิดมือถือ 2 เครื่อง	10 พลั่วตัดทราย 4 ด้าม	17 โต๊ะปฏิบัติงาน ขนาด 1.20 x 2.40 ม. 2 ตัว
4 เครื่องตัดอิฐ 1 เครื่อง	11 ตะแกรงร่อนทราย 4 อัน	หมายเหตุ
5 เครื่องเจียรไน 1	12 ตะแกรงสาดทราย 2 อัน	- ไม่รวมเครื่องมือประจำตัวช่าง
6 ตู้เหล็กแบบ 2 บานเปิด 2 ใบ	13 ถังปูน 32 ใบ	- พื้นที่ฝึกงานขนาด 2.50 x 4.00 ม.
7 ล็อกเกอร์ 18 ช่อง (สำหรับ ครรพ.) 1 ใบ	14 ถังพลาสติก ความจุ 200 ลิตร 2 ใบ	(มีพื้นที่จำกัด)

แบบการวางผังอาคารปฏิบัติงาน C-02
ขนาด 400 ตารางเมตร (รูปแบบเดิม)
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน
สาขาช่างก่ออิฐฉาบปูน

รายการ : เครื่องมือ, อุปกรณ์ที่จำเป็น

กลุ่มอาชีพ : ช่างก่อสร้าง

สาขา : ช่างก่ออิฐ-ฉาบปูน

ลำดับ	รายการเครื่องมือ, อุปกรณ์ที่จำเป็น	จำนวน	หน่วย	หมายเหตุ
1	กะบะตวง ขนาด 1 ลบ.ฟุต	1	อัน	
2	เครื่องผสมปูนฉาบหรือกะบะผสมปูน	1	เครื่อง	
3	เครื่องผสมปูนชนิดมือถือ	2	เครื่อง	
4	เครื่องตัดอิฐ	1	เครื่อง	
5	เครื่องเจียรไน	1	เครื่อง	
6	ตู้เหล็กแบบ 2 บานเปิด	2	ใบ	
7	ล็อกเกอร์ 18 ช่อง (สำหรับ ผรฝ.)	1	ใบ	
8	ตู้เก็บเครื่องมือ, อุปกรณ์	4	ใบ	
9	จอบปลายตัด	4	ด้าม	
10	พลั่วตักทราย	4	ด้าม	
11	ตะแกรงร่อนทราย	4	อัน	
12	ตะแกรงสาดทราย	2	อัน	
13	ถังปูน	32	ใบ	
14	ถังพลาสติก ความจุ 200 ลิตร	2	ใบ	
15	ถังเป็ดผสมปูน	2	ใบ	
16	รถเข็นปูน 2 ล้อ	2	คัน	
17	โต๊ะปฏิบัติงาน ขนาด 1.20 x 2.40 ม.	2	ตัว	

หมายเหตุ ไม่รวมเครื่องมือประจำตัวช่าง

เอกสารประกอบการประเมิน

รายการประเมิน

รายการประเมิน(ตามแบบประเมินสถานฝึก) ประกอบด้วย 4 หัวข้อหลักและรายละเอียดย่อยต่างๆดังนี้

1. ความปลอดภัย (20 คะแนน)
  - 1.1 ป้ายคำขวัญ / คำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย (2 คะแนน)
  - 1.2 ข้อกำหนดความปลอดภัยเกี่ยวกับงานช่างช่างก่อสร้าง (4 คะแนน)
  - 1.3 การกำหนดเส้นความปลอดภัย (4 คะแนน)
  - 1.4 อุปกรณ์และเครื่องมือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัย (10 คะแนน)
- 2 การจัดสถานที่และองค์ประกอบการฝึก (30 คะแนน)
  - 2.1 การจัดวางตำแหน่ง เครื่องมือ- เครื่องจักร ,โต๊ะปฏิบัติงาน (7.5 คะแนน)
  - 2.2 พื้นที่การฝึกต่อหน่วย (7.5 คะแนน)
  - 2.3 การจัดสถานที่ฝึก (7.5 คะแนน)
  - 2.4 สถานที่จัดเก็บพัสดุ,เครื่องมือ,และที่เปลี่ยนเครื่องแต่งตัว (4.5 คะแนน)
  - 2.5 ห้องเรียนทฤษฎีและสื่อการสอน (1.5 คะแนน)
  - 2.6 ห้องน้ำและอ่างล้างมือ (1.5 คะแนน)
- 3 ความพร้อมของเครื่องมือ เครื่องจักร (40 คะแนน)
  - 3.1 จำนวน ของเครื่องมือ เครื่องจักร (24 คะแนน)
  - 3.2 ความพร้อม ของเครื่องมือ เครื่องจักร (16 คะแนน)
- 4 สภาพแวดล้อมของสถานที่ (10 คะแนน)
  - 4.1 ความสะอาด (5 คะแนน)
  - 4.2 ความสวยงาม (2.5 คะแนน)
  - 4.3 ความเหมาะสม (2.5 คะแนน)

แนวทางการประเมิน

1. ความปลอดภัย (20 คะแนน)
  - 1.1 ป้ายคำขวัญ / คำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย (2 คะแนน)
    - ควรมีป้ายคำขวัญเกี่ยวกับความปลอดภัย เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการปฏิบัติงานให้เห็นความสำคัญของความปลอดภัยและเป็นการเตือนสติแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วย
    - ควรมีป้ายเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยเฉพาะเกี่ยวกับเครื่องจักรหรือเครื่องมือที่อันตราย เช่นป้ายคำเตือนไฟฟ้าแรงสูง,ระวังไฟดูด,ระวังพื้นลื่น,ระวังของตก เป็นต้น
    - ป้ายคำขวัญหรือคำเตือนควรมีขนาดที่เหมาะสม ติดตั้งในสถานที่ที่มองเห็นได้ง่ายและชัดเจน
    - อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

1.2 ข้อกำหนดความปลอดภัยเกี่ยวกับงานช่างช่างก่อสร้าง (4 คะแนน)

- ต้องมีป้ายกฎระเบียบ / ข้อบังคับเกี่ยวกับสถานฝึก
- ต้องมีป้ายกฎระเบียบ / ข้อบังคับเกี่ยวกับบุคคล
- ต้องมีป้ายกฎระเบียบ / ข้อบังคับเครื่องจักร / เครื่องมือที่มีอันตราย
- อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

1.3 การกำหนดเส้นความปลอดภัย (4 คะแนน)

- พิจารณาจากพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานต่อหน่วยมีการแบ่งแยกชัดเจนและความเหมาะสม หรือไม่
- เส้นทางสัญจรหลัก ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่ามาตรฐานที่กำหนด
- เส้นทางสัญจรรองต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่ามาตรฐานที่กำหนด
- การกำหนดทางหนีไฟ / มีเส้นทางที่จะใช้หนีไฟหรือไม่ กรณีที่เกิดเพลิงไหม้
- อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

1.4 อุปกรณ์และเครื่องมือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัย (10 คะแนน)

- ต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือความปลอดภัยต่างๆ ที่จำเป็น เช่น ถังดับเพลิง, อุปกรณ์ตัดไฟ, ชุดปฐมพยาบาล ฯลฯ
- ต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือความปลอดภัยต่างๆ ที่จำเป็นเฉพาะบุคคล เช่น รองเท้าบูท, เข็มขัดนิรภัย, ถุงมือ, แวนกันสะเก็ด, หมวกนิรภัย, เซฟตี้เบล ฯลฯ
- อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

2. การจัดสถานที่และองค์ประกอบการฝึก (30 คะแนน)

2.1 การจัดวางตำแหน่ง เครื่องมือ- เครื่องจักร , โต๊ะปฏิบัติงาน (7.5 คะแนน)

- มีการจัดวางตำแหน่ง เครื่องมือ- เครื่องจักร โต๊ะปฏิบัติงานและอุปกรณ์สำหรับฝึกได้เหมาะสม สามารถใช้งานได้สะดวก คล่องตัวและมีความปลอดภัย

2.2 พื้นที่การฝึกต่อหน่วย (7.5 คะแนน)

- มีพื้นที่การฝึกต่อหน่วย ต้องไม่น้อยกว่ามาตรฐานการฝึก

2.3 การจัดสถานที่ฝึก (7.5 คะแนน)

- มีแสงสว่างที่เหมาะสมกับการฝึก ไม่มีมืดเกินไปหรือสว่างเกินไป
- ไม่มีเสียงรบกวน หากมีเสียงรบกวนเกินมาตรฐานที่กำหนด อันเกิดจากเครื่องมือเครื่องจักร ต้องมีเครื่องป้องกันตามข้อกำหนด
- สถานที่ฝึกมีการระบายอากาศที่ดี ไม่ร้อนเกินไปและปราศจากฝุ่นหรือควัน
- มีสถานที่เก็บวัสดุเหลือใช้จากการฝึกที่เหมาะสม
- อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

2.4 สถานที่จัดเก็บพัสดุ,เครื่องมือ,และที่เปลี่ยนเครื่องแต่งตัว (4.5 คะแนน)
- มีสถานที่จัดเก็บพัสดุ,เครื่องมือ,อุปกรณ์และที่เปลี่ยนเครื่องแต่งตัวสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

2.5 ห้องเรียนทฤษฎีและสื่อการสอน (1.5 คะแนน)
- มีห้องเรียนทฤษฎีและสื่อการสอนที่เหมาะสมเป็นสัดส่วน

2.6 ห้องน้ำและอ่างล้างมือ (1.5 คะแนน)
- มีห้องน้ำและอ่างล้างมือที่เหมาะสมและเพียงพอ

3. ความพร้อมของเครื่องมือ เครื่องจักร (40 คะแนน)

3.1 จำนวน ของเครื่องมือ เครื่องจักร (24 คะแนน)
- ต้องมีจำนวน ของเครื่องมือ เครื่องจักรครบตามมาตรฐานการฝึก

ข้อกำหนด - หากมีเครื่องมือหรือเครื่องจักรไม่ครบตามมาตรฐานจะไม่ผ่านการประเมิน

3.2 ความพร้อม ของเครื่องมือ เครื่องจักร (16 คะแนน)

- เครื่องมือ / เครื่องจักร ต้องพร้อมใช้งาน, ใช้งานได้ดี มีอุปกรณ์ประจำเครื่องครบและสมบูรณ์ ไม่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ

หมายเหตุ หากเครื่องมือหรือเครื่องจักรใดไม่พร้อมใช้งานตามมาตรฐานหรือไม่มีคุณภาพ จะถือว่าไม่มีเครื่องมือหรือเครื่องจักรนั้นๆ

- อุปกรณ์ประกอบสำหรับเครื่องมือ / เครื่องจักรต้องสมบูรณ์ไม่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ

- ต้องมีอุปกรณ์สำหรับความปลอดภัยครบ ตามมาตรฐานของเครื่อง

- ต้องคู่มือการใช้งานและการบำรุงรักษาเครื่อง

- อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

4. สภาพแวดล้อมของสถานที่ (10 คะแนน)

4.1 ความสะอาด (5 คะแนน)
- สถานที่ฝึกต้องมีความสะอาด การจัดวางสิ่งของเป็นระเบียบ

4.2 ความสวยงาม (2.5 คะแนน)
- สถานที่ฝึกต้องมีความสวยงาม มีการจัดตกแต่งสถานที่ให้ดูดี มีความรู้สึกรับรู้ดี

4.3 ความเหมาะสม (2.5 คะแนน)
- สถานที่ฝึกต้องมีความเหมาะสม มีการจัดตกแต่งสถานที่เหมาะสมแก่การฝึกในสาขาช่างนั้นๆ

วิธีการประเมิน, การคิดคะแนนและเกณฑ์การตัดสิน

ผู้ประเมินจะต้องทำการประเมิน ตามแนวทางการประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ตามที่กำหนดในแบบประเมินสถานฝึก ในแต่ละรายการประเมินจนครบและคำนวณคะแนนที่ได้สำหรับแต่ละรายการประเมิน รวมคะแนนพร้อมตัดสินผลการประเมิน

- เกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับดีที่สุด	คิดเป็น	100 %
ระดับดีมาก	คิดเป็น	80 %
ระดับดี	คิดเป็น	60 %
ระดับพอใช้	คิดเป็น	40 %
ระดับต้องปรับปรุง	คิดเป็น	20 %

- ตัวอย่างการประเมินตามแบบประเมินสถานฝึก

ที่	รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	เกณฑ์การให้คะแนน					คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
			ดีที่สุด	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		
			100	80	60	40	20		
1	ความปลอดภัย (20 คะแนน)								
	1.1 ป้ายคำขวัญ / คำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย	2		✓				1.6	
	1.2 ข้อกำหนดความปลอดภัยเกี่ยวกับงานช่างช่างก่อสร้าง	4	✓					4	
	1.3 การกำหนดเส้นความปลอดภัย	4		✓				3.2	
	1.4 อุปกรณ์และเครื่องมือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัย	10			✓			6	

- การคิดคะแนนที่ได้แต่ละรายการประเมิน

$$\text{สูตรคำนวณ คะแนนที่ได้} = (\text{คะแนนเต็ม} \times \text{เกณฑ์การให้คะแนน}) / 100$$

- ตัวอย่างการคำนวณคะแนนที่ได้

1.1 ป้ายคำขวัญ / คำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย	=	2 X 80 / 100	=	1.6	คะแนน
1.2 ข้อกำหนดความปลอดภัยเกี่ยวกับงานช่างช่างก่อสร้าง	=	4 X 100 / 100	=	4	คะแนน
1.3 การกำหนดเส้นความปลอดภัย	=	4 X 80 / 100	=	3.2	คะแนน
1.4 อุปกรณ์และเครื่องมือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัย	=	10 X 60 / 100	=	6	คะแนน

- เกณฑ์การตัดสิน

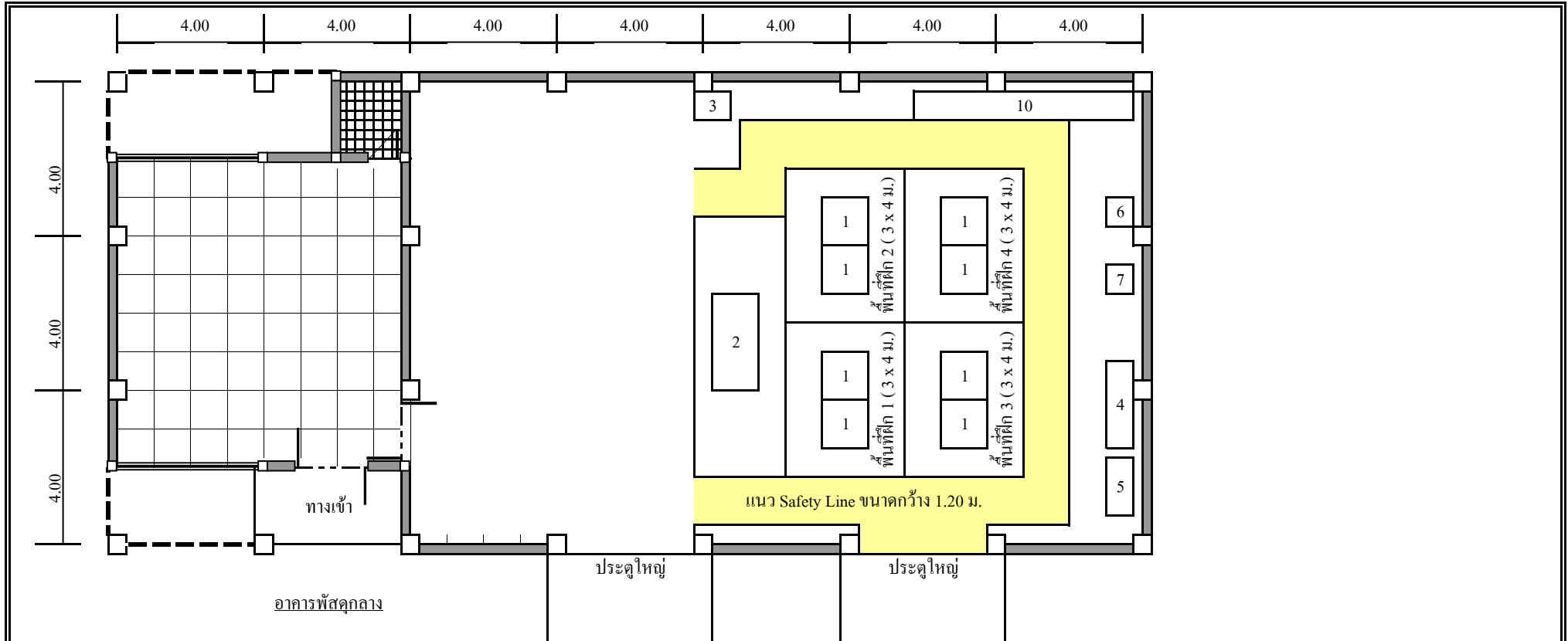
1. ผ่านการประเมิน

- ผ่านข้อกำหนดตามข้อ 3.1 แนวทางการประเมินหรือหมายเหตุ * แบบประเมินสถานฝึกและ
- ได้คะแนนรวมของทุกรายการประเมินไม่น้อยกว่า 60 คะแนน

2. ไม่ผ่านการประเมิน

- ไม่ผ่านข้อกำหนดตามข้อ 3.1 แนวทางการประเมินหรือหมายเหตุ * แบบประเมินสถานฝึก
- ได้คะแนนรวมของทุกรายการประเมินน้อยกว่า 60 คะแนน

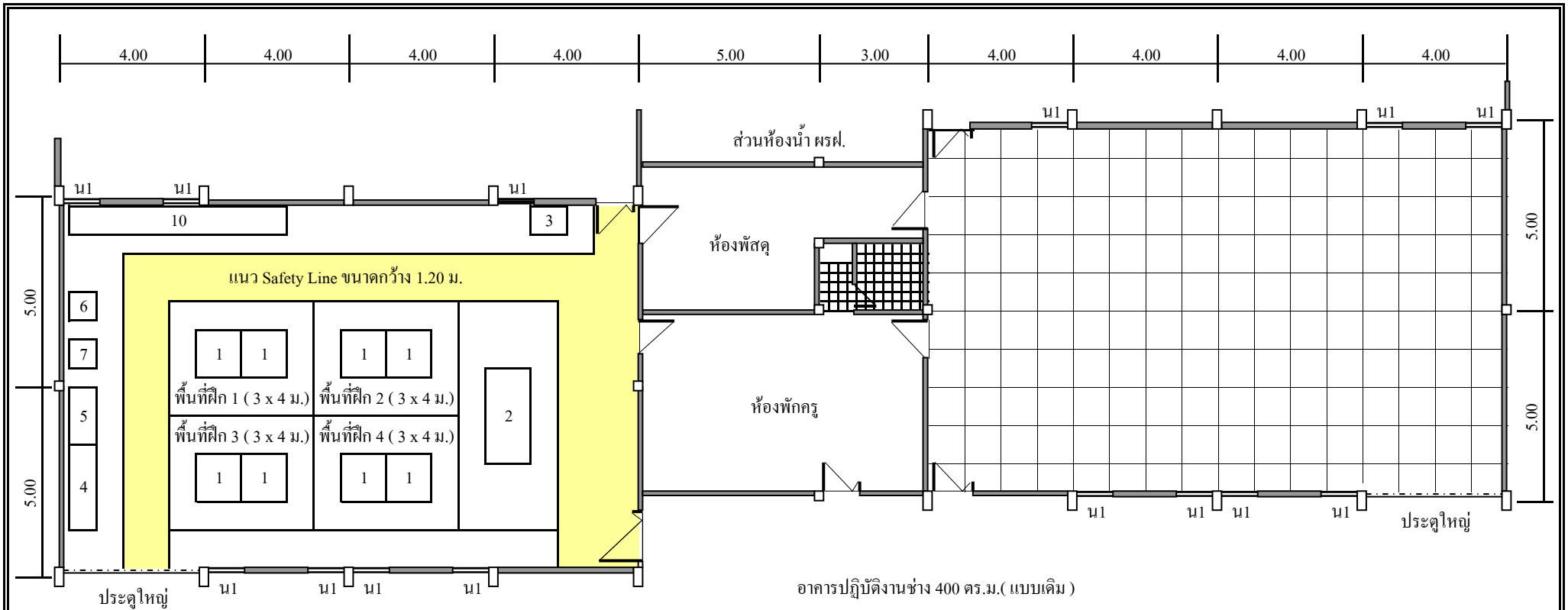

รายการเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็น

1 โต๊ะฝึกงาน ต่อ 2 คน	6 ส่วนไฟฟ้าแทน ขนาด 300 วัตต์
2 โต๊ะตัดกระดาษ ขนาด 1.20 x 2.40 ม.	7 ส่วนไฟฟ้าแทน ขนาด 500 วัตต์
3 แท่นตัดอลูมิเนียม	8 ยางจับกระดาษ 3 ตา
4 ตู้เก็บเครื่องมือ	9 คริมอิงรีเว็ต
5 ตู้เหล็กเก็บเครื่องมือ ขนาด 2 บาน	10 ชั้นเก็บวัสดุฝึก

แบบ : ผังการฝึกอาคารพัสดุ C-04
 หน่วยงาน : ศพจ. ....
 สาขา : ช่างประกอบโครงอลูมิเนียม

รายการเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จำเป็น

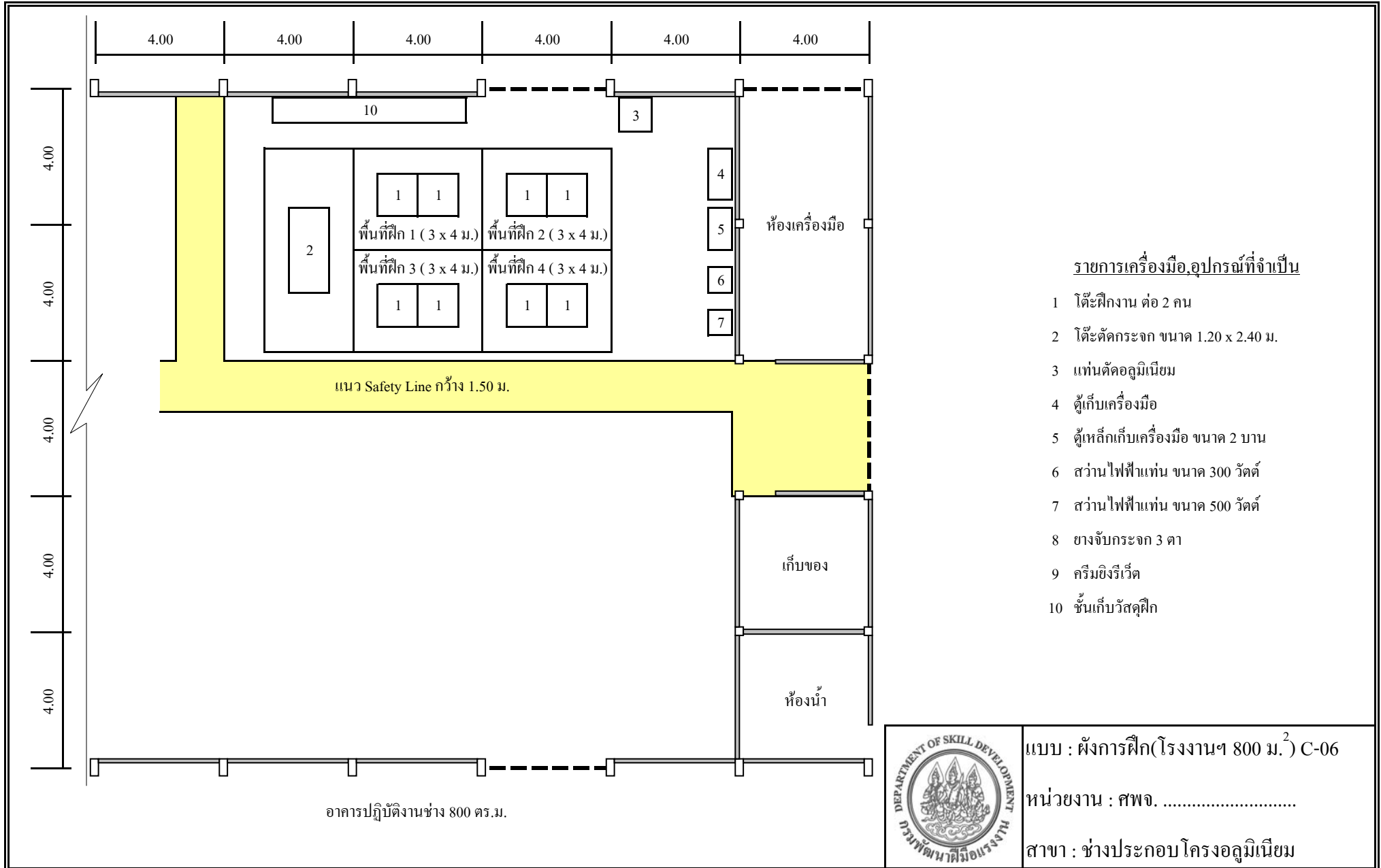
1 โต๊ะฝึกงาน ต่อ 2 คน	6 ส่วนไฟฟ้าแทน ขนาด 300 วัตต์
2 โต๊ะตัดกระดาษ ขนาด 1.20 x 2.40 ม.	7 ส่วนไฟฟ้าแทน ขนาด 500 วัตต์
3 แท่นตัดอลูมิเนียม	8 ขางจับกระดาษ 3 ตา
4 ตู้เก็บเครื่องมือ	9 คริมอิงรีเว็ต
5 ตู้เหล็กเก็บเครื่องมือ ขนาด 2 บาน	10 ชั้นเก็บวัสดุฝึก

แบบ : ฟังการฝึก(โรงงานฯ 400 ม.²) C-05

หน่วยงาน : ศพจ. ....

สาขา : ช่างประกอบ โครงอลูมิเนียม

รายการเครื่องมือ,อุปกรณ์ที่จำเป็น

- 1 โต๊ะฝึกงาน ต่อ 2 คน
- 2 โต๊ะตัดกระดาษ ขนาด 1.20 x 2.40 ม.
- 3 แท่นตัดอลูมิเนียม
- 4 ตู้เก็บเครื่องมือ
- 5 ตู้เหล็กเก็บเครื่องมือ ขนาด 2 บาน
- 6 ส่วนไฟฟ้าแทน ขนาด 300 วัตต์
- 7 ส่วนไฟฟ้าแทน ขนาด 500 วัตต์
- 8 ขวางจับกระดาษ 3 ตา
- 9 ครีมนิยริเว็ด
- 10 ชั้นเก็บวัสดุฝึก

แบบ : ผังการฝึก(โรงงานฯ 800 ม.²) C-06

หน่วยงาน : ศพจ. ....

สาขา : ช่างประกอบโครงอลูมิเนียม

รายการ : เครื่องมือ, อุปกรณ์ที่จำเป็น

กลุ่มอาชีพ : ช่างก่อสร้าง

สาขา : ช่างประกอบโครงอลูมิเนียม

ลำดับ	รายการเครื่องมือ, อุปกรณ์ที่จำเป็น	จำนวน	หน่วย	หมายเหตุ
1	โต๊ะฝึกงาน	8	ตัว	
2	โต๊ะตัดกระจก ขนาด 1.20 x 2.40 ม	1	ตัว	
3	แท่นตัดอลูมิเนียม	1	ตัว	
4	ตู้เก็บเครื่องมือ	1	ใบ	
5	ตู้เหล็กเก็บเครื่องมือ ขนาด 2 บาน	1	ใบ	
6	สว่านไฟฟ้าแท่น ขนาด 300 วัตต์	1	ตัว	
7	สว่านไฟฟ้าแท่น ขนาด 500 วัตต์	1	ตัว	
8	ยางจับกระจก 3 ตา	1	อัน	
9	ครีมยิงรีเว็ต	16	อัน	
10	ชั้นเก็บวัสดุฝึก	1	ชั้น	

หมายเหตุ ไม่รวมเครื่องมือประจำตัวช่าง

เอกสารประกอบการประเมิน

รายการประเมิน

รายการประเมิน(ตามแบบประเมินสถานฝึก) ประกอบด้วย 4 หัวข้อหลักและรายละเอียดย่อยต่างๆดังนี้

1. ความปลอดภัย (20 คะแนน)
  - 1.1 ป้ายคำขวัญ / คำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย (2 คะแนน)
  - 1.2 ข้อกำหนดความปลอดภัยเกี่ยวกับงานช่างช่างก่อสร้าง (4 คะแนน)
  - 1.3 การกำหนดเส้นความปลอดภัย (4 คะแนน)
  - 1.4 อุปกรณ์และเครื่องมือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัย (10 คะแนน)
- 2 การจัดสถานที่และองค์ประกอบการฝึก (30 คะแนน)
  - 2.1 การจัดวางตำแหน่ง เครื่องมือ- เครื่องจักร ,โต๊ะปฏิบัติงาน (7.5 คะแนน)
  - 2.2 พื้นที่การฝึกต่อหน่วย (7.5 คะแนน)
  - 2.3 การจัดสถานที่ฝึก (7.5 คะแนน)
  - 2.4 สถานที่จัดเก็บพัสดุ,เครื่องมือ,และที่เปลี่ยนเครื่องแต่งตัว (4.5 คะแนน)
  - 2.5 ห้องเรียนทฤษฎีและสื่อการสอน (1.5 คะแนน)
  - 2.6 ห้องน้ำและอ่างล้างมือ (1.5 คะแนน)
- 3 ความพร้อมของเครื่องมือ เครื่องจักร (40 คะแนน)
  - 3.1 จำนวน ของเครื่องมือ เครื่องจักร (24 คะแนน)
  - 3.2 ความพร้อม ของเครื่องมือ เครื่องจักร (16 คะแนน)
- 4 สภาพแวดล้อมของสถานที่ (10 คะแนน)
  - 4.1 ความสะอาด (5 คะแนน)
  - 4.2 ความสวยงาม (2.5 คะแนน)
  - 4.3 ความเหมาะสม (2.5 คะแนน)

แนวทางการประเมิน

1. ความปลอดภัย (20 คะแนน)
  - 1.1 ป้ายคำขวัญ / คำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย (2 คะแนน)
    - ควรมีป้ายคำขวัญเกี่ยวกับความปลอดภัย เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการปฏิบัติงานให้เห็นความสำคัญของความปลอดภัยและเป็นการเตือนสติแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วย
    - ควรมีป้ายเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยเฉพาะเกี่ยวกับเครื่องจักรหรือเครื่องมือที่อันตราย เช่นป้ายคำเตือนไฟฟ้าแรงสูง,ระวังไฟดูด,ระวังพื้นลื่น,ระวังของตก เป็นต้น
    - ป้ายคำขวัญหรือคำเตือนควรมีขนาดที่เหมาะสม ติดตั้งในสถานที่ที่มองเห็นได้ง่ายและชัดเจน
    - อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

1.2 ข้อกำหนดความปลอดภัยเกี่ยวกับงานช่างช่างก่อสร้าง (4 คะแนน)

- ต้องมีป้ายกฎระเบียบ / ข้อบังคับเกี่ยวกับสถานฝึก
- ต้องมีป้ายกฎระเบียบ / ข้อบังคับเกี่ยวกับบุคคล
- ต้องมีป้ายกฎระเบียบ / ข้อบังคับเครื่องจักร / เครื่องมือที่มีอันตราย
- อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

1.3 การกำหนดเส้นความปลอดภัย (4 คะแนน)

- พิจารณาจากพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานต่อหน่วยมีการแบ่งแยกชัดเจนและความเหมาะสม หรือไม่
- เส้นทางสัญจรหลัก ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่ามาตรฐานที่กำหนด
- เส้นทางสัญจรรองต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่ามาตรฐานที่กำหนด
- การกำหนดทางหนีไฟ / มีเส้นทางที่จะใช้หนีไฟหรือไม่ กรณีที่เกิดเพลิงไหม้
- อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

1.4 อุปกรณ์และเครื่องมือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัย (10 คะแนน)

- ต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือความปลอดภัยต่างๆ ที่จำเป็น เช่น ถังดับเพลิง, อุปกรณ์ตัดไฟ, ชุดปฐมพยาบาล ฯลฯ
- ต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือความปลอดภัยต่างๆ ที่จำเป็นเฉพาะบุคคล เช่น รองเท้าบูท, เข็มขัดนิรภัย, ถุงมือ, แวนกันสะเก็ด, หมวกนิรภัย, เซฟตี้เบล ฯลฯ
- อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

2. การจัดสถานที่และองค์ประกอบการฝึก (30 คะแนน)

2.1 การจัดวางตำแหน่ง เครื่องมือ- เครื่องจักร , โต๊ะปฏิบัติงาน (7.5 คะแนน)

- มีการจัดวางตำแหน่ง เครื่องมือ- เครื่องจักร โต๊ะปฏิบัติงานและอุปกรณ์สำหรับฝึกได้เหมาะสม สามารถใช้งานได้สะดวก คล่องตัวและมีความปลอดภัย

2.2 พื้นที่การฝึกต่อหน่วย (7.5 คะแนน)

- มีพื้นที่การฝึกต่อหน่วย ต้องไม่น้อยกว่ามาตรฐานการฝึก

2.3 การจัดสถานที่ฝึก (7.5 คะแนน)

- มีแสงสว่างที่เหมาะสมกับการฝึก ไม่มีมืดเกินไปหรือสว่างเกินไป
- ไม่มีเสียงรบกวน หากมีเสียงรบกวนเกินมาตรฐานที่กำหนด อันเกิดจากเครื่องมือเครื่องจักร ต้องมีเครื่องป้องกันตามข้อกำหนด
- สถานที่ฝึกมีการระบายอากาศที่ดี ไม่ร้อนเกินไปและปราศจากฝุ่นหรือควัน
- มีสถานที่เก็บวัสดุเหลือใช้จากการฝึกที่เหมาะสม
- อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

2.4 สถานที่จัดเก็บพัสดุ,เครื่องมือ,และที่เปลี่ยนเครื่องแต่งตัว (4.5 คะแนน)
 - มีสถานที่จัดเก็บพัสดุ,เครื่องมือ,อุปกรณ์และที่เปลี่ยนเครื่องแต่งตัวสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

2.5 ห้องเรียนทฤษฎีและสื่อการสอน (1.5 คะแนน)
 - มีห้องเรียนทฤษฎีและสื่อการสอนที่เหมาะสมเป็นสัดส่วน

2.6 ห้องน้ำและอ่างล้างมือ (1.5 คะแนน)
 - มีห้องน้ำและอ่างล้างมือที่เหมาะสมและเพียงพอ

3. ความพร้อมของเครื่องมือ เครื่องจักร (40 คะแนน)

3.1 จำนวน ของเครื่องมือ เครื่องจักร (24 คะแนน)
 - ต้องมีจำนวน ของเครื่องมือ เครื่องจักรครบตามมาตรฐานการฝึก

ข้อกำหนด - หากมีเครื่องมือหรือเครื่องจักรไม่ครบตามมาตรฐานจะไม่ผ่านการประเมิน

3.2 ความพร้อม ของเครื่องมือ เครื่องจักร (16 คะแนน)

- เครื่องมือ / เครื่องจักร ต้องพร้อมใช้งาน, ใช้งานได้ดี มีอุปกรณ์ประจำเครื่องครบและสมบูรณ์ ไม่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ

หมายเหตุ หากเครื่องมือหรือเครื่องจักรใดไม่พร้อมใช้งานตามมาตรฐานหรือไม่มีคุณภาพ จะถือว่าไม่มีเครื่องมือหรือเครื่องจักรนั้นๆ

- อุปกรณ์ประกอบสำหรับเครื่องมือ / เครื่องจักรต้องสมบูรณ์ไม่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ

- ต้องมีอุปกรณ์สำหรับความปลอดภัยครบ ตามมาตรฐานของเครื่อง

- ต้องคู่มือการใช้งานและการบำรุงรักษาเครื่อง

- อื่นๆที่คณะกรรมการประเมินเห็นควร

4. สภาพแวดล้อมของสถานที่ (10 คะแนน)

4.1 ความสะอาด (5 คะแนน)
 - สถานที่ฝึกต้องมีความสะอาด การจัดวางสิ่งของเป็นระเบียบ

4.2 ความสวยงาม (2.5 คะแนน)
 - สถานที่ฝึกต้องมีความสวยงาม มีการจัดตกแต่งสถานที่ให้ดูดี มีความรู้สึกรับรองปฏิบัติงาน

4.3 ความเหมาะสม (2.5 คะแนน)
 - สถานที่ฝึกต้องมีความเหมาะสม มีการจัดตกแต่งสถานที่เหมาะสมแก่การฝึกในสาขาช่างนั้นๆ

วิธีการประเมิน, การคิดคะแนนและเกณฑ์การตัดสิน

ผู้ประเมินจะต้องทำการประเมิน ตามแนวทางการประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ตามที่กำหนดในแบบประเมินสถานฝึก ในแต่ละรายการประเมินจนครบและคำนวณคะแนนที่ได้สำหรับแต่ละรายการประเมิน รวมคะแนนพร้อมตัดสินผลการประเมิน

- เกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับดีที่สุด	คิดเป็น	100 %
ระดับดีมาก	คิดเป็น	80 %
ระดับดี	คิดเป็น	60 %
ระดับพอใช้	คิดเป็น	40 %
ระดับต้องปรับปรุง	คิดเป็น	20 %

- ตัวอย่างการประเมินตามแบบประเมินสถานฝึก

ที่	รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	เกณฑ์การให้คะแนน					คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
			ดีที่สุด	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		
			100	80	60	40	20		
1	ความปลอดภัย (20 คะแนน)								
	1.1 ป้ายคำขวัญ / คำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย	2		✓				1.6	
	1.2 ข้อกำหนดความปลอดภัยเกี่ยวกับงานช่างช่างก่อสร้าง	4	✓					4	
	1.3 การกำหนดเส้นความปลอดภัย	4		✓				3.2	
	1.4 อุปกรณ์และเครื่องมือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัย	10			✓			6	

- การคิดคะแนนที่ได้แต่ละรายการประเมิน

$$\text{สูตรคำนวณ คะแนนที่ได้} = (\text{คะแนนเต็ม} \times \text{เกณฑ์การให้คะแนน}) / 100$$

- ตัวอย่างการคำนวณคะแนนที่ได้

1.1 ป้ายคำขวัญ / คำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย	=	2 X 80 / 100	=	1.6	คะแนน
1.2 ข้อกำหนดความปลอดภัยเกี่ยวกับงานช่างช่างก่อสร้าง	=	4 X 100 / 100	=	4	คะแนน
1.3 การกำหนดเส้นความปลอดภัย	=	4 X 80 / 100	=	3.2	คะแนน
1.4 อุปกรณ์และเครื่องมือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัย	=	10 X 60 / 100	=	6	คะแนน

- เกณฑ์การตัดสิน

1. ผ่านการประเมิน

- ผ่านข้อกำหนดตามข้อ 3.1 แนวทางการประเมินหรือหมายเหตุ * แบบประเมินสถานฝึกและ
- ได้คะแนนรวมของทุกรายการประเมินไม่น้อยกว่า 60 คะแนน

2. ไม่ผ่านการประเมิน

- ไม่ผ่านข้อกำหนดตามข้อ 3.1 แนวทางการประเมินหรือหมายเหตุ * แบบประเมินสถานฝึก
- ได้คะแนนรวมของทุกรายการประเมินน้อยกว่า 60 คะแนน

แบบประเมินสถานฝึก

กลุ่มอาชีพ : ช่างก่อสร้าง

สาขา : ช่างประกอบโครงอลูมิเนียม

หน่วยงานที่รับการประเมิน : .....

ที่	รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	เกณฑ์การให้คะแนน					คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
			ดีที่สุด	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		
			100	80	60	40	20		
1	ความปลอดภัย (20 คะแนน)								
	1.1 ป้ายคำขวัญ / คำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย	2							
	1.2 ข้อกำหนดความปลอดภัยงานช่างก่อสร้าง	4							
	1.3 การกำหนดเส้นความปลอดภัย	4							
	1.4 อุปกรณ์และเครื่องมือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัย	10							
2	การจัดสถานที่และองค์ประกอบการฝึก (30 คะแนน)								
	2.1 การจัดตำแหน่ง เครื่องมือ- เครื่องจักร ,โต๊ะปฏิบัติงาน	7.5							
	2.2 พื้นที่การฝึกต่อหน่วย	7.5							
	2.3 การจัดสถานที่ฝึก	7.5							
	2.4 ที่จัดเก็บวัสดุ,เครื่องมือ,และที่เปลี่ยนเครื่องแต่งตัว	4.5							
	2.5 ห้องเรียนทฤษฎีและสื่อการสอน	1.5							
	2.6 ห้องน้ำและอ่างล้างมือ	1.5							
3	ความพร้อมของเครื่องมือ เครื่องจักร (40 คะแนน)								
	3.1 จำนวน ของเครื่องมือ เครื่องจักร	24						*	
	3.2 ความพร้อม ของเครื่องมือ เครื่องจักร	16						**	
4	สภาพแวดล้อมของสถานที่ (10 คะแนน)								
	4.1 ความสะอาด	5							
	4.2 ความสวยงาม	2.5							
	4.3 ความเหมาะสม	2.5							
	รวมทั้งสิ้น	100							

หมายเหตุ * หากเครื่องมือหรือเครื่องจักรไม่ครบตามมาตรฐานจะไม่ผ่านการประเมิน

** หากเครื่องมือ - เครื่องจักรใดไม่พร้อมใช้งานตามมาตรฐานจะถือว่าไม่มีเครื่องมือ - เครื่องจักรนั้น

เกณฑ์ผ่านการประเมิน ร้อยละ 60 ขึ้นไป

ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน

ลงชื่อผู้ประเมิน

1. .... ผู้ประเมิน

3. .... ผู้ประเมิน

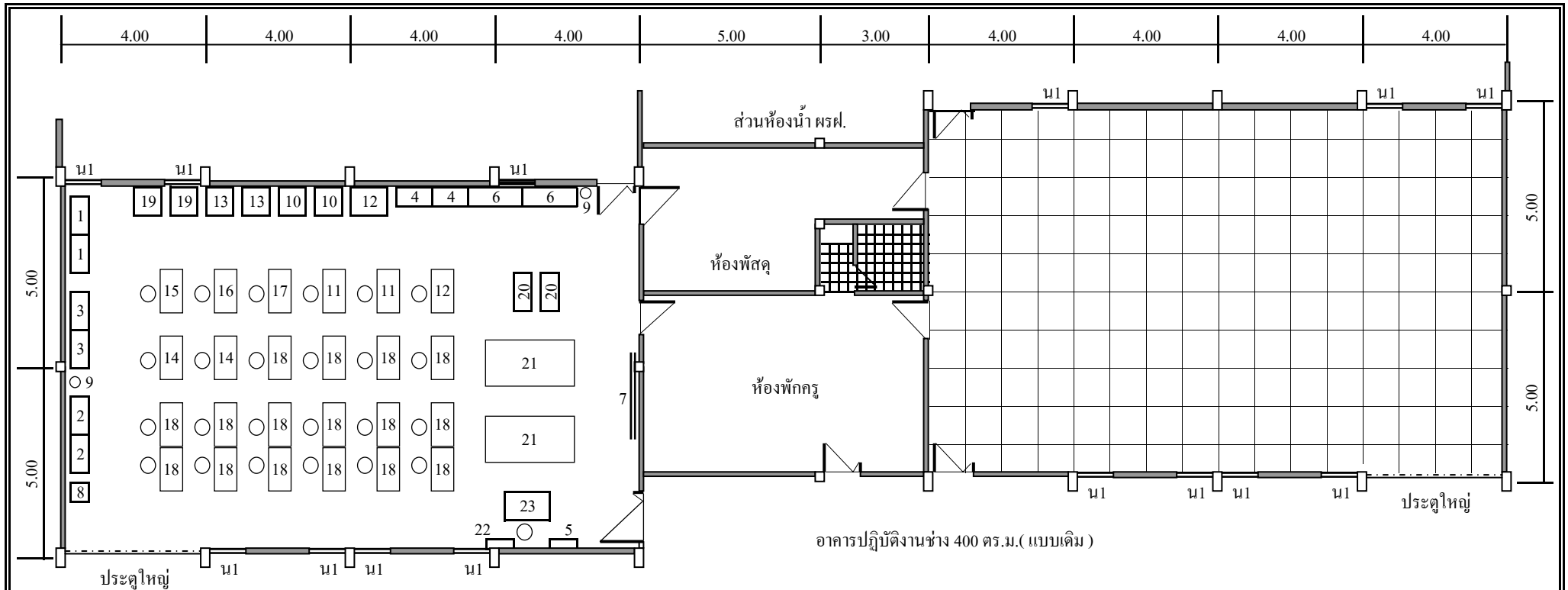
2. .... ผู้ประเมิน

4. .... ผู้ประเมิน

สาขาช่างอุตสาหกรรมศิลป์

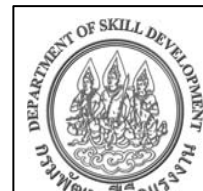

อาคารปฏิบัติงานช่าง 400 ตร.ม.(แบบเดิม)

รายการเครื่องมืออุปกรณ์

1 ตู้เหล็ก ขนาด 2 บาน 2 ใบ	9 ถังดับเพลิง 2 ใบ	17 จักรอุตสาหกรรมถักริงคุม 1 หลัง
2 ตู้บานเลื่อนกระจก 2 ใบ	10 จักรพับริม ชนิด 3 เส้น มอเตอร์เล็ก 2 หลัง	18 จักรอุตสาหกรรมเข็มเดียวฐานราบ 16 หลัง
3 ตู้ล็อกเกอร์ ชนิด 18 ช่อง 2 ใบ	11 จักรพับริมอุตสาหกรรม 3 เส้นด้าย 2 หลัง	19 เครื่องรีดผ้า ชนิดกดทับ 2 หลัง
4 ตู้เก็บเครื่องมือ 2 ใบ	12 จักรพับริมอุตสาหกรรมเข็มคู่ 5 เส้นด้าย 1 หลัง	20 เครื่องรีดผ้าไอน้ำ 2 หลัง
5 ตู้เก็บกุญแจ 1 ใบ	13 จักรปักกลดลายมอเตอร์เล็ก 2 หลัง	21 โต๊ะวาดแบบ 2 ตัว
6 ชั้นวางเครื่องมือ 2 ใบ	14 จักรเย็บแบบควบคุมด้วย อิเล็กทรอนิกส์ 2	22 ตู้ยา
7 กระดานขาว	15 จักรอุตสาหกรรมติดกระดุม 1 หลัง	23 โต๊ะครูฝึก/วิทยากร
8 เครื่องกรองน้ำดื่ม	16 จักรอุตสาหกรรมสอยชาย 1 หลัง	

แบบ : ฟังการฝึก(โรงงานฯ 400 ม.²) IA-02
 หน่วยงาน : ศพจ. ....
 สาขา : ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี

รายการ : เครื่อง-มือเครื่องจักรและอุปกรณ์มาตรฐาน

กลุ่มอาชีพ : ช่างอุตสาหกรรมศิลป์ (Industrail Art)

สาขา : ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี

ลำดับ	ชื่อครุภัณฑ์	จำนวน	หน่วยนับ	หมายเหตุ
1	ตู้เหล็ก ขนาด 2 บาน (มอก.)	2	ใบ	
2	ตู้บานเลื่อนกระจก	2	ใบ	
3	ตู้ล็อกเกอร์ ชนิด 18 ช่อง	2	ใบ	
4	ตู้เก็บเครื่องมือ	2	ใบ	
5	ตู้เก็บกุญแจ	1	ใบ	
6	ชั้นวางเครื่องมือ	2	ใบ	
7	กระดานขาว	1	อัน	
8	เครื่องกรองน้ำดื่ม	1	เครื่อง	
9	ถังดับเพลิง	2	ชุด	
10	จักรพับริม ชนิด 3 เส้น มอเตอร์เล็ก	2	หลัง	
11	จักรพับริมอุตสาหกรรม 3 เส้นด้าย	2	หลัง	
12	จักรพับริมอุตสาหกรรมเข็มคู่ 5 เส้นด้าย	1	หลัง	
13	จักรปักกลดลายมอเตอร์เล็ก	2	หลัง	
14	จักรเย็บแบบควบคุมด้วย อิเล็กทรอนิกส์	2	หลัง	
15	จักรอุตสาหกรรมติดกระดุม	1	หลัง	
16	จักรอุตสาหกรรมสอยชาย	1	หลัง	
17	จักรอุตสาหกรรมถักรังดุม	1	หลัง	
18	จักรอุตสาหกรรมเข็มเดียวฐานราบ	16	หลัง	
19	เครื่องรีดผ้า ชนิดกดทับ	2	หลัง	
20	เครื่องรีดผ้าไอน้ำ	2	หลัง	
21	โต๊ะวาดแบบ	2	ตัว	
22	ตู้ยา	1	ใบ	
23	โต๊ะครูฝึก/วิทยากร	1	ตัว	
24	ตู้โชว์หุ่นประกอบกับที่ (สำหรับอาคารหอพัก ผรฝ.)	3	ตู้	

รายละเอียดประกอบการประเมิน กลุ่มอาชีพ ช่างอุตสาหกรรมศิลป์ สาขา ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า

1 ความปลอดภัย

ระบบไฟฟ้า จำต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีระบบการเดินสายไฟที่ถูกต้อง มีชุดปฐมพยาบาล และป้ายเตือนความปลอดภัย

ระบบระบายอากาศ มีพัดลมระบายอากาศ มีประตูหน้าต่าง ช่องลม ประตูเข้าออก

ระบบสัญญาณแจ้ง มีเส้นสีแดงขอบเขตการใช้งาน มีรูปสัญลักษณ์อันตราย มีระยะช่องทางเดินหลักทางแยก

ระบบป้องกัน มีถังดับเพลิง มีที่ปิดจุ่มกุ่มมือการใช้เครื่องจักร

2 การจัดสถานฝึกและองค์ประกอบ

มีการจัดเตรียมเอกสารที่ใช้ในการฝึกภาคทฤษฎี และแบบทดสอบ

มีอุปกรณ์ช่วยฝึก มีการจัดเตรียมสื่อการสอน เช่น โหมด หุ่นโชว์ และแสดงผลงานของผู้รับการฝึก

มีการวางแผนสถานฝึกที่ถูกต้อง มีการจัดทำ 5 ส และจัดพื้นที่ฝึก และทดสอบอย่างเหมาะสม

3 ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์

มีเครื่องมือประจำตัวให้แก่ผู้เข้าฝึก และทดสอบ ครบตามจำนวน และมีสภาพพร้อมใช้ในการฝึก และทดสอบ

มีเครื่องมือ และเครื่องจักรหลัก ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และมีการดูแลทำความสะอาดหน้าใช้งาน

มีจำนวนวัสดุ และอุปกรณ์พร้อมใช้ในการฝึก และทดสอบ อย่างเพียงพอ และเหมาะสม ตามจะนวนผู้เข้าฝึก

และทดสอบ

4 สภาพแวดล้อมของสถานฝึก

มีสถานที่เหมาะสมไม่อยู่ใกล้กับสถานที่ที่มีเสียงดังเกินไป มีกลิ่นควันฟุ้งกระจาย เช่นท่อไอเสีย และกลิ่นอันไม่พึงประสงค์

มีสถานที่สะอาด ตกแต่งให้สวยงาม เป็นระเบียบ ทั้งภายใน และภายนอกอาคารฝึกอบรม และทดสอบ

5 แบ่งระดับคะแนนการประเมินเป็น 5 ระดับ

ดีที่สุด	ระดับ 5	คิดเป็น	100 %
ดีมาก	ระดับ 4	คิดเป็น	80 %
ดี	ระดับ 3	คิดเป็น	60 %
พอใช้	ระดับ 2	คิดเป็น	40 %
ต้องปรับปรุง	ระดับ 1	คิดเป็น	20 %

แบบประเมินสถานฝึก

กลุ่มอาชีพ : ช่างอุตสาหกรรมศิลป์

สาขา : ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า

ลำดับ	รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
1	ความปลอดภัย	20		
	1.1 ระบบไฟฟ้า	5		
	1.2 ระบบอากาศ	5		
	1.3 สี สัญลักษณ์ ทางเดิน	5		
	1.4 ระบบการป้องกัน	5		
2	การจัดสถานฝึกและองค์ประกอบ	30		
	2.1 การจัดเตรียม เอกสาร แบบฝึก และแบบทดสอบ	10		
	2.2 การจัดเตรียมอุปกรณ์ช่วยฝึก สื่อการสอน โมเดล	10		
	2.3 การวางผังสถานที่ฝึก	10		
3	ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์	40		
	3.1 เครื่องมือประจำตัวของผู้รับการฝึก	10		
	3.2 เครื่องมือ เครื่องจักร ส่วนรวม	10		
	3.3 จำนวน วัสดุ อุปกรณ์	10		
	3.4 คุณภาพ ความพร้อม การใช้งานในการฝึก	10		
4	สภาพแวดล้อมของสถานฝึก	10		
	4.1 ห้องฝึกอบรม ไม่อยู่ใกล้สถานที่ที่มีเสียงรบกวน			
	มีควัน มีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์	5		
	4.2 มีการตกแต่งสถานที่ มีความเป็นระเบียบ สวยงาม	5		
	รวม	100		

ภาคผนวก

1. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน
2. คู่มือสิทธิประโยชน์การฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 : การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน
3. คู่มือสิทธิประโยชน์การฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 : ขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน
4. คู่มือสิทธิประโยชน์การฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 : คำขอรับจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545
5. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2513) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน
6. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน
7. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
8. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร
9. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับภาวะแวดล้อม
10. กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ. 2549

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

อาศัยอำนาจตามในมาตรา 19 และมาตรา 39 (3) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานจึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานและดำเนินการฝึกเพื่อขอรับสิทธิและประโยชน์ตามมาตรา 34 ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อนายทะเบียน

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ในกรุงเทพมหานครให้ยื่น ณ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในจังหวัดอื่นให้ยื่น ณ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคหรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ที่ผู้ขอรับอนุญาตอยู่ในเขตจังหวัดที่ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานนั้นตั้งอยู่

ข้อ 2 เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามข้อ 1 แล้วให้ตรวจสอบความพร้อมและความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

(1) ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานต้องมีลักษณะเหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามสาขาอาชีพที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด และมีสถานที่ซึ่งมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานแยกเป็นสัดส่วนจากหน่วยประกอบกิจการ

(2) เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต้องมีจำนวนตามความจำเป็น เหมาะสม อยู่ในสภาพที่ดีและปลอดภัย

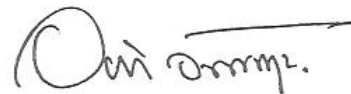
ข้อ 3 เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่า ผู้ยื่นคำขอมีความพร้อมและความเหมาะสมตามข้อ 2 ให้พิจารณาออกใบอนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานแก่ผู้ยื่นคำขอตามที่กำหนดไว้ในแบบแนบท้ายประกอบนี้

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่ให้ความเห็นชอบ ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมเหตุผล สิทธิ และระยะเวลาในการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

ข้อ 4 ผู้ที่ได้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย ณ ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

ในกรณีที่ใบอนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ลบเลือนในสาระสำคัญ ผู้ได้รับอนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานอาจขอรับใบแทนใบอนุญาต โดยยื่นคำขอพร้อมใบอนุญาตที่ชำรุดหรือหลักฐานการลงบันทึกประจำวันของพนักงานสอบสวนว่าใบอนุญาตสูญหาย

ประกาศ ณ วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2546

(นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ)

ปลัดกระทรวงแรงงาน

ประธานกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

สถานประกอบกิจการที่มีสถานที่ฝึกที่ได้จัดไว้เป็นสัดส่วนแยกจากหน่วยประกอบกิจการมีสิทธิขออนุญาตจัดตั้งเป็นศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน (เป็นไปตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ)

เงื่อนไขการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ต้องมีความพร้อมและความเหมาะสมในเรื่อง สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และจะต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน (เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ลงวันที่ 16 มิถุนายน 2546)

สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก

ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ต้องมีลักษณะเหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามสาขาอาชีพที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด และมีสถานที่ซึ่งมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานแยกเป็นสัดส่วนจากหน่วยประกอบกิจการต้องมีจำนวนตามความจำเป็น เหมาะสม อยู่ในสภาพที่ดีและมีความปลอดภัย

การดำเนินการ

ให้สถานประกอบกิจการ ยื่นคำขอรับอนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานต่อนายทะเบียน พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขอตามแบบ ศร. 1

การพิจารณาอนุญาต

เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้ยื่นคำขอ มีความพร้อมและความเหมาะสม จะออกใบอนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรม ฝีมือแรงงานให้แก่ผู้ยื่นคำขอ

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่ให้ความเห็นชอบ ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมเหตุผล สิทธิ และระยะเวลาในการอุทธรณ์ให้ ผู้ยื่นคำขอทราบ

ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

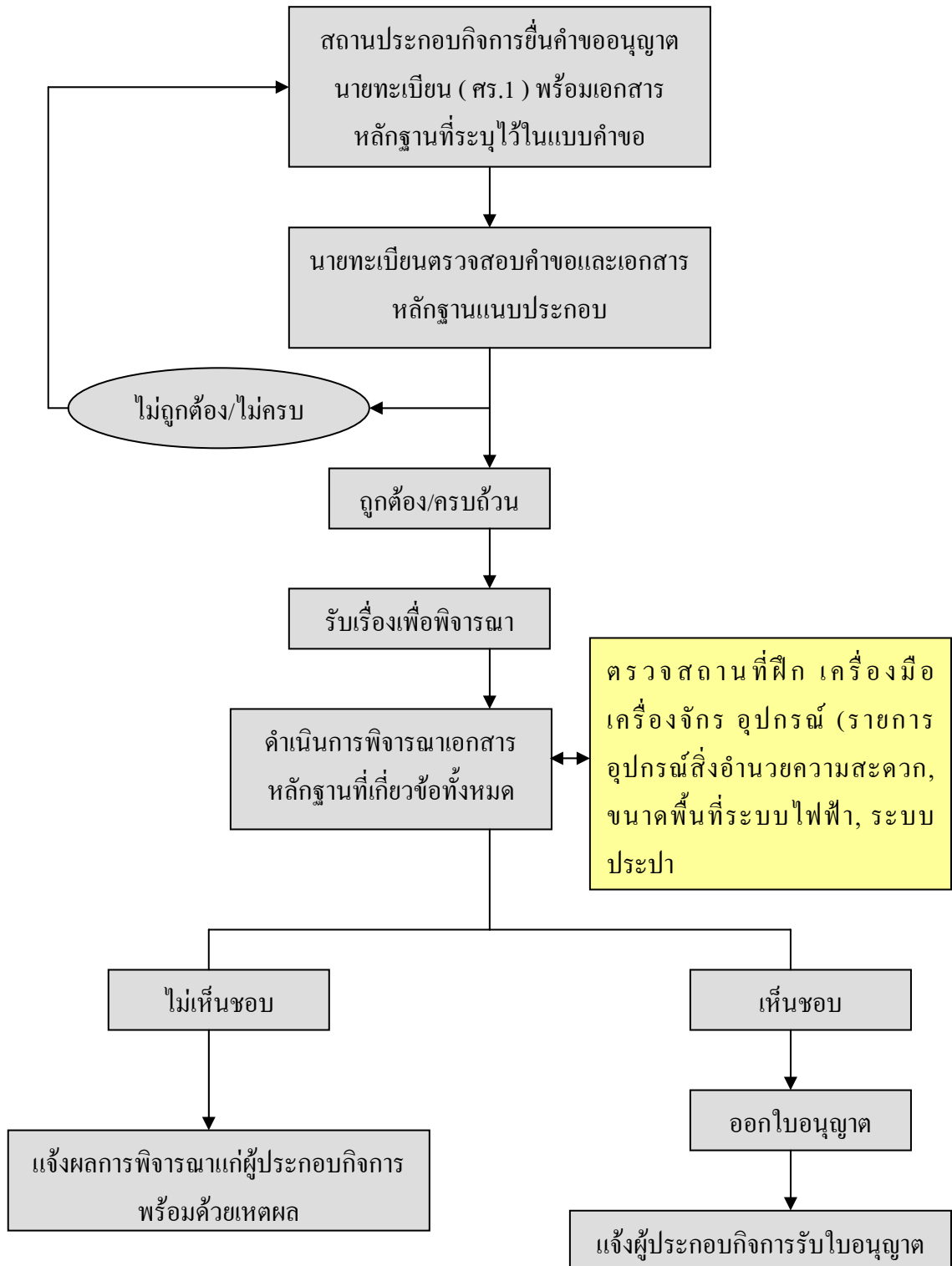
กรณีใบอนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ลบเลือนในสาระสำคัญให้ผู้ขอรับอนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานขอรับใบแทนใบอนุญาต โดยยื่นคำขอพร้อมแนบใบอนุญาตที่ชำรุด หรือหลักฐานการลงบันทึกประจำวันของพนักงานสอบสวนว่าใบอนุญาตสูญหาย เพื่อประกอบการพิจารณา

สถานที่ยื่นคำขอ

กรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

จังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค หรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ที่ผู้ขอรับอนุญาตอยู่ในเขตจังหวัดที่ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานนั้นตั้งอยู่

ขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2513)

ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานทุกประเภทหรือชนิดมีหน้าที่กระทำการไว้ดังต่อไปนี้

หลักเกณฑ์และวิธีการทั่วไป

หมวด 1

การรักษาโรงงานและเครื่องจักร

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (1) แห่งมาตรา 39

ข้อ 1 ต้องจัดให้มีการตรวจสภาพอาคาร โรงงานและเครื่องจักรเป็นประจำและต้องบำรุงรักษาหรือซ่อมแซม ให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยเหมาะแก่การใช้เช่นเดียวกับสภาพที่ได้รับอนุญาตไว้

ข้อ 2 ต้องรักษาทางเดินและพื้นที่ปฏิบัติงานให้สะอาด เรียบสม่ำเสมอไม่ลื่น และแห้ง เว้นแต่บริเวณที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้

ข้อ 3 ต้องรักษารากัน บันได และพื้นหรือทางเดินที่อยู่สูงจากระดับพื้นโรงงานตั้งแต่ 1.50 เมตรขึ้นไปให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรงอยู่เสมอ

ข้อ 4 ต้องเก็บและจัดวางวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เกะกะกีดขวางทางเดินหรือการปฏิบัติงาน อันอาจจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้

ข้อ 5 ต้องดูแลรักษาทางออกและบันไดฉุกเฉินให้อยู่ในสภาพที่จะหลบหนีภัยออกไปได้ทันทั่วทั้งที่เมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น

หมวด 2

ทางออกฉุกเฉินในโรงงาน

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (2) แห่งมาตรา 39

ข้อ 6 ทางออกฉุกเฉินต้องมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 110 เซนติเมตร แต่ถ้ามีผู้ที่จะต้องออกตามทางนี้ มากกว่า 50 คน ก็ให้ดูแลให้กว้างเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนไม่น้อยกว่า 2 เซนติเมตรต่อ 1 คน

ข้อ 7 ต้องดูแลรักษาให้ประตูทางออกฉุกเฉินอยู่ในสภาพที่คนงานจะเปิดผลักออกได้โดยง่ายตลอดเวลาที่มีการปฏิบัติงาน

ข้อ 8 ต้องดูแลรักษาให้มีแสงสว่างให้เพียงพอและไม่ให้มีสิ่งกีดขวางที่ทางออกหรือบันไดฉุกเฉินหรือทางซึ่งจะมีผู้ใช้ในการออกฉุกเฉิน

ข้อ 9 ทางออกฉุกเฉินของโรงงานที่มีคนปฏิบัติงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไปต้องจัดให้มีระบบแสงสว่างทดแทนในกรณีระบบไฟฟ้าประจำ ซึ่งให้แสงสว่างอยู่เสีย ทั้งนี้ในขนาดและจำนวนที่เพียงพอแก่การออกฉุกเฉิน

ข้อ 10 ทางออกหรือบันไดฉุกเฉินที่มีได้ใช้เป็นทางเดินประจำ ๑ ต้องจัดและดูแลรักษาให้มีป้ายหรือเครื่องหมายที่เห็นได้ชัดเจนให้คนงานทราบว่าเป็นทางออกหรือบันไดฉุกเฉินอยู่ตลอดเวลา

หมวด 3

สัญญาณแจ้งเหตุอันตราย

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (3) แห่งมาตรา 39

ข้อ 11 โรงงานที่มีก๊าซอันอาจเป็นอันตรายต่อบุคคล หรือโรงงานที่มีวัสดุไวไฟที่มีคนปฏิบัติงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป หรือโรงงานที่มีวัสดุอันอาจติดไฟได้ง่าย ที่มีคนปฏิบัติงานตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป ต้องจัดให้มีเครื่องให้สัญญาณแจ้งเหตุอันตราย ซึ่งให้สัญญาณได้ชัดเจนและพอเพียงที่จะเตือนให้คนที่อยู่ในเขตอันตราย ออกพ้นเขตอันตรายได้ทันท่วงที และแจ้งให้ผู้ที่มีหน้าที่รับเข้าระบบเหตุอันตรายได้โดยเร็ว

ข้อ 12 ต้องจัดให้มีสัญญาณแจ้งเหตุอันตราย ณ ที่ต่างกันอย่างน้อย 2 แห่งที่ให้สัญญาณแจ้งเหตุอันตรายต้องอยู่ในเขตที่ปลอดภัยจากอันตราย อันอาจเกิดขึ้นได้ตามข้อข้างต้น และอยู่ในตำแหน่งที่คนจะเข้าไปใช้เครื่องให้สัญญาณแจ้งเหตุอันตรายได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

ข้อ 13 เครื่องให้สัญญาณแจ้งเหตุอันตรายตามข้อข้างต้น ต้องเป็นชนิดที่ให้สัญญาณโดยไม่ต้องอาศัยพลังงานจากระบบส่องสว่าง และที่ใช้กับเครื่องจักร

หมวด 4

เครื่องดับเพลิงหรือสิ่งอื่นที่ใช้ในการดับเพลิงและการป้องกันอัคคีภัย

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (4) แห่งมาตรา 39

ข้อ 14 การประกอบกิจการโรงงานอันอาจก่อให้เกิดอัคคีภัยได้ อาคารโรงงานหรือโรงเก็บที่สร้างด้วยวัสดุซึ่งอาจติดไฟได้ การเก็บวัสดุที่อาจติดไฟได้ต้องมีเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสม ตามสภาพขนาดและลักษณะของโรงงานนั้น ๆ ประจําไว้ในที่ต่าง ๆ กันในบริเวณโรงงานให้หยิบใช้ได้โดยสะดวก ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่า 1 เครื่องต่อพื้นที่ 100 ตารางเมตร เศษของ 100 ตารางเมตร ให้นับเป็น 100 ตารางเมตร

ข้อ 15 เครื่องดับเพลิง 1 เครื่อง หมายความว่าเครื่องดับเพลิงหรือสิ่งอื่นที่ใช้ในการดับเพลิงดังต่อไปนี้

- (1) เครื่องดับเพลิงชนิดกรด - โซดา หรือชนิดฉีดน้ำด้วยก๊าซ ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า 10 ลิตร
- (2) เครื่องดับเพลิงชนิดฟองก๊าซ ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า 10 ลิตร
- (3) เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า 5 กิโลกรัม
- (4) เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า 5 กิโลกรัม

ข้อ 16 เครื่องดับเพลิงเคมีต้องเป็นชนิดที่เหมาะสมกับชนิดของไฟที่อาจเกิดขึ้นดังนี้

- (1) ชนิดกรด - โซดา หรือชนิดฉีดน้ำด้วยก๊าซ ใช้ดับไฟธรรมดา เช่น ไฟที่เกิดจากไม้ กระดาษ ผ้า ห้ามใช้กับไฟที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้า น้ำมันต่าง ๆ แอลกอฮอล์ อะซิโตน หรือแคลเซียมคาร์ไบด์
- (2) ชนิดฟองก๊าซ ใช้ดับไฟธรรมดาและไฟที่เกิดจากน้ำมันต่าง ๆ แอลกอฮอล์ หรืออะซิโตนห้ามใช้กับไฟที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้าหรือแคลเซียมคาร์ไบด์
- (3) ชนิดคาร์บอนไดออกไซด์ ใช้กับไฟทุกชนิด ซึ่งไม่ได้เกิดในที่ที่มีลมแรงหรือที่โล่ง
- (4) ชนิดผงเคมีแห้งใช้ดับไฟได้ทุกชนิด

ข้อ 17 เครื่องดับเพลิงต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี และต้องจัดให้มีการบันทึกการติดตั้งเดิมหรือการเปลี่ยนเคมีภัณฑ์ กับการตรวจสอบตามความจำเป็นและตามคำแนะนำของผู้ผลิต แต่การตรวจสอบนั้นต้องกระทำไม่น้อยกว่า 6 เดือนต่อหนึ่งครั้ง

ข้อ 18 ต้องจัดให้มีการฝึกซ้อมคนงานให้รู้จักวิธีใช้เครื่องดับเพลิง และทราบวิธีปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัยขึ้น

หมวด 5

การกำจัดสิ่งปฏิกูล การระบายน้ำและการระบายอากาศ

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (6) แห่งมาตรา 39

ข้อ 19 ต้องรักษาโรงงานให้สะอาดปราศจากสิ่งปฏิกูลอยู่เสมอ และจัดให้มีที่รองรับหรือที่กำจัดสิ่งปฏิกูล ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 20 ต้องแยกเก็บสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ซึ่งมีวัตถุมีพิษปนอยู่ด้วย หรือสำลี ผ้า หรือเศษผ้าที่เปื้อนวัตถุไวไฟ ไว้ในที่รองรับต่างหากที่เหมาะสมและมีที่ปิดมิดชิด และต้องจัดให้มีการกำจัดสิ่งดังกล่าวโดยเฉาะด้วยวิธีการที่ปลอดภัยและไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ

ข้อ 21 ต้องดูแลรักษาระบบระบายน้ำทิ้ง ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

ข้อ 22 ห้ามมิให้ระบายน้ำทิ้งออกจากโรงงาน เว้นแต่ได้ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างให้มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) ค่าของความเป็นกรด ต่าง (pH value) ระหว่าง 5 ถึง 9
- (2) ค่าของเปอร์มันงานेट (Permanganate value) ไม่มากกว่า 60 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (3) สารที่ละลายได้ (Dissolved solid) รวมกันไม่มากกว่า 2,00 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (4) ซัลไฟด์คิดเทียบเป็นไฮโดรเจนซัลไฟด์ (H₂S) ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (5) ไซยาไนด์ (Cyanide) คิดเทียบเป็นไฮโดรเจนไซยาไนด์ (HCN) ไม่มากกว่า 0.2 มิลลิกรัมต่อลิตร

(6) สังกะสี โครเมียม อาร์เซนิก เงิน ทองแดง พรอท แคดเมียม บารียม เซเลเนียม ตะกั่วหนัก รวมกันหรือแต่ละอย่างไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร

หมายเหตุ:- ความใน (6) ของข้อ 22 นี้ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ 1 แห่งประกาศฯ ฉบับที่ 11(พ.ศ. 2522)

- (7) น้ำมันทาร์ (Tar) ไม่มีเลย
- (8) น้ำมันและไขมัน (Oil & Grease) ไม่มีเลย

ความใน (8) ของข้อ 22 นี้ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ 2 แห่งประกาศฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2522)

- (9) ฟอร์มัลดีไฮด์ (Formaldehyde) ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (10) ฟีนอลและหรือครีโซลส์ (Phenol & Cresols) ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (11) คลอรีนอิสระ (Free chlorine) ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (12) ยาฆ่าแมลง (Insecticide) สารกัมมันตรังสี ไม่มีเลย
- (13) ถ้าอัตราส่วนผสมระหว่างน้ำทิ้งกับน้ำในลำน้ำสาธารณะอยู่ระหว่าง 1 ต่อ 8 ถึง 1 ต่อ150

สารที่ลอยเจือปนอยู่ต้องไม่มากกว่า 30 ส่วนใน 1,000,000 ส่วน

ถ้าอัตราส่วนผสมระหว่างน้ำทิ้งกับน้ำในลำน้ำสาธารณะอยู่ระหว่าง 1 ต่อ 151 ถึง 1 ต่อ 300 สารที่ลอยเจือปนอยู่ต้องไม่มากกว่า 60 ส่วนใน 1,000,000 ส่วน

ถ้าอัตราส่วนผสมระหว่างน้ำทิ้งกับน้ำในลำน้ำสาธารณะ อยู่ระหว่าง 1 ต่อ 301 ถึง 1 ต่อ 500 สารที่ลอยเจือปนอยู่ต้องไม่มากกว่า 150 ส่วนใน 1,000,000 ส่วน

(14) ค่าของ บี.ไอ.ดี. (5 วันที่อุณหภูมิตั้งที่ 20 องศาเซนติเกรด) ไม่มากกว่า 20 มิลลิกรัมต่อลิตรหรืออาจแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้แล้วแต่ภูมิประเทศหรือลักษณะการระบายตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่

เห็นสมควร แต่ต้องไม่มากกว่า 60 มิลลิกรัมต่อลิตร (บี.โอ.ดี.หรือ B.O.D.ย่อมาจาก Biochemical Oxygen Demand)

(15) อุณหภูมิของน้ำทิ้งที่จะระบายลงสู่ลำน้ำสาธารณะ ไม่มากกว่า 40 องศาเซนติเกรด

(16) สีหรือกลิ่นของน้ำทิ้งเมื่อระบายลงสู่ลำน้ำสาธารณะแล้ว ไม่เป็นที่พึงรังเกียจ

ข้อ 23 ในกรณีที่ระบายน้ำทิ้งจากโรงงานลงในทะเลหรือสู่ท่อสาธารณะโดยตรง ให้เป็นไปตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเห็นสมควร

ข้อ 24 ต้องจัดให้มีการระบายอากาศที่เหมาะสม โดยให้มีพื้นที่ ประตู หน้าต่าง และช่องลมรวมกัน โดยไม่นับที่ติดต่อกันระหว่างห้อง ไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ส่วน ของพื้นที่ของห้องในเวลาปฏิบัติงาน หรือมีการระบายอากาศไม่น้อยกว่า 0.5 ลูกบาศก์เมตรต่อนาทีต่อคนงาน 1 คน ทั้งนี้สำหรับโรงงานโดยทั่วไปที่ไม่มีการเก็บหรือการใช้วัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย หรือที่อาจเป็นฝุ่นละออง

ข้อ 25 ในการปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวในที่อับ ซึ่งอากาศไม่ถ่ายเท ต้องใช้เครื่องช่วยในการหายใจ หรือเครื่องระบายอากาศที่ดีช่วยในการปฏิบัติงานของคนงาน และอย่างน้อยต้องมีคนหนึ่งประจำอยู่ปากทางเข้า-ออก ที่อับ สำหรับคอยให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา

หมวด 6

แสงสว่างในการทำงาน

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (7) แห่งมาตรา 39

ข้อ 26 ต้องจัดให้มีแสงสว่างให้เพียงพอแก่การทำงานให้ทั่วถึง สามารถมองเห็นสิ่งกีดขวาง และส่วนอาจเกิดอันตรายจากการเคลื่อนไหวของเครื่องจักรหรืออันตรายจากไฟฟ้า ตลอดจนบันไดขึ้นลง และทางออกในเวลาที่มีเหตุฉุกเฉินโดยชัดเจน

ข้อ 27 ต้องป้องกันมิให้มีแสงตรงหรือแสงสะท้อนส่องเข้าตาในการปฏิบัติงาน

ข้อ 28 ต้องจัดให้มีแสงสว่างในการทำงาน ณ ที่ปฏิบัติงานหรือจุดปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ลาน ถนน และทางเดินนอกอาคาร โรงงาน ความเข้มของการส่องสว่างต้องไม่น้อยกว่า 20 ลักซ์ (Lux) หรือ 2 ฟุต - แคนเดิล (Foot Candle)

(2) บริเวณที่การปฏิบัติงาน ไม่ต้องการความละเอียด เช่น การขนย้ายวัสดุ การคัดเลือกวัสดุหยาบ ๆ การบัดดิน หิน หรือวัสดุที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและบริเวณทางเดินในอาคาร โรงงาน ระเบียง บันได ห้องเก็บของโดยทั่วไป ความเข้มของการส่องสว่างต้องไม่น้อยกว่า 50 ลักซ์

(3) บริเวณที่การปฏิบัติงานต้องการความละเอียดเล็กน้อย เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์เหล็ก หรือเหล็กกล้า กิ่งสำเร็จ การประกอบชิ้นงานอย่างหยาบ ๆ การสีข้าว การสาวฝ้าย หรือการปฏิบัติงานขั้นแรกในกระบวนการอุตสาหกรรมต่าง ๆ และบริเวณห้องเครื่อง ห้องหม้อน้ำ ลิฟต์ ห้องบรรจุหีบห่อ ห้องเก็บ

วัสดุหรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเล็ก ๆ ห้องผลิตเครื่องแต่งกาย ห้องน้ำและห้องส้วม ความเข้มของการส่องสว่าง ต้องไม่น้อยกว่า 100 ลักซ์

(4) บริเวณที่การปฏิบัติงานต้องการความละเอียดปานกลาง เช่น การประกอบชิ้นงานที่มีความละเอียดปานกลาง การกลึงหรือแต่งโลหะอย่างหยาบ ๆ การตรวจพินิจอย่างหยาบ ๆ การเย็บผ้าหรือหนังที่มีสีอ่อน การบรรจุอาหารกระป๋อง การไสไม้ การทำไม้แผ่นบาง (Veneering) ความเข้มของการส่องสว่าง ต้องไม่น้อยกว่า 200 ลักซ์

(5) บริเวณที่การปฏิบัติงานต้องการความละเอียดมาก เช่น การกลึงหรือแต่งโลหะที่ต้องการความละเอียดปานกลาง การตรวจพินิจหรือทดสอบที่ต้องการความละเอียดปานกลาง การแต่งผิวหนังสัตว์ การทอผ้า ฝ้าย หรือผ้าขนสัตว์ที่มีสีอ่อน งานหนังสือ ความเข้มของการส่องสว่างต้องไม่น้อยกว่า 300 ลักซ์

(6) บริเวณที่การปฏิบัติงานต้องการความละเอียดมาก และชิ้นงานมีขนาดเล็กและละเอียด เช่น การเจาะ กลึง เจียรนัย หรือแต่งชิ้นงานที่ต้องการความละเอียดมาก การประกอบชิ้นส่วนที่มีความละเอียดมากแต่มีลักษณะสีสรรต่างกันพอสังเกตเห็นได้ชัด การตรวจสอบอย่างละเอียด การทอผ้าที่มีสีคล้ำ ความเข้มของการส่องสว่างต้องไม่น้อยกว่า 500 ลักซ์

(7) บริเวณที่การปฏิบัติงานต้องการความละเอียดเป็นพิเศษ หรือเมื่อมีการปฏิบัติงานติดต่อกันเป็นระยะเวลานานที่ชิ้นงานมีขนาดเล็กละเอียด และลักษณะสีสรรไม่แตกต่างกันนัก เช่น การประกอบเครื่องจักรที่มีความละเอียดสูง การประกอบนาฬิกา การทดสอบเครื่องมือที่มีความละเอียดสูง การเจียรนัย เพชรพลอย การเรียงพิมพ์ การเย็บผ้าที่มีสีคล้ำ ความเข้มของการส่องสว่างต้องไม่น้อยกว่า 1000 ลักซ์

หมวด 7

การจัดสถานที่ทำงาน

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (8) แห่งมาตรา 39

ข้อ 29 ต้องจัดให้มีพื้นที่ปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่า 3 ตารางเมตร ต่อคนงานหนึ่งคน การคำนวณพื้นที่ให้นับรวมพื้นที่ที่ใช้วางโต๊ะปฏิบัติงาน เครื่องจักร และผลิตภัณฑ์หรือวัสดุที่เคลื่อนไปตามกระบวนการผลิตด้วย

หมวด 8

เครื่องมือในการปฐมพยาบาล

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (9) แห่งมาตรา 39

ข้อ 30 เครื่องมือในการปฐมพยาบาลตลอดจนอุปกรณ์ ต้องอยู่ในที่สะอาด ถูกสุขลักษณะพร้อมที่จะใช้งานได้ที่ อย่างน้อยตามรายการดังต่อไปนี้

(1) กรรไกร

- (2) ปากคิบบลายทุ
- (3) สายยางรัดห้ามเลือด
- (4) ปรอทวัดไข้
- (5) ถ้วยตวงยา
- (6) ถ้วยน้ำ
- (7) ถ้วยล้างตา
- (8) ผ้ายางพลาสติก
- (9) ผ้าพันแผล
- (10) สำลีที่ฆ่าเชื้อโรคแล้ว
- (11) ยาแดง
- (12) ยาเหลือง
- (13) ทิงเจอร์ไอโอดีน
- (14) ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์
- (15) แอลกอฮอล์เอธิล
- (16) แอมโมเนียหอม
- (17) ทิงเจอร์ฟีนการบูร
- (18) ยาแก้ปวดหัวตัวร้อน
- (19) ยาแก้ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก
- (20) น้ำโบริคสำหรับล้างตา

หมวด 9

ส้วม ที่ปัสสาวะและสถานที่ที่ทำความสะอาดร่างกาย

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (10) แห่งมาตรา 39

ข้อ 31 ต้องจัดให้มีห้องส้วม และที่ปัสสาวะ ที่มีลักษณะที่จะรักษาความสะอาดได้ง่ายเรียบร้อย

ข้อ 32 ต้องจัดให้ห้องส้วมอย่างน้อยในอัตรา คนงานไม่เกิน 15 คน 1 ที่นั่ง คนงานไม่เกิน 40 คน 2 ที่นั่ง คนงานไม่เกิน 80 คน 3 ที่นั่ง และเพิ่มขึ้นต่อจากนี้ในอัตราส่วน 1 ที่นั่งต่อคนงานไม่เกิน 50 คน สำหรับโรงงานที่มีคนงานชายและคนงานหญิงรวมกันมากกว่า 15 คน ให้จัดห้องส้วมเป็นสัดส่วนไว้สำหรับคนงานหญิงโดยเฉพาะตามสมควร

ข้อ 33 อาคารโรงงานที่มีคนงานทำงานอยู่หลายชั้น ต้องจัดให้มีห้องส้วมและที่ปัสสาวะในชั้นต่างๆตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 34 ห้องส้วมต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1.5 ตารางเมตรต่อ 1 ที่นั่ง

ข้อ 35 ห้องส้วมและที่ปัสสาวะต้องเป็นแบบใช้น้ำชำระลงบ่อซึม พื้นห้องต้องเป็นแบบไม่ดูดน้ำ

ข้อ 36 ต้องจัดให้มีกระดาษชำระหรือน้ำสำหรับชำระให้พอเพียงสำหรับห้องส้วมทุกห้อง

ข้อ 37 ต้องจัดให้มีสถานที่ทำความสะอาดร่างกาย พร้อมทั้งวัสดุและอุปกรณ์สำหรับคนงานตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 38 ต้องจัดให้มีการระบายถ่ายเทอากาศให้พอเพียงสำหรับห้องส้วม ห้องปีสสาวะ และสถานที่ทำความสะอาดร่างกายทุกห้อง

ข้อ 39 ต้องจัดให้มีการทำความสะอาดห้องส้วมที่ปีสสาวะ และสถานที่ทำความสะอาดร่างกายให้อยู่ในสภาพที่ถูกต้องสุขลักษณะเป็นประจำทุกวัน

ข้อ 40 ในโรงงานที่มีการผลิตสิ่งที่ใช้บริโภค ต้องจัดให้มีที่ล้างมือ ขาฆ่าเชื้อ หรือสบู่อันได้สุขลักษณะและตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสมอย่างน้อยในอัตรา คนงานไม่เกิน 15 คน 1 ที่ คนงานไม่เกิน 40 คน 2 ที่ คนงานไม่เกิน 80 คน 3 ที่ และเพิ่มขึ้นต่อจากนี้ในอัตราส่วน 1 ที่ ต่อจำนวนคนงานไม่เกิน 50 คน

หมวด 10

น้ำสะอาดสำหรับดื่ม

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (11) แห่งมาตรา 39

ข้อ 41 ต้องจัดให้มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มตามมาตรฐานน้ำบริโภคอย่างพอเพียงไว้เป็นที่ต่างหากอย่างน้อยในอัตราคนงานไม่เกิน 40 คน 1 ที่ คนงานไม่เกิน 80 คน 2 ที่ และเพิ่มขึ้นต่อจากนี้ในอัตราส่วน 1 ที่ ต่อจำนวนคนงานไม่เกิน 50 คน

ข้อ 42 ต้องจัดหาและรักษาอุปกรณ์การดื่มหรือภาชนะที่บรรจุน้ำดื่มให้พอเพียงและอยู่ในสภาพที่สะอาดถูกต้องสุขลักษณะ

ประกาศ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2513

พลโทพ. ปุณณกันต์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(87 ร.จ. 12 ตอนที่ 70 (ฉบับพิเศษ แผนกราชกิจจานุ) ลงวันที่ 1 สิงหาคม 2513)

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2514)

ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติโรงงานพ.ศ. 2512 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานทุกประเภทหรือชนิดมีหน้าที่กระทำการต่อจากที่กำหนดไว้ ในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2513) ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2513 ดังต่อไปนี้

หลักเกณฑ์และวิธีการทั่วไป

หมวด 11

การจัดโรงงานให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน(5) แห่งมาตรา 39

ข้อ 1 ต้องจัดโรงงานให้สะอาดปราศจากสิ่งสกปรกกรูกรัง และให้ถูกสุขลักษณะและอนามัยตามสภาพของโรงงานแต่ละประเภทหรือชนิด

หมวด 12

การป้องกันอุบัติเหตุหรืออันตรายจากเครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องเคลื่อนย้าย หีบยกหรือลำเลียงวัสดุ สายไฟฟ้า ท่อไอน้ำ หรือวัตถุอันเป็นสื่อส่งกำลังในโรงงาน

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน(12) แห่งมาตรา 39

ข้อ 2 เครื่องจักรใดที่ผู้ผลิตได้ติดตั้งป้องกันอันตรายไว้เพื่อความปลอดภัยหรือมีเครื่องป้องกันอันตรายอยู่ในวันตรวจโรงงานและเครื่องจักร ตามมาตรา 12 ต้องดูแลรักษาเครื่องป้องกันอันตรายของเครื่องจักรดังกล่าวให้อยู่ในสภาพ เช่น นั้นเสมอ

ข้อ 3 ชิ้นส่วนของเครื่องจักรที่มีการเคลื่อนไหวอันอาจจะเป็นอันตรายต้องมีเครื่องป้องกันอันตรายที่มั่นคงแข็งแรงและห้ามถอดย้ายเปลี่ยนแปลงหรือซ่อมเครื่องป้องกันอันตราย รวมทั้งอุปกรณ์และกลไกของเครื่องป้องกันอันตรายในขณะที่เครื่องจักรมีการเคลื่อนไหว

ข้อ 4 ไฟลั่วต้องมีฝาครอบหรือตาข่ายเหล็กช่องกว้างไม่มากกว่า 5 เซนติเมตรปิดกั้นคนงานหรือสิ่งของกระทบไฟลั่วเว้นแต่ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) ไฟลั่วที่ใช้ในการใช้งานปกติ หมุนไม่เร็วกว่า 500 รอบต่อนาที จะจัดให้มีรั้วที่มั่นคงแข็งแรงกันสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 100 เซนติเมตรมีลูกนอนอย่างน้อย 1 ลูก สูงจากพื้นไม่มากกว่า 30 เซนติเมตรและห่างจากไฟลั่วไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตรแทนก็ได้

(2) ไฟลั่วที่สูงจากพื้นที่ปฏิบัติงานหรือทางเดินตลอดตั้งแต่ 250 เซนติเมตรขึ้นไป ซึ่งต้องมีเครื่องป้องกันอันตรายก็ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้จัดทำ

(3) ในกรณีที่ต้องใช้คนสอดเพื่อหมุนไฟลั่วเมื่อจะเดินเครื่อง จะจัดให้มีช่องไว้ที่เครื่องป้องกันอันตรายสำหรับสอดคนเข้าไปก็ได้

(4) ในกรณีจำเป็นต้องใช้คนหมุนไฟลั่วเมื่อจะเดินเครื่อง จะจัดให้มีช่องปิดเปิดไว้ที่เครื่องป้องกันอันตรายเพื่อประโยชน์แก่การนั้นก็

ข้อ 5 เครื่องต้นกำลังกลทุกชนิดยกเว้นเครื่องยนต์ไฟฟ้า ต้องมีเครื่องรักษาระดับความเร็วอัตโนมัติ (governor) ที่มีประสิทธิภาพ

ข้อ 6 ต้องจัดให้มีวิธีหยุดเดินเครื่องจักรได้ในกรณีฉุกเฉินจากที่ซึ่งอยู่ห่างจากส่วนที่เคลื่อนไหวของเครื่องจักรในระยะที่ปลอดภัยแก่การปฏิบัติ

ข้อ 7 ถ้าจำเป็นต้องมีทางเดินข้ามเพลาหรือที่ยึดเพลา ทางเดินนั้นต้องมีพื้นที่ยึดและมึนคกงและมึนคองกันอย่างแข็งแรง

ข้อ 8 เพลา สายพานปลุ่และอุปกรณ์ส่งถ่ายกำลังอื่นจะไม่มีเครื่องป้องกันอันตรายตามข้อข้างต้นก็ได้หากได้จัดให้อยู่ในบริเวณหรือห้องเฉพาะและปฏิบัติตามข้อต่อไปนี้ครบถ้วนทุกข้อคือ

(1) ห้องหรือบริเวณดังกล่าวปิดไม่ให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปตลอดเวลาที่กำลังเดินเครื่องอยู่

(2) ความสูงจากพื้นเพดานหรือวัตถุอื่นใดเหนือทางเดินไม่น้อยกว่า 170 เซนติเมตร

(3) มีแสงสว่างเพียงพอพื้นแห้งราบเรียบไม่ลื่นและมึนคกงแข็งแรง

(4) มีเครื่องป้องกันอันตรายตามทางเดินของช่างเครื่อง (oiler)

ข้อ 9 เพลาที่สูงจากพื้นที่ปฏิบัติงานหรือทางเดินไม่มากกว่า 250 เซนติเมตรต้องมีเครื่องป้องกันอันตรายที่มั่นคงแข็งแรงอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

(1) ครอบปิดยาวตลอดตัวเพลาโดยรอบหรืออย่างน้อยที่สุดด้านข้างเบะด้านบนหรือด้านล่างที่คนทำงานหรือสิ่งของอาจกระทบเพลาได้

(2) รั้วกันสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 100 เซนติเมตรมีลูกนอนอย่างน้อย 1 ลูก สูงจากพื้นไม่มากกว่า 30 เซนติเมตรและห่างจากเพลาไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร

ข้อ 10 ข้อต่อเพลลา คลัช ปูล่และสายพานหรือลูกโซ่ส่งถ่ายกำลังที่อยู่สูงจากพื้นหรือพื้นที่ปฏิบัติงานไม่มากกว่า 2.5 เมตร ต้องมีเครื่องป้องกันอันตรายอย่างมั่นคงแข็งแรง

ข้อ 11 เกียร์ที่อยู่ในบริเวณที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ต้องมีเครื่องป้องกันอันตรายอย่างมั่นคงแข็งแรงอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) มีครอบปิดคลุมหมด นอกเสียจากงานเกียร์เป็นแบบที่บจะใช้ครอบปิดคลุมเฉพาะขอบตรงบริเวณฟันเกียร์ก็ได้

(2) ถ้าเป็นเกียร์ขนาดใหญ่ต้องทำคอกกั้นอย่างมั่นคงแข็งแรง

ข้อ 12 ต้องไม่ใช้งานปูล่ที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรือมีรอยร้าว หรือขอบันแตกร้าว

ข้อ 13 ปูล่ที่มีความเร็วที่ขอบนอกมากกว่า 1,200 เมตร ต่อนาทีต้องเป็นปูล่ที่ได้สร้างขึ้นถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อกิจการนั้นเป็นพิเศษเท่านั้น

ข้อ 14 ปูล่ที่ใช้กับสายพานแบบที่ไม่มีการขับเคลื่อนต้องมีหน้าฉนวนเพื่อป้องกันไม่ให้สายพานหลุด

ข้อ 15 ถ้าปูล่อยู่ห่างจากปูล่ตายหรือคลัชหรืออย่างอื่นไม่มากกว่าความกว้างของสายพาน ต้องจัดให้มีเครื่องป้องกันไม่ให้สายพานหลุดทางด้านที่อยู่ใกล้กับปูล่ตายหรือคลัช หรืออื่น ๆ นั้น

ข้อ 16 ปูล่ที่ติดอยู่ที่ปลายเพลลาอย ต้องมีเครื่องป้องกันไม่ให้สายพานหลุดออกนอกเพลลาได้

ข้อ 17 ถ้าสายพานหรือ โซ่ส่งถ่ายกำลังอยู่สูงจากพื้นหรือพื้นที่ปฏิบัติงานไม่มากกว่า 250 เซนติเมตร ต้องมีเครื่องป้องกันด้านข้างสูงพ้นจากส่วนบนของสายพานหรือโซ่ส่งถ่ายกำลังไม่น้อยกว่า 40 เซนติเมตร หรือสูง 250 เซนติเมตรจากพื้นหรือพื้นที่ปฏิบัติงานแล้วแต่อย่างใดจะน้อยกว่ากัน แต่ต้องสูงไม่น้อย กว่า 100 เซนติเมตรทั้งนี้เว้นแต่สายพานหรือโซ่ส่งถ่ายกำลังจะมีครอบปิดคลุมหมด

ข้อ 18 สายพานส่งถ่ายกำลังที่มีความกว้างมากกว่า 12 เซนติเมตร ความเร็วของสายพานตั้งแต่ 540 เมตร ต่อนาทีขึ้นไป และศูนย์กลางปูล่ห่างกันตั้งแต่ 300 เซนติเมตรขึ้นไป ถ้าอยู่สูงจากพื้นหรือพื้นที่ปฏิบัติงานมากกว่า 250 เซนติเมตรต้องมีเครื่องป้องกันด้านล่างตลอดความยาวของสายพาน

ข้อ 19 คันขยับสายพานต้องมีเครื่องบังคับไม่ให้สายป็นข้ามปูล่ได้เอง

ข้อ 20 ในอาคารโรงงานเดียวกันคันขยับสายพานหรือคันขยับคลัชต้องขยับไปทางเดียวกันเมื่อหยุดเครื่องยกเว้นขยับสามตำแหน่ง

ข้อ 21 เครื่องจักรที่ไม่ได้ขับเคลื่อนด้วยเครื่องต้นกำลังเฉพาะตัว ต้องจัดให้มีคลัช ปูล่เฟรีหรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อให้หยุดหรือเดินเครื่องจักรนั้นเฉพาะตัวได้โดยสะดวกและปลอดภัย

ข้อ 22 สวิตซ์ตัดตอนของเครื่องยนต์ไฟฟ้า ต้องเป็นชนิดที่ไม่อาจจะเปิด - ปิดได้เมื่อมีการกระทบโดยบังเอิญ

ข้อ 23 ถ้าสวิตซ์ตัดตอนเป็นแบบปุ่มกด ต้องเป็นแบบที่มีปุ่มกดเดินและปุ่มกดหยุดแยกกันปุ่มกดเดินต้องเป็นชนิดสีเขียวหรือดำ ส่วนปุ่มกดหยุดต้องเป็นชนิดสีแดง

ข้อ 24 เครื่องจักรที่ใช้คนงานหลายคนปฏิบัติงานร่วมกันต้องมีเครื่องบังคับมิให้เครื่องจักรนั้นปฏิบัติงานได้ในขณะที่คนงานอยู่ในตำแหน่งอันอาจจะเป็นอันตราย

ข้อ 25 ถ้าเครื่องจักรขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ไฟฟ้าหลายครั้ง นอกจากจะมีสวิตช์ตัดตอนเฉพาะเครื่องยนต์ไฟฟ้าแต่ละเครื่องแล้วต้องมีสวิตช์ตัดตอนหยุดเครื่องยนต์ไฟฟ้าทั้งหมดพร้อมกันด้วย

ข้อ 26 เครื่องจักรขนาดใหญ่ซึ่งสามารถจะเคลื่อนต่อไปได้อีกด้วยแรงเฉื่อยแม้จะได้หยุดส่งถ่ายกำลัง แล้วต้องมีห้ามล้อที่มีประสิทธิภาพพอที่จะหยุดเครื่องได้โดยเร็วในกรณีที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายได้ต้องมีห้ามล้อชนิดอัตโนมัติ

ข้อ 27 ไฟฟ้าแสงสว่างและไฟฟ้ากำลังที่ใช้ผลิตหรือช่วยในการผลิต ต้องใช้วงจรแยกจากกัน แต่ละวงจรต้องมีสวิตช์ตัดตอนชนิดที่สามารถตัดวงจรเมื่อกระแสไฟฟ้าไหลผ่านเกินกำลัง

ข้อ 28 ในห้องปฏิบัติงานหรือห้องเก็บสิ่งของที่อาจมีก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์หรือหมอกที่ติดไฟได้ง่าย ต้องเดินสายไฟฟ้าในท่อเครื่องยนต์ไฟฟ้า สวิตช์ไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้าอื่นๆ ต้องเป็นแบบปิดชนิดป้องกันการระเบิด และห้ามใช้หลอดไฟฟ้าฟลูออเรสเซนต์แบบมีสตาร์ทเตอร์สวิตช์ตัดตอนแบบไบเมทัลเต้าเสียบและอุปกรณ์ที่อาจทำให้เกิดประกายไฟได้

ข้อ 29 หลอดไฟฟ้าที่จะใช้เคลื่อนย้ายไปมา ต้องมีเครื่องป้องกันการกระแทก และต้องเป็นแบบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในกิจการนั้นๆ โดยเฉพาะ

ข้อ 30 เครื่องยนต์ไฟฟ้า หรือเครื่องไฟฟ้าชนิดที่เคลื่อนย้ายไปมาได้ต้องใช้ปลั๊กและเต้าเสียบที่แข็งแรงและมีที่ต่อกับสายดินด้วย

ข้อ 31 เครื่องยนต์ไฟฟ้าที่มีขนาดตั้งแต่ 1/4 แรงม้าขึ้นไป ต้องมีเครื่องป้องกันกระแสเกินขนาดและการใช้เกินกำลัง

ข้อ 32 เครื่องยนต์ไฟฟ้าต้องต่อสายดินการต่อสายดินต้องใช้สายไฟฟ้าขนาดพื้นที่หน้าตัดไม่น้อยกว่า 2.5 ตารางมิลลิเมตรและไม่เล็กกว่าครึ่งหนึ่งของสายไฟฟ้าเข้าเครื่อง แต่ไม่จำเป็นต้องใหญ่กว่า 70 ตารางมิลลิเมตรต่อเข้ากับท่อน้ำชนิดโลหะที่ติดต่อลงถึงพื้นดินได้หรือต่อลงสู่ท่อหรือแ่งทองแดงซึ่งยาวไม่น้อยกว่า 150 เซนติเมตรขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1 เซนติเมตรฝังในดินที่ชั้นลึกไม่น้อยกว่า 150 เซนติเมตรหรือต่อลงสู่ตัวนำอื่นด้วยวิธีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ข้อ 33 ต้องดูแลรักษาสายไฟสายดินเครื่องยนต์ไฟฟ้า สวิตช์เต้าเสียบและอุปกรณ์ไฟฟ้าอื่นๆ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ไม่หลุดหลวม แตกร้าว หรือผุกร่อน

ข้อ 34 แผงสวิตช์หรือแปลงแรงไฟแคปแแปซิเตอร์ แบตเตอรี่ขนาด 150 โวลต์ขึ้นไปที่มีได้ติดตั้งไว้ในห้องที่จัดไว้โดยเฉพาะต้องจัดทำรั้วกันโดยรอบมิให้บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปได้

ข้อ 35 ห้ามมิให้ซ่อมสายไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ไฟฟ้าในขณะที่มีกระแสไฟฟ้าไหลผ่าน

ข้อ 36 สายไฟฟ้าเครื่องไฟฟ้าและอุปกรณ์ต้องได้รับการตรวจรับรองเห็นชอบจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม หรือนายช่างของการไฟฟ้านครหลวงหรือนายช่างของ

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหรือจากวิศวกรที่กระทรวงอุตสาหกรรมเห็นชอบทุก ๆ ระยะ 1 ปี โดยมีเอกสารรับรองเป็นหลักฐานทุกปี

ข้อ 37 ต้องจัดให้ทุกคนที่อยู่ในบริเวณงานที่อาจจะเป็นอันตรายสวมหมวกป้องกันอันตรายตามความเหมาะสม

ข้อ 38 ต้องจัดให้ทุกคนที่อยู่ในบริเวณงานที่อาจจะเป็นอันตรายต่อตาหรือใบหน้าสวมแว่นตา (safetyglasses หรือ goggle) หรือกระบังหน้า (face shield) ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม

ข้อ 39 ต้องจัดให้ทุกคนที่อยู่ในบริเวณงานที่มีเสียงดังเกินกว่า 80 เดซิเบลหรือเสียงดังอันอาจจะเป็นอันตรายต่อแก้วหูอุดหูด้วยที่อุดหู (ear plug) ที่มีประสิทธิภาพ

ข้อ 40 ต้องจัดให้ทุกคนที่อยู่ในบริเวณที่อาจจะเป็นอันตรายต่อใบหูและรัฐหูสวมเครื่องป้องกันหู (earguard) ที่มีประสิทธิภาพ

ข้อ 41 ต้องจัดให้คนงานที่ใช้มือในการปฏิบัติงานอันอาจสัมผัสกับส่วนที่แหลมหรือคมของวัสดุสวมถุงมือที่มีความเหนียวทนต่อวัตถุที่แหลมคม

ข้อ 42 ต้องจัดให้คนงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุที่ร้อนสวมเครื่องป้องกันอันตราย เช่น ถุงมือรองเท้า ซึ่งทำด้วยวัสดุที่มีคุณสมบัติเป็นฉนวนความร้อน ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 43 ต้องจัดให้คนงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุเคมีกรดด่าง อันอาจจะเป็นอันตรายต่อผิวหนังสวมเครื่องป้องกันอันตรายเช่นถุงมือรองเท้าหุ้มรองเท้ากันเปื้อนที่ทำด้วยยางหรือพลาสติก หรือวัสดุที่มีคุณสมบัติทนทานต่อการกัดกร่อนของสารเคมีนั้นๆตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 44 ต้องให้คนงานที่ปฏิบัติงานอันอาจจะเป็นอันตรายต่อขา หรือเท้า สวมเครื่องป้องกันอันตราย ที่ขาหรือเท้าตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 45 ต้องจัดให้คนงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับไฟฟ้า สวมรองเท้าที่มีคุณสมบัติเป็นฉนวนไฟฟ้า

ข้อ 46 ต้องจัดให้คนงานที่ปฏิบัติงานอยู่บนที่สูงซึ่งต้องมีการปีนป่ายใช้สายรัดหรือเข็มขัดกันตก

ข้อ 47 ต้องจัดให้คนงานที่ปฏิบัติงานอันอาจจะเป็นอันตรายต่อระบบการหายใจในสวมเครื่องป้องกันอันตราย (respiratory protection) หรือเครื่องช่วยในการหายใจที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานนั้นๆ

ข้อ 48 ต้องทำความสะอาดและรักษาเครื่องป้องกันอันตรายสำหรับคนงานให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยพร้อมที่จะใช้งานได้ตลอดเวลา

หมวด 13

การเก็บและการใช้วัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุระเบิด และวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย หรือที่อาจทำให้เกิดฝุ่นละออง ความร้อน แสง หรือเสียง ซึ่งเป็นอันตรายในการปฏิบัติงานกับวิธีการป้องกันและเครื่องป้องกันมิให้เกิดอันตรายแก่คนงาน

(ยกเลิกให้ใช้ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 24 แทน)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 (13) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานทุกประเภทหรือชนิด มีหน้าที่กระทำการเก็บและใช้วัตถุดิบพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด และวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย หรือที่อาจทำให้เกิดฝุ่นละออง ความร้อน แสง หรือเสียง ซึ่งเป็นอันตรายในการปฏิบัติงานกับวิธีการป้องกันและเครื่องป้องกันมิให้เกิดอันตรายแก่คนงาน ดังต่อไปนี้ให้ยกเลิกความในหมวดที่ 13 แห่ง ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2514) ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2514 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 49 ต้องแยกอาคารที่มีการผลิตหรือใช้วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟ ให้เป็นเอกเทศ โดยต้องอยู่ห่างจากที่พักอาศัยหรือเตาไฟ หรือที่เก็บสินค้าต่าง ๆ และอาคารอื่น และต้องดูแลรักษาอาคารดังกล่าวให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรง เหมาะสมแก่การปฏิบัติงาน

ข้อ 50 ต้องแยกเก็บวัตถุดิบพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตรายหรือที่อาจทำให้เกิดฝุ่นละออง ให้เป็นระเบียบแยกจากกัน และเป็นสัดส่วน โดยจะต้องปิดกุญแจห้องเก็บทุกครั้งหลังจากที่ไม่มีการปฏิบัติงานในห้องนี้แล้ว

ข้อ 51 ต้องจัดให้มีระบบป้องกันและกำจัดอากาศเสียในห้องเก็บและห้องปฏิบัติงานอันเกี่ยวกับวัตถุดิบพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย หรือที่อาจทำให้เกิดฝุ่นละอองอย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกันมิให้อากาศที่ระบายออกจากห้องมีค่าความเข้มข้นเกินกว่ามาตรฐานความปลอดภัยจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินของผู้อื่นหรือเป็นเหตุเดือดร้อนรำคาญกับต้องดูแลรักษาให้ห้องต่าง ๆ ดังกล่าวอยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรงเหมาะสมแก่งานนั้นๆ

ข้อ 52 ต้องไม่ให้วัตถุดิบพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด วัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย หรือวัตถุที่ระเหยเป็นไอได้ง่าย อยู่ใกล้เตาไฟ หม้อน้ำ าท่อไอน้ำ สายไฟฟ้าแรงสูง บริเวณที่อาจมีการเกิดประกายไฟหรือในที่ซึ่งมีอุณหภูมิสูง

ข้อ 53 ต้องจัดทำป้ายที่มีสัญลักษณ์และเครื่องหมายและข้อความคำ เตือน ต่อไปนี้

(1) สัญลักษณ์และเครื่องหมายแสดงสิ่งต้องห้ามสำหรับอาณาบริเวณเฉพาะส่วนตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศรายการที่ 1

(2) สัญลักษณ์และเครื่องหมายสำหรับอาณาบริเวณที่ต้องใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศรายการที่ 2

(3) สัญลักษณ์และเครื่องหมายเตือนภัยของอาณาบริเวณเฉพาะส่วนตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศรายการที่ 3

(4) สัญลักษณ์และเครื่องหมายฉุกเฉิน ตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศรายการที่ 4 ทั้งนี้ โดยติดป้าย สัญลักษณ์และเครื่องหมายในข้อ 1 ถึงข้อ 4 ในขนาดที่เหมาะสมไว้ให้เห็นเด่นชัดหน้าทางเข้าออกของ

อาณาบริเวณที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์และเครื่องหมาย และต้องควบคุมดูแลคนงานหรือผู้ที่เข้าไปในอาณาบริเวณดังกล่าว ปฏิบัติตามคำ เตือนนั้นอย่างเคร่งครัด

ข้อ 54 ต้องดูแลรักษามิให้มีการรั่วไหลของวัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย ออกมาจากเครื่องจักรหรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการผลิต บรรจุ แปรสภาพ แยก หรือผสมปรุงแต่ง

ข้อ 55 ต้องทำความสะอาดเครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เกี่ยวข้องกับวัตถุที่อาจเป็นอันตรายชนิดใดชนิดหนึ่ง ก่อนใช้งานกับวัตถุอย่างอื่นทุกครั้งเพื่อป้องกันมิให้เกิดปฏิกิริยาเคมีของสารต่างชนิดกัน

ข้อ 56 ต้องดูแลรักษาท่อและส่วนประกอบของท่อส่งวัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ไม่มีการแตก ร้าว รั่ว ซึม ชำ รุด หรือเกิดการไหลย้อนกลับ ท่อส่งต่างชนิดกัน ต้องทาสี หรือทำ เครื่องหมายแสดงความแตกต่างไว้อย่างชัดเจน ในกรณีท่อส่งวัตถุที่อุณหภูมิสูงกว่า 80 องศาเซลเซียส ต้องมีฉนวนกันความร้อนหุ้ม และต้องติดตั้งในลักษณะที่จะไม่ทำให้เกิดการชำ รุดเสียหายโดยจะต้องไม่ตั้งอยู่ใกล้เตาไฟ หม้อน้ำ ภาชนะ ภาชนะไฟฟ้าแรงสูง เครื่องยนต์ไฟฟ้า สวิตช์ไฟฟ้า หรือส่วนของเครื่องจักร ที่มีประกายไฟฟ้าหรือบริเวณที่มีอุณหภูมิสูงกว่าปกติ

ข้อ 57 ต้องดูแลรักษาลิ้นเปิดปิด (Valve) ต่าง ๆ มิให้มีการรั่วซึมและต้องมีเครื่องหมายแสดงทิศทางการเปิดหรือปิดของลิ้นไว้ด้วย การเปิดและปิดลิ้นต้องปฏิบัติไปตามลิ้น ดับ ต้องมีกลไกควบคุมเพื่อมิให้เกิดอันตรายขึ้นได้

ข้อ 58 ภาชนะบรรจุวัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุติดไฟได้เอง วัตถุมีพิษ วัตถุกัดกร่อน วัตถุระคายเคืองหรือวัตถุที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แต่ละชนิดต้องแยกเก็บเป็นสัดส่วน และต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ต้องจัดทำ สัญลักษณ์และเครื่องหมายปิด หรือพิมพ์ไว้ที่ภาชนะบรรจุทุกชิ้น โดยให้ตรงตามคุณสมบัติที่เป็นจริงของวัตถุนั้น ๆ ตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศรายการที่ 5

(2) ต้องจัดทำ สัญลักษณ์และเครื่องหมายปิด หรือพิมพ์ไว้ที่ภาชนะบรรจุที่ใช้ในการขนถ่ายวัตถุดังกล่าวออกนอกบริเวณโรงงานตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศรายการที่ 6 ทั้งนี้โดยติดป้ายสัญลักษณ์และเครื่องหมายในข้อ 1 ถึงข้อ 2 ในขนาดที่เหมาะสมให้เห็นอย่างชัดเจน

ข้อ 59 ภาชนะบรรจุหรืออุปกรณ์ที่ใช้เกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย ต้องเป็นแบบที่แข็งแรง ทนทานปลอดภัยในการใช้งาน และต้องเป็นแบบที่เหมาะสม หยิบยกหรือขนย้ายได้ด้วยความปลอดภัย หลังจากใช้งานแล้วทุกครั้งภาชนะบรรจุที่ไม่ต้องการใช้ให้ทำลายเสีย ห้ามนำไปบรรจุวัตถุสิ่งของอื่น ๆ

ข้อ 60 ภาชนะที่บรรจุวัตถุมีพิษ วัตถุเคมี หรือวัตถุที่ระเหยเป็นไอได้ง่ายต้องปิดฝาอย่างสนิทมิดชิด

ข้อ 61 ภาชนะบรรจุวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด และวัตถุเคมีชนิดที่เป็นของเหลวที่มีขนาดของภาชนะบรรจุตั้งแต่ 25,000 ลิตรขึ้นไป ต้องสร้างเขื่อนหรือกำแพงคอนกรีตโดยรอบให้มีขนาดที่สามารถจะกักเก็บประมาณของวัตถุดังกล่าวได้ทั้งหมด เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิดและวัตถุเคมีนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในกรณีเมื่อเกิดเหตุวิบัติแก่ภาชนะดังกล่าวและ

ต้องจัดให้มีวัตถุหรือเคมีภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการระงับหรือลดความรุนแรงของการแพร่กระจายได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ในกรณีที่ภาชนะบรรจุนั้นตั้งอยู่ในที่โล่งแจ้ง ต้องมีสายล่อฟ้าให้เป็นไปตามหลักวิชาการและภาชนะบรรจุที่อาจเกิดประจุไฟฟ้าสถิตย์ได้ในตัวต้องต่อสายดิน

ข้อ 62 ภาชนะที่บรรจุวัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ หรือถึงปฏิกิริยา ภายใต้อันตรายต้องสร้างให้ได้มาตรฐานและมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ถังนิรภัย (Safety Valve) งานนิรภัย (Bursting Disc) ปลั๊กหลอมละลาย (Fusible Plug) ฯลฯ ครอบถ่วงสามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัยภาชนะบรรจุและอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกดังกล่าวที่ผ่านการใช้งานตามระยะเวลาที่มาตรฐานกำหนด ต้องจัดให้มีการตรวจสอบสภาพความปลอดภัยโดยวิศวกรเครื่องกล ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. 2505 และให้ส่งรายงานการตรวจสอบตามหลักวิชาการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อ 63 การทำ ลายหรือปฏิบัติกับภาชนะบรรจุรวมทั้งเศษเหลือของวัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย ต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมกับวัตถุชนิดนั้น ๆ ห้ามมิให้มีการทำ ลานวัตถุอันตรายเหล่านั้นในบริเวณที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินของผู้อื่น หรืออนามัยของบุคคล

ข้อ 64 ต้องจัดให้คนงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย หรือที่อาจทำให้เกิดฝุ่นละออง ความร้อน แสงหรือเสียง ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ สวมเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานนั้น ๆ และต้องดูแลรักษาเครื่องป้องกันอันตรายดังกล่าวให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยพร้อมที่จะใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลา

ข้อ 65 ต้องจัดให้มีการอบรม แนะนำชี้แจงคนงานให้เข้าใจถึงเหตุอันตรายอันอาจเกิดขึ้นได้ของงานต่าง ๆ ที่ตนปฏิบัติอยู่ ตลอดจนอธิบายให้รู้ถึงวิธีระมัดระวังป้องกันอันตรายและการใช้มาตรการการแก้ไขอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้ทันทีด้วย

ข้อ 66 ต้องไม่ยอมให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่โดยตรง หรือผู้ซึ่งไม่เข้าใจดีถึงเหตุอันตรายของการปฏิบัติงานทำงานที่มีอันตรายโดยลำพัง

ข้อ 67 ในกรณีที่คนงานต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุเคมี หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย ต่อผิวหนังหรือร่างกาย ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีที่อาบน้ำ ฉุกเฉิน (Safety shower) ที่ล้างตา ฉุกเฉิน (Eye Bath) ตามความจำเป็นและเหมาะสม สำหรับทำความสะอาดร่างกายขั้นต้นเมื่อสัมผัสกับวัตถุดังกล่าว

ข้อ 68 ต้องให้คนงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย ทำ ความสะอาดร่างกายหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน กับต้องให้มีการตรวจสุขภาพของคนงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุอันตรายดังกล่าว อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และให้จัดทำ บันทึกไว้

ข้อ 70 ต้องไม่ให้มีการพักอาศัยอยู่ภายในอาคารที่มีการเก็บ ผลิต หรือใช้วัตถุดิบพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟวัตถุระเบิด หรือวัตถุที่อาจเป็นอันตรายอื่น

ข้อ 71 ในการซ่อมเครื่องจักรต่าง ๆ ที่ผู้ปฏิบัติงานอาจได้รับอันตรายจากวัตถุดิบพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟวัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย ต้องใช้ผู้ที่มีความชำนาญในการปฏิบัติงานนั้น ๆ โดยเฉพาะและต้องสวมเครื่องป้องกันอันตรายตามความจำเป็นและเหมาะสม ในการซ่อมต้องหยุดเครื่องจักรส่วนอื่นที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายได้ และให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานออกจากบริเวณนั้น

ข้อ 72 ในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงานต้องหยุดงานส่วนนั้น ๆ ทันที คนงานซึ่งไม่มีหน้าที่ซ่อมแซมแก้ไขต้องออกจากบริเวณนั้นโดยด่วน และจัดให้มีการแก้ไขหรือระงับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นโดยเร็ว โดยให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสวมเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามความเหมาะสม

ข้อ 73 โรงงานที่มีการเก็บหรือใช้วัตถุดิบพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุเคมีที่อาจเป็นอันตรายต้องจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติ วิธีใช้ วิธีป้องกันอุบัติเหตุ วิธีเก็บรักษา ข้อควรปฏิบัติและรายละเอียดอื่น ๆ ของวัตถุดังกล่าว ตามแบบและวิธีการของกรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดให้แก่กรมโรงงานอุตสาหกรรมทุกงวด 4 เดือน นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

ข้อ 74 ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานที่มีการเก็บหรือใช้วัตถุดิบพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย ต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับการระงับเหตุอันตรายหรือระงับอัคคีภัยโดยให้จัดทำป้ายเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ตามมาตรฐานสากลแสดงให้ทราบถึงระดับความไวไฟ ระดับอันตรายต่อสุขภาพร่างกายของวัตถุเหล่านั้น ขณะลุกติดไฟหรือระดับความรุนแรงต่อปฏิกิริยาหรือรายละเอียดอื่น ๆ เช่น วัตถุดังกล่าวนั้นสามารถใช้น้ำดับไฟได้หรือไม่ ให้แผ่นป้ายมีขนาดใหญ่พอสมควร ติดหรือแขวนไว้ด้านหน้าบริเวณที่มีการเก็บหรือใช้วัตถุอันตรายดังกล่าว

ประกาศ ณ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2530

ประมวล สภาวสุ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

หมวด 14**การประกอบกิจการโรงงานมิให้เกิดเหตุรำคาญ**

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน(14) แห่งมาตรา 39

ข้อ 75 ต้องทำการกำจัดกลิ่นเสียง ความสั่นสะเทือนฝุ่นละออง เขม่า เถ้าถ่านที่เกิดขึ้นจากโรงงาน มิให้เป็นที่เดือดร้อนหรือเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพของผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

ข้อ 76 ต้องดูแลรักษาระบบเก็บเสียง ท่อไอเสีย หม้อพักของเครื่องต้นกำลังให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยตลอดเวลา

ข้อ 77 โรงงานที่มีการใช้เตาหรือเครื่องจักรอื่นใดซึ่งทำให้เขม่าควันออกสู่บรรยากาศ ต้องปล่อยออกทางปล่องที่มีความสูงตามความจำเป็นและเหมาะสมความดำของเขม่าควันที่ปากปล่องต้องไม่เกินร้อยละสี่สิบของความค่ามาตรฐานริงเกลมานันน์ เว้นแต่ในช่วงระยะเวลาสั้นในขณะที่เริ่มติดเตาหรือติดเครื่องเขี่ยเชื้อเข้าเผาเขม่าหรือเกิดข้อขัดข้องขึ้นในระบบขจัดเขม่าควัน

ประกาศณวันที่ 11 สิงหาคม 2514

พลโทพ. ปุณณกันต์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(88 ร.จ. ฉบับที่ 86 (ฉบับพิเศษ) เปนพระราชกฤษฎีกา) ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2514

พระราชบัญญัติโรงงาน

พ.ศ. 2535

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2535

เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรงงานจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัติเรียกว่า "พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512
- (2) พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518
- (3) พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่โรงงานของทางราชการที่ดำเนินการโดยทางราชการเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ แต่ในการประกอบกิจการนี้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้ "โรงงาน" หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามสำหรับทำ ผลิตภัณฑ์ ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

"ตั้งโรงงาน" หมายความว่า การก่อสร้างอาคารเพื่อติดตั้งเครื่องจักรสำหรับประกอบกิจการโรงงาน หรือนำเครื่องจักรสำหรับประกอบกิจการโรงงานมาติดตั้งในอาคารสถานที่หรือยานพาหนะที่จะประกอบกิจการ

"ประกอบกิจการโรงงาน" หมายความว่า การทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ตามลักษณะกิจการของโรงงานแต่ไม่รวมถึง การทดสอบเดินเครื่องจักร

"เครื่องจักร" หมายความว่า สิ่งที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายชิ้นสำหรับใช้ก่อกำเนิดพลังงาน เปลี่ยนหรือแปรสภาพพลังงาน หรือส่งพลังงาน ทั้งนี้ ด้วยกำลังน้ำ ไอน้ำ ลม ก๊าซไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น ใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน และหมายความรวมถึงเครื่องอุปกรณ์ไฟลิวิด ปุเลล สายพาน เพลา เกียร์ หรือสิ่งอื่นที่ทำงานสนองกัน

"คนงาน" หมายความว่า ผู้ซึ่งทำงานในโรงงาน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงผู้ซึ่งทำงานฝ่ายธุรการ

"ผู้อนุญาต" หมายความว่า ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายตามความเหมาะสม

"ใบอนุญาต" หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"ปลัดกระทรวง" หมายความว่า ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี อำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียมนี้ กฎกระทรวงและประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้เมื่อได้ประกาศใน

หมวด 1

การประกอบกิจการโรงงาน

มาตรา 7 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้โรงงานตามประเภทชนิดหรือขนาดใด เป็นโรงงานจำพวกที่ 1 โรงงานจำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวกที่ 3 แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงความจำเป็น ในการควบคุมดูแล การป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ การป้องกันความเสียหาย และการป้องกันอันตราย ตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่จะมีต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

(1) โรงงานจำพวกที่ 1 ได้แก่โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่สามารถประกอบกิจการ โรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการ โรงงาน

(2) โรงงานจำพวกที่ 2 ได้แก่โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการ โรงงานต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อน

(3) โรงงานจำพวกที่ 3 ได้แก่โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 32 (1) ให้โรงงานที่กำหนดในประกาศดังกล่าวเป็นโรงงานจำพวกที่ 3 ด้วย

มาตรา 8 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกตามมาตรา 7 ต้องปฏิบัติตามในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้งของโรงงาน สภาพแวดล้อมของโรงงานลักษณะอาคารของโรงงานหรือลักษณะภายในของโรงงาน

(2) กำหนดลักษณะ ประเภทหรือชนิดของเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์หรือสิ่งที่จะต้องนำมาใช้ในการประกอบกิจการโรงงาน

(3) กำหนดให้มีคนงานซึ่งมีความรู้เฉพาะตามประเภท ชนิดหรือขนาดของโรงงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่หนึ่งหน้าที่ใดประจำโรงงาน

(4) กำหนดหลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติ กรรมวิธีการผลิตและการจัดให้มีอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใด เพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนที่อาจเกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน

(5) กำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน

(6) กำหนดการจัดให้มีเอกสารที่จำเป็นประจำโรงงานเพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

(7) กำหนดข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการประกอบกิจการ โรงงานที่ผู้ประกอบการ โรงงานต้องแจ้งให้ทราบเป็นครั้งคราวหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

(8) กำหนดการอื่นใดเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน เพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการ โรงงานกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ยกเว้นโรงงานประเภท ชนิด หรือขนาดใดจากการต้องปฏิบัติตามเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้ และกฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิคหรือเป็นเรื่องที่ต้องเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็ได้

มาตรา 9 ในกรณีที่จะต้องมีการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้อาจมีการกำหนดให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 10 ผู้ประกอบกิจการ โรงงานจำพวกที่ 1 ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ

มาตรา 11 ผู้ประกอบกิจการ โรงงานจำพวกที่ 2 ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใครจะเริ่มประกอบกิจการ โรงงานให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน

แบบและรายละเอียดที่ต้องแจ้งและแบบใบรับแจ้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับแจ้งเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งแก่ผู้แจ้งในวันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งประกอบกิจการ โรงงานได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้งในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบในภายหลังว่าการแจ้งตามวรรคหนึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าว การเลิกประกอบกิจการ การโอน การให้เช่าหรือการให้เช่าชื่อ โรงงานจำพวกที่ 2 ผู้ประกอบกิจการ โรงงานต้องแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าว

มาตรา 12 ผู้ประกอบกิจการ โรงงานจำพวกที่ 3 ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 ประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าวและประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา 32 ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งโรงงานก่อนได้รับอนุญาต

การยื่นคำขอรับใบอนุญาตและขั้นตอนการพิจารณาและระยะเวลาในการพิจารณาออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตร้องขอหนังสือรับรองก่อนออกใบอนุญาตถ้าการพิจารณาเบื้องต้นเพียงพอที่จะอนุมัติในหลักการได้ให้ผู้อนุญาตออกหนังสือรับรองให้โดยสงวนส่วนที่พิจารณาไม่แล้วเสร็จได้ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการออกใบอนุญาตให้ผู้มีอำนาจอนุญาตพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 ประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าวและประกาศของรัฐมนตรี ที่ออกตามมาตรา 32 ถ้ากรณีใดยังมีได้มีหลักเกณฑ์กำหนดไว้ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ของบุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับ โรงงานหรือเป็นกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม ประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตาม มาตรา 32 ในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขที่ผู้ประกอบกิจการ โรงงานจะต้อง ปฏิบัติเป็นพิเศษไว้ในใบอนุญาตก็ได้

มาตรา 13 ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 12 ถ้าประสงค์จะเริ่มประกอบกิจการ โรงงานในส่วนหนึ่งส่วนใด ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันเริ่มประกอบกิจการ โรงงาน ถ้าจะมีการทดลองเดินเครื่องจักรก่อนการเริ่มประกอบกิจการ โรงงานตามวรรคหนึ่ง ผู้รับใบอนุญาตต้อง

แจ้งวัน เวลา และระยะเวลาการทดลองเดินเครื่องจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบไม่น้อยกว่าสิบห้าวันด้วย หลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อาจใช้เพื่อการทดลองเดินเครื่องจักร ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง มาตรา 14 ใบอนุญาตให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินแห่งปีที่ห้า นับแต่ปีที่เริ่มประกอบกิจการ เว้นแต่มีการ ย้ายโรงงานตามมาตรา 27 หรือมีการเลิกประกอบกิจการโรงงาน ให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุในวัน ที่ออก ใบอนุญาตใหม่ หรือวันที่เลิกประกอบกิจการ โรงงานถ้ามีเหตุอันสมควรเพื่อยุติการประกอบกิจการใน อนาคตอันใกล้ ผู้อนุญาตโดยอนุมัติรัฐมนตรีจะออกใบอนุญาตให้มีอายุสั้นกว่าที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้ ใบอนุญาตที่ออกในกรณีนี้จะขอต่ออายุอีกไม่ได้

มาตรา 15 การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อ ได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่ อนุญาต ให้ต่ออายุใบอนุญาต ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าโรงงานและเครื่องจักรมีลักษณะถูกต้องตามมาตรา 8 ประกาศ ของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าว และประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา 32 และ เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตต่ออายุใบอนุญาตให้ หากมีกรณีที่ไม่ถูกต้อง ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่สั่งให้แก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดเมื่อแก้ไขแล้วให้ต่ออายุใบอนุญาตได้ ถ้าหาก ไม่แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดให้มีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตและการ ให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้ที่ยื่นคำขอต่ออายุ ใบอนุญาตไม่ทันกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ถ้าประสงค์จะประกอบ กิจการ โรงงานต่อไป และได้มายื่นคำ ขอต่ออายุใบอนุญาตภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาต สิ้นอายุแล้วให้ถือว่าได้ยื่นคำขอต่อ อายุภายในระยะเวลาที่กำหนดและการประกอบกิจการ โรงงานใน ระหว่างนั้นให้ถือเสมือนว่าเป็นการ ดำเนินการของผู้รับใบอนุญาต แต่เมื่อได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบ อนุญาต ผู้นั้นจะต้องเสียค่าปรับเพิ่มอีก ร้อยละยี่สิบของค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาต หากพ้น กำหนดหกสิบวันต้องดำเนินการเสมือน ขออนุญาตใหม่

มาตรา 16 คำสั่งไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ขออนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุ ใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้ทราบคำสั่งคำวินิจฉัยของ รัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 17 โรงงานใดที่ผู้ประกอบกิจการได้รับใบอนุญาตอยู่แล้ว หากภายหลังปรากฏว่าใช้ขนาด ของเครื่องจักรต่ำกว่าห้าแรงม้าหรือจำนวนคนงานต่ำกว่าเจ็ดคนให้ถือว่าโรงงานนั้นยังเป็น โรงงานตาม พระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้แจ้งเลิกประกอบกิจการ โรงงานหรือใบอนุญาตสิ้นอายุ

มาตรา 18 ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตขยายโรงงาน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตการขยาย โรงงานและการให้ขยายโรงงานตลอดจนการอุทธรณ์คำสั่งไม่ให้ขยายโรงงาน ให้นำมาตรา 12 มาตรา 13 และมาตรา 16 มาใช้บังคับโดยอนุโลมการขยายโรงงานได้แก่

(1) การเพิ่มจำนวน เปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรทำให้มีกำลังรวมเพิ่มขึ้นตั้งแต่ร้อยละห้าสิบขึ้นไป ในกรณีเครื่องจักรเดิมมีกำลังรวมไม่เกินหนึ่งร้อยแรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าไม่เกินหนึ่งร้อยแรงม้า หรือเพิ่มขึ้นตั้งแต่ห้าสิบแรงม้าขึ้นไป ในกรณีเครื่องจักรเดิมมีกำลังรวมเกินกว่าหนึ่งร้อยแรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าเกินกว่าหนึ่งร้อยแรงม้า

(2) การเพิ่มหรือแก้ไขส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคาร โรงงานทำให้ฐานรากเดิมของ ใบอนุญาตในส่วนที่ขยายให้มีอายุเท่ากับใบอนุญาตตามมาตรา 14

มาตรา 19 เมื่อผู้รับใบอนุญาตเพิ่มจำนวน เปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรที่ใช้ในการ ผลิตเครื่องจักรที่ใช้เป็นเครื่องต้นกำลัง หรือพลังงานของเครื่องจักรเป็นอย่างอื่นแต่ไม่ถึงขั้นขยายโรงงาน หรือเพิ่มเนื้อที่อาคารโรงงานออกไป หรือก่อสร้างอาคารโรงงานเพิ่มขึ้นใหม่เพื่อประโยชน์แก่ กิจการของโรงงานนั้นโดยตรงทำให้เนื้อที่ของอาคารโรงงานเพิ่มขึ้นตั้งแต่ร้อยละห้าสิบขึ้นไป ในกรณีเนื้อที่ของอาคารโรงงานมีไม่เกินสองร้อยตารางเมตรหรือเพิ่มขึ้นตั้งแต่หนึ่งร้อยตารางเมตรขึ้นไป ในกรณีเนื้อที่ของโรงงานมีเกินกว่าสองร้อยตารางเมตร ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่เพิ่มจำนวนเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักร หรือเพิ่มเนื้อที่อาคารโรงงาน หรือก่อสร้าง อาคารโรงงานนั้นเพิ่มขึ้น แล้วแต่กรณี และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเพิ่มจำนวน หรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักร หรือการเพิ่มเนื้อที่อาคารโรงงาน หรือการก่อสร้างอาคาร โรงงานเพิ่มขึ้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 20 เจื่อนใจที่กำหนดในใบอนุญาตตามมาตรา 12 วรรคห้า หากผู้อนุญาตเห็นสมควร ยกเลิก หรือเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเงื่อนไขให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติในการประกอบกิจการโรงงาน ก็ให้มีหนังสือสั่งการให้ปฏิบัติได้ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดต้องการยกเลิก หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติในการประกอบ กิจการ โรงงานให้ยื่นคำขอ และชี้แจงเหตุผลต่อผู้อนุญาตให้ผู้อนุญาตพิจารณาและมีหนังสือสั่งการ โดยมีชักช้า หากผู้รับใบอนุญาตไม่เห็นด้วยกับความเห็นของผู้อนุญาต ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือสั่งการคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ให้เป็นที่สุด

มาตรา 21 ในกรณีผู้รับใบอนุญาตโอนการประกอบกิจการ โรงงาน ให้เช่าหรือให้เช่าชื่อ โรงงาน หรือขายโรงงาน ให้ถือว่าผู้นั้นได้เลิกประกอบกิจการโรงงานตั้งแต่วันที่โอนการประกอบกิจการ โรงงาน ให้เช่าหรือให้เช่าชื่อ โรงงานหรือขายโรงงานให้ผู้รับโอนการประกอบกิจการ โรงงาน ผู้เช่าหรือผู้เช่าชื่อ โรงงาน หรือผู้ชื่อ โรงงานนั้นขอรับใบอนุญาตภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ถือว่ามี การเลิกประกอบกิจการ โรงงานตามวรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ประกอบ กิจการ โรงงานต่อไปได้ในระหว่าง ที่รอรับใบอนุญาต โดยให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้รับ ใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการขอรับ โอนใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตาม ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 22 ในกรณีผู้รับใบอนุญาตตายให้ทายาท หรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาต ขยายเวลาให้ตามความจำเป็น ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากจะประกอบกิจการโรงงานต่อไปให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่ ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเสมือนว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดกซึ่งเข้าประกอบกิจการโรงงานเป็นผู้รับใบอนุญาต ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้นำความในสองวรรคก่อนมา ใช้บังคับแก่ผู้อนุญาตโดยอนุโลม หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการขอรับโอนใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตาม ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 23 ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ ณ ที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายในโรงงาน ของตน

มาตรา 24 เมื่อมีการเปลี่ยนชื่อโรงงานหรือชื่อผู้รับใบอนุญาต ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเป็น หนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยน

มาตรา 25 ในกรณีใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลาย

มาตรา 26 ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะย้ายเครื่องจักรบางส่วนที่ติดตั้งในโรงงานไปยัง สถานที่อื่น เพื่อประกอบกิจการโรงงานเป็นการชั่วคราว ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อผู้อนุญาตพร้อมทั้ง แผนผัง และรายละเอียดอื่นแสดงเหตุผลประกอบการพิจารณาด้วย ถ้าผู้อนุญาตเห็นสมควร ก็ให้ส่งอนุญาตให้ย้ายเครื่องจักร ไปประกอบกิจการตามคำขอได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่มิ คำสั่ง ในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับวิธีการ เพื่อความปลอดภัยให้ปฏิบัติด้วยก็ได้ ถ้าผู้รับใบอนุญาตมีความจำเป็นจะต้องประกอบกิจการนั้นเกินกว่าระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตตามวรรคสอง ก็ให้ขอขยายระยะเวลาต่อผู้อนุญาตก่อนระยะเวลานั้นสิ้นสุดลง ถ้าผู้อนุญาตเห็นสมควรก็ให้ส่งอนุญาตขยายระยะเวลาต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา 27 ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะย้ายโรงงานไปยังที่อื่น ให้ดำเนินการเสมือนการตั้งโรงงานใหม่

มาตรา 28 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดเลิกประกอบกิจการ โรงงาน ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อนุญาต ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ โรงงาน ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะเปลี่ยนแปลงโรงงานจำพวกที่ 3 เป็น โรงงานจำพวกที่ 1 หรือ โรงงานจำพวกที่ 2 แล้วแต่กรณี ให้แจ้งการเลิกประกอบกิจการ โรงงานตามวรรคหนึ่ง และเมื่อจะประกอบกิจการ โรงงานต่อไปให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ สำหรับการประกอบ กิจการ โรงงานจำพวกดังกล่าว

มาตรา 29 ในกรณีที่มีกฎกระทรวงตามมาตรา 7 หรือประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 32

(1) ทำให้โรงงานจำพวกที่ 1 หรือโรงงานจำพวกที่ 2 เปลี่ยนเป็นโรงงานจำพวกที่ 3 ถ้าผู้ประกอบการ กิจการโรงงานยื่นคำขอใบอนุญาตตามมาตรา 12 ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวง นั้นมีผลบังคับ ให้ผู้นั้นประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้โดยมีฐานะเสมือนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต และให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า

มาตรา 30 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง เป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมได้ การประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวกที่ 3 ภายในเขตประกอบการอุตสาหกรรมตามวรรคหนึ่ง หรือเขตนิคมอุตสาหกรรมซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนิคม อุตสาหกรรม ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบตามมาตรา 11 หรือได้รับอนุญาต ตามมาตรา 12 แล้วแต่กรณี แต่การประกอบกิจการโรงงานดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 ประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าว ประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา 32

(1) และบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวกับการควบคุมการประกอบ กิจการ โรงงานตามพระราชบัญญัติ นี้ โดยให้ถือเสมือนเป็นผู้แจ้งหรือผู้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี เมื่อได้กำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้น ตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแล้ว รัฐมนตรีอาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้บริเวณโดย กิจการ โรงงาน โดยเด็ดขาดหรือจะอนุญาตให้ประกอบกิจการได้เฉพาะโรงงานบางประเภท ชนิดหรือ ขนาดใดก็ได้

มาตรา 31 เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ถ้าการประกอบกิจการ โรงงานใดมีกรณีที่เกี่ยวข้องอันจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่นอยู่ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายในเรื่องนั้นๆ อาจกำหนดวิธีการ ในการ ดำเนินการเพื่อพิจารณาอนุญาตร่วมกันได้ การดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้กระทำโดยมีการยื่นคำขอร่วมกัน หรือจะให้ให้มีผล เป็นการยกเว้นแบบเอกสารที่ต้องใช้รายการ และข้อมูลที่ต้องแสดง สถานที่ที่ต้องยื่นคำขอ หรือเอกสาร และขั้นตอนในการพิจารณาอนุญาตที่ซ้ำซ้อนหรือคล้ายคลึงกัน หรืออาจก่อให้เกิดอุปสรรคแก่การ พิจารณาอนุญาตร่วมกันโดยไม่จำเป็นเสียก็ได้ และในกรณีที่สมควรจะกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการ ใดให้ต้องปฏิบัติเพิ่มเติมแทนก็ได้ แต่การอนุญาตจะต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยกรณัั้น ในการพิจารณาอนุญาตร่วมกัน พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตรวจสอบ ผู้มีอำนาจพิจารณา ส่วนหนึ่งส่วนใดในการอนุญาตหรือผู้มีอำนาจอนุญาตอาจมอบอำนาจของตนให้พนักงานเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการแทนได้ตามความเหมาะสม การกำหนดและการมอบอำนาจตามวรรคสองและวรรคสาม เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้มีผลใช้บังคับได้

หมวด 2

การกำกับและดูแลโรงงาน

มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง ความปลอดภัยของประเทศหรือของสาธารณชน ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดจำนวนและขนาดของโรงงานแต่ละประเภทหรือชนิดที่จะให้ตั้งหรือ ขยาย หรือที่จะไม่ให้ตั้งหรือขยายในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง
- (2) กำหนดชนิด คุณภาพ อัตราส่วนของวัตถุดิบ แหล่งกำเนิดของวัตถุดิบ และหรือปัจจัยหรือชนิดของพลังงานที่จะนำมาใช้หรือผลิตในโรงงาน
- (3) กำหนดชนิดหรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในโรงงานที่จะให้ตั้งหรือ ขยาย
- (4) กำหนดให้นำผลผลิตของโรงงานที่จะให้ตั้งหรือขยายไปใช้ในอุตสาหกรรม บางประเภท หรือให้ส่งผลผลิตออกนอกอาณาจักรทั้งหมดหรือบางส่วน

มาตรา 33 ถ้าโรงงานจำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวกที่ 3 หยุดดำเนินงานติดต่อกันเกิน กว่าหนึ่งปี ผู้ประกอบกิจการ โรงงานจำพวกที่ 2 หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงานจำพวกที่ 3 แล้วแต่กรณี ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพ้นกำหนดหนึ่งปี ถ้าบุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งประสงค์จะประกอบกิจการ โรงงานต่อไป ให้แจ้งเป็นหนังสือ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนเริ่มประกอบกิจการและถ้าเป็นโรงงานจำพวกที่ 3 จะต้องได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อนแล้วจึงประกอบกิจการ โรงงานได้ ในการให้ประกอบกิจการ โรงงานจำพวกที่ 3 ต่อไปนั้น ให้นำมาตรา 15 วรรคสอง และมาตรา 16 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 34 ในกรณีมีอุบัติเหตุในโรงงานเนื่องจากโรงงานหรือเครื่องจักรของ โรงงานไม่ว่าจะ เป็นกรณีของโรงงานจำพวกใด ถ้าอุบัติเหตุนั้น

- (1) เป็นเหตุให้บุคคลถึงแก่ความตาย เจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ ซึ่งภายหลังเจ็ดสิบ สองชั่วโมงแล้วยังไม่สามารถทำงานในหน้าที่เดิมได้ ให้ผู้ประกอบกิจการ โรงงานแจ้งเป็นหนังสือให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในสามวันนับแต่วันตาย หรือวันครบกำหนดเจ็ดสิบสองชั่วโมง แล้วแต่กรณี
- (2) เป็นเหตุให้โรงงานต้องหยุดดำเนินงานเกินกว่าเจ็ดวัน ให้ผู้ประกอบกิจการ โรงงานแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในสิบวันนับแต่วันเกิดอุบัติเหตุ เมื่อเกิดอุบัติเหตุในโรงงานใด

ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจโรงงานและ เครื่องจักรและพิจารณาดำเนินการตามมาตรา 37 หรือมาตรา 39 แล้วแต่กรณี

มาตรา 35 เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในโรงงานหรืออาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่มีเหตุควรสงสัยว่า จะประกอบกิจการโรงงานในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่ ดังกล่าว เพื่อตรวจสอบสภาพโรงงาน อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ สภาพเครื่องจักร หรือการกระทำใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(2) นำตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่สงสัยเกี่ยวกับคุณภาพในปริมาณพอสมควร เพื่อตรวจสอบคุณภาพพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(3) ตรวจ ค้น กัก ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์ ภาชนะบรรจุ สมุดบัญชี เอกสาร หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าการประกอบกิจการของโรงงานอาจก่อให้เกิดอันตราย แก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน หรือมีการกระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้

(4) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา 36 เมื่อปรากฏว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำการเช่นนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งแต่งตั้งจากราชการไม่ต่ำกว่าระดับ 4 มีอำนาจจับกุมผู้นั้นเพื่อส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย

มาตรา 37 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ผู้ประกอบกิจการ โรงงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการประกอบกิจการ โรงงานมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ ในกรณีที่เห็นสมควร เมื่อได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจผูกมัดประทับตราเครื่องจักร เพื่อมิให้เครื่องจักรทำงานได้ในระหว่างการ ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 38 การส่งคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือโรงงานของบุคคลซึ่งระบุไว้ในคำสั่ง ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลา ทำการของบุคคลนั้น หรือจะส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่งแล้วแต่บุคคลซึ่งระบุไว้ในคำสั่งปฏิเสธไม่ยอมรับคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจไปเป็นพยานเพื่อวางคำสั่งไว้ ณ ที่นั้น แต่ถ้าไม่พบบุคคลซึ่งระบุไว้ในคำสั่ง ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่

ทำการของบุคคลนั้นจะส่งให้กับบุคคลใด ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วซึ่งอยู่หรือทำงาน ณ ที่นั้นก็ได้ และถ้าไม่พบบุคคลใดหรือพบแต่ไม่มีบุคคลใด ขอมอบไว้แทน ให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือโรงงานนั้นต่อหน้าพนักงานฝ่าย ปกครองหรือตำรวจที่ไปเป็นพยาน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้วให้ถือว่าบุคคลซึ่งระบุ ไว้ในคำสั่งได้รับคำสั่งนั้นแล้ว แต่ถ้าเป็นการส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือโดยการปิดคำสั่งให้ถือว่าได้รับคำสั่งนั้นเมื่อครบกำหนดห้าวันทำการนับแต่วันที่พนักงาน ไปรษณีย์ได้ส่งหรือวันที่ได้ปิดคำสั่งนั้น ไว้แล้วแต่กรณี

มาตรา 39 ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการ โรงงานใดจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 37 โดยไม่มีเหตุอันควรหรือในกรณีที่ปรากฏว่าการประกอบกิจการของโรงงานใดอาจจะก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนอย่างร้ายแรงแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับ โรงงาน ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการ โรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการ โรงงานทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว และปรับปรุงแก้ไข โรงงานนั้นเสียใหม่หรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้ประกอบกิจการ โรงงานได้ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่ กำหนดแล้ว ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายสั่งให้ผู้ประกอบกิจการ โรงงานต่อไปได้ ถ้าผู้ประกอบกิจการ โรงงานไม่ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง ภายในเวลาที่ กำหนด ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งปิดโรงงานได้ และในกรณีที่ เป็นโรงงานจำพวกที่ 3 ให้คำสั่งปิดโรงงานดังกล่าวมีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตด้วย

มาตรา 40 คำสั่งให้หยุดประกอบกิจการหรือคำสั่งปิดโรงงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ โรงงานนั้นอย่างน้อยสามแห่ง ทั้งนี้ให้มีข้อความแจ้งให้ทราบด้วยว่าห้ามมิให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงงาน คนงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทำงานในโรงงานเพื่อให้โรงงานประกอบ กิจการต่อไปได้อีกภายหลังมีคำสั่งให้หยุดประกอบกิจการหรือคำสั่งปิดโรงงาน

มาตรา 41 คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 37 หรือคำสั่งของปลัดกระทรวงหรือ ผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายให้หยุดประกอบกิจการ โรงงานตามมาตรา 39 วรรคหนึ่ง หรือคำสั่งปิดโรงงานตามมาตรา 39 วรรคสาม ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือคำสั่งให้หยุดประกอบกิจการ โรงงานหรือคำสั่งให้ปิดโรงงาน เว้นแต่รัฐมนตรีจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา 42 ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการ โรงงานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา 37 ถ้ามีเหตุที่ทางราชการสมควรเข้าไปดำเนินการแทน ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายให้บุคคลใด ๆ เข้าจัดการแก้ไข เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้ ผู้ประกอบกิจการ โรงงานต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดการนั้น

ตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับเบี้ยปรับในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของเงินจำนวนดังกล่าว ถ้าทางราชการได้เข้าไปจัดการแก้ไขปัญหามลพิษหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโรงงานให้ขอรับเงินช่วยเหลือจากกองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินการได้ และเมื่อได้รับเงินตามวรรคหนึ่งจากผู้ประกอบการโรงงานแล้วให้ชดใช้เงินช่วยเหลือที่ได้รับมาคืนแก่กองทุนสิ่งแวดล้อมดังกล่าวต่อไป

มาตรา 43 ผู้ประกอบการโรงงานจำพวกที่ 2 และโรงงานจำพวกที่ 3 ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงตลอดเวลาที่ยังประกอบการ ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการประกอบการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและเงินเพิ่มครบจำนวน และให้นำมาตรา 39 มาตรา 40 และมาตรา 41 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 44 ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับร้องขอบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 45 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 (1) (2) (3) (4) (5) หรือ (8) หรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา 46 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 (6) หรือ (7) หรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 47 ผู้ใดจัดทำผลการตรวจสอบตามมาตรา 9 อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 48 ผู้ใดประกอบการโรงงานจำพวกที่ 2 โดยไม่ได้แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 49 ผู้ประกอบการโรงงานจำพวกที่ 2 ผู้ใดแจ้งการประกอบการไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา 11 วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 วรรคห้า หรือมาตรา 33 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 50 ผู้ใดประกอบการโรงงานจำพวกที่ 3 โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 12 วรรคหนึ่ง หรือตั้งโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 12 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับในกรณีที่โรงงานตามวรรคหนึ่ง เป็นโรงงานประเภทหรือชนิดที่กำหนดจำนวนหรือขนาดที่จะให้ตั้งหรือไม่ให้ตั้งในท้องที่ใดตามประกาศที่ออกตามมาตรา 32 (1) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 51 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง มาตรา 19 มาตรา 28 หรือมาตรา 33 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 52 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดขยายโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขยายโรงงานตามมาตรา 18 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่โรงงานตามวรรคหนึ่งเป็นโรงงานประเภทหรือชนิดที่กำหนดจำนวนหรือขนาดที่จะให้ขยายไม่ให้ขยายในท้องที่ใด ตามประกาศที่ออกตามมาตรา 32 (1) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือ ปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 53 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 มาตรา 24 หรือ มาตรา 25 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 54 ผู้ประกอบกิจการโรงงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 34 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 55 ผู้ใดประกอบกิจการ โรงงานในระหว่างที่ได้มีคำสั่งให้หยุดประกอบกิจการ โรงงาน หรือภายหลังที่มีคำสั่งให้ปิดโรงงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีกวันละห้าพันบาทจนกว่าจะหยุดประกอบกิจการ สถาปนิกหรือวิศวกรผู้ใดยัง ฝ่าฝืนทำงานในโรงงานเฉพาะส่วนที่มีคำสั่งให้หยุดประกอบกิจการ หรือยังฝ่าฝืนทำงานในโรงงานที่มี คำสั่งปิดโรงงานแล้วเพื่อให้โรงงานประกอบกิจการต่อไปต้องระวางโทษ เช่นเดียวกับผู้ประกอบกิจการ โรงงานตามวรรคหนึ่ง ผู้ที่ทำงานในโรงงานหรือคนงานผู้ใดยังฝ่าฝืนทำงานใน โรงงานเฉพาะส่วนที่มีคำสั่ง ให้หยุดประกอบกิจการ หรือยังฝ่าฝืนทำงานในโรงงานที่มีคำสั่งปิดโรงงานแล้วให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า เป็นผู้ร่วมกระทำ หรือสนับสนุนการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี แต่ศาลจะลงโทษน้อย เพียงใดก็ได้ โดยคำนึงถึงฐานะ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความจงใจฝ่าฝืนกฎหมาย และความมีส่วน สำคัญในการกระทำ

มาตรา 56 ผู้ใดขัดขวางหรือ ไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 35 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 57 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา 37 วรรคหนึ่ง ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีกวันละ ไม่เกินห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือยังไม่ปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

มาตรา 58 ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เครื่องจักรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ผูกมัด ประทับตราไว้ตามมาตรา 37 วรรคสองกลับทำงานได้อีก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่ เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 59 ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่บุคคลซึ่งปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายให้เข้าจัดทำเพื่อให้การเป็นไปตามคำสั่งตามมาตรา 42 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 60 ผู้ใดกระทำการใด ๆ ให้คำสั่งหยุดประกอบกิจการโรงงานหรือคำสั่งปิดโรงงาน ชำรุดหรือเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 61 ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการ โรงงานกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าสถาปนิก หรือวิศวกรที่ทำงานในโรงงาน และมีหน้าที่รับผิดชอบในการงานส่วนที่มีกรณีกการกระทำ ความผิดนั้นเกิดขึ้น มีส่วนร่วมหรือรู้เห็นในการกระทำความผิดกับผู้ประกอบกิจการ โรงงาน และต้องรับโทษเช่นเดียวกับผู้ประกอบกิจการ โรงงาน เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วยการกระทำความผิดนั้น นอกจากต้องรับโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ปลัดกระทรวงแจ้งชื่อและการกระทำของบุคคล เช่นว่านั้นให้คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมตามควรแก่กรณีต่อไป

มาตรา 62 ผู้ใดเคยถูกลงโทษเพราะเหตุกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้แล้วครั้งหนึ่ง ถ้าได้กระทำความผิดในบทบัญญัติเดียวกันกับที่เคยถูกลงโทษแล้วนั้นซ้ำอีก ให้ศาลพิจารณาเพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นอย่างน้อยอีกหนึ่งในสามของอัตราโทษจำคุก หรือเพิ่มโทษอีกกึ่งหนึ่งของอัตราโทษปรับสำหรับความผิดนั้น

มาตรา 63 ในกรณีที่ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือนิติบุคคลอื่นกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการกระทำอันเป็นความผิดนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ากระทำความผิดนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา 64 ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าบุคคลผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้ชิดหรือติดต่อกับโรงงานที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น หรือบุคคลซึ่งความเป็นอยู่ถูกระทบกระเทือนเนื่องจากการกระทำความผิดเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 65 ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในเขตกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาคได้ตามความเหมาะสม คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีแต่ละคณะให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านกฎหมายจำนวนสามคน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี แต่เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ การประชุม และวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา 50 วรรคสอง หรือมาตรา 52 วรรคสอง ให้คณะกรรมการ

เปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้องร้องหรือได้รับโทษถึงจำคุก และเมื่อผู้ต้องหาได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบ วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบปรับ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคสี่และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 66 คำขออนุญาตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ และการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้ไว้และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้อนุญาต หรือการปฏิบัติของผู้ขออนุญาตตามที่ได้รับอนุญาต แล้วแต่กรณีให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตหรือการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม ในกรณีที่คำขออนุญาต หรือการอนุญาตดังกล่าวมีข้อแตกต่างไปจากคำขออนุญาต หรือการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น เพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 67 บออนุญาตประกอบกิจการโรงงานที่ออกให้แก่บุคคลใด ๆ ตามกฎหมายว่าด้วย โรงงาน ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตตั้งโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานดังกล่าว มีหน้าที่ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 68 บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

---

(1) ค่าขอ	ฉบับละ	100	บาท
(2) ใบอนุญาตหรือใบอนุญาตขยายโรงงาน	ฉบับละ	100,000	บาท
(3) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	1,000	บาท
(4) การต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามอัตราใน (2)			
(5) ค่าธรรมเนียมประกอบกิจการโรงงาน	ปีละ	30,000	บาท

ในการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขนาดและกิจการของโรงงานที่เกี่ยวข้องก็ได้

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 2 (7) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2515 กระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยสำหรับลูกจ้างไว้ดังต่อไปนี้

ความทั่วไป

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“เครื่องจักร” หมายความว่า สิ่งประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายชิ้นสำหรับให้ก่อกำเนิดพลังงาน เปลี่ยนหรือแปลง สภาพพลังงาน หรือส่งพลังงาน ทั้งนี้ ด้วยกำลังน้ำ ไอน้ำ เชื้อเพลิง ลม แก๊ส ไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น ใดๆอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน และหมายความรวมถึง เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าลัดปลัด สายพาน เพลา เกียร์ หรือสิ่งอื่นที่ทำงานสัมพันธ์กัน และรวมถึงเครื่องมือกลด้วย

“หม้อไอน้ำ” หมายความว่า ภาชนะซึ่งสร้างขึ้นเพื่อผลิตไอน้ำ ซึ่งมีความดันสูงกว่าความดันของบรรยากาศปกติ

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงาน โดยจ่ายค่าจ้างให้ และหมายความรวมถึง ผู้ซึ่งได้รับ มอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล หมายความว่าผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล นั้น และหมายความรวมถึง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่ นายจ้างเพื่อรับค่าจ้างไม่ว่าจะเป็นผู้รับค่าจ้างด้วยตนเอง หรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานบ้าน

“ลูกจ้างประจำ” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งนายจ้างตกลงจ้างไว้เป็นการประจำ

“ลูกจ้างชั่วคราว” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งนายจ้างตกลงจ้างไว้ไม่เป็นการประจำ เพื่อทำงานอันมีลักษณะเป็นครั้งคราว เป็นการจร หรือเป็นไปตามฤดูกาล

หมวด 1 การใช้เครื่องจักรทั่วไป

ข้อ 2 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรสวมใส่หมวก ถุงมือ แวนตา หน้ากาก เครื่องป้องกันเสียง รองเท้าพื้นยางหุ้มส้น หรือเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอื่น ๆ ตามสภาพและลักษณะของงาน และให้ถือเป็นระเบียบปฏิบัติงานของสถานประกอบการตลอดเวลาที่ลูกจ้างปฏิบัติงานนั้น

ข้อ 3 ให้นายจ้างดูแลลูกจ้างสวมใส่เครื่องนุ่งห่มให้เรียบร้อย รัดกุม ไม่ขาดรุ่งริ่ง ในกรณีที่ทำงานเกี่ยวกับการ ใช้ไฟฟ้า จะต้องให้ลูกจ้างสวมเครื่องนุ่งห่มที่ไม่เปียกน้ำ

ข้อ 4 ให้นายจ้างดูแลมิให้ลูกจ้างซึ่งมีผมยาวเกินสมควร และมีได้รวบหรือทำ อย่างหนึ่งอย่างใด ให้อยู่ในลักษณะที่ปลอดภัย หรือสวมใส่เครื่องประดับอื่นที่อาจเกี่ยวโยงกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ เข้าทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร

ข้อ 5 ให้นายจ้างจัดให้มีอุปกรณ์เพื่อป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร ดังต่อไปนี้

(1) เครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้า ต้องมีสายดินเพื่อป้องกันกระแสไฟฟ้ารั่วตามมาตรฐานเพื่อความปลอดภัยทางไฟฟ้าของสำนักงานพลังงานแห่งชาติทุกเครื่อง

(2) เครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้า ต้องมีสายไฟฟ้าเข้าเครื่องจักรโดยฝังดินหรือเดินลงมาจากที่สูง ทั้งนี้ให้ใช้ ท่อร้อยสายไฟฟ้าให้เรียบร้อย เว้นแต่ใช้สายไฟฟ้าชนิดที่มีฉนวนหุ้มเป็นพิเศษ

(3) เครื่องจักรสำหรับป้อนวัสดุซึ่งใช้น้ำหนักเหวี่ยง ให้ติดตั้งตัวน้ำหนักเหวี่ยงไว้สูงกว่าศีรษะ ผู้ปฏิบัติงานพอสมควร เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายแก่ผู้ปฏิบัติงาน หรือให้จัดทำ เครื่องป้องกันอย่างหนึ่งอย่างใดให้มีความปลอดภัยต่อลูกจ้าง และจะต้องไม่มีสายไฟฟ้าอยู่ในรัศมีของน้ำหนักเหวี่ยง

(4) เครื่องจักรสำหรับป้อนวัสดุโดยใช้เท้าเหยียบ ต้องมีที่ปักเท้าและมีที่ครอบป้องกันมิให้เหยียบโดยไม่ตั้งใจ

(5) เครื่องจักรสำหรับป้อนวัสดุโดยใช้มือป้อน ต้องมีเครื่องป้องกันมือให้พ้นจากแม่ป้อนหรือจัดหาเครื่องป้อนวัสดุแทนมือ

(6) เครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้าป้อนหรือตัดวัสดุที่ใช้มือป้อน ต้องมีสวิตช์สองแห่งห่างกันเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน ต้องเปิดสวิตช์พร้อมกันทั้งสองมือ

(7) เครื่องจักรชนิดอัตโนมัติ ต้องมีสวิตช์เครื่องหมายปิด เปิด ที่สวิตช์อัตโนมัติตามหลักสากล และมีเครื่องป้องกันมิให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดกระทบสวิตช์ เป็นเหตุให้เครื่องจักรทำงานโดยมิได้ตั้งใจ

(8) เครื่องจักรที่มีการถ่ายทอดพลังงานโดยใช้เพลลา สายพาน ปูลเล ไฟล์วีล ต้องมีตะแกรงเหล็กเหนียว ครอบส่วนที่หมุนได้และส่วนส่งถ่ายกำลังให้มิดชิด ถ้าส่วนที่หมุนได้หรือส่วนส่งถ่ายกำลังสูงกว่าสองเมตร ต้องมีตะแกรง หรือรั้วเหล็กเหนียวสูงไม่ต่ำกว่าสองเมตรกั้นล้อมให้มิดชิดสำหรับสายพาน

แขวนลอยที่มีความเร็วไม่น้อยกว่าห้าร้อยสี่สิบเมตรต่อนาที หรือสายพานที่มีช่วงยาวเกินกว่าสามเมตร หรือสายพานที่กว้างกว่าสี่สิบเซนติเมตรหรือสายพานโซ่ ต้องมีที่ครอบรองรับซึ่งเปิดซ่อมแซมได้

(9) ใบเลื่อยวงเดือนที่ใช้กับเครื่องจักร ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงานได้ ต้องมีที่ครอบใบเลื่อยส่วนที่สูงเกินกว่าพื้นโต๊ะหรือแท่น

(10) เครื่องจักรที่ใช้เป็นเครื่องดับ ฝน หรือแต่งผิวโลหะ ต้องมีเครื่องปิดบังประกายไฟหรือเศษวัตถุในขณะที่ใช้งาน

ข้อ 6 ก่อนการติดตั้งหรือซ่อมเครื่องจักร หรือเครื่องป้องกันอันตรายของเครื่องจักร ให้นายจ้างทำป้ายปิดประกาศไว้ ณ บริเวณติดตั้งหรือซ่อมแซม และให้แขวนป้ายห้ามเปิดสวิตช์ไว้ที่สวิตช์ด้วย

ข้อ 7 ให้นายจ้างดูแลให้ลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับเครื่องมือกล (Mechanical Equipment) ดังต่อไปนี้

(1) ทุกวันก่อนนำเครื่องมือกลออกใช้ ต้องตรวจดูให้แน่ใจว่าเครื่องมือกลนั้นอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและปลอดภัย

(2) เครื่องมือกลที่ใช้ขับเคลื่อนต้องมีสภาพที่ผู้ใช้งานสามารถมองเห็นข้างหลังได้ เว้นแต่จะมีสัญญาณเสียงเตือน หรือมีผู้บอกสัญญาณเมื่อถอยหลัง

(3) ไม่นำรถยก รถปั้นจั่น หรือเครื่องมือสำหรับยกอื่น ๆ ไปใช้ปฏิบัติงานใกล้สายหรืออุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีกระแสไฟฟ้าใกล้กว่าระยะห่างที่ปลอดภัย ตามที่กำหนดไว้ในหมวดไฟฟ้า เว้นแต่

ก. จะมีแผงฉนวนกั้นระหว่างส่วนที่มีกระแสไฟฟ้ากับเครื่องมือกลนั้น

ข. เครื่องมือกลนั้นได้ต่อสายดินไว้เรียบร้อยแล้ว

ค. มีฉนวนหุ้มอย่างดี หรือ

ง. ใช้มาตรการความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือกลนั้นเช่นเดียวกับว่ามีกระแสไฟฟ้าอยู่

ข้อ 8 ห้ามมิให้นายจ้างใช้หรือยอมให้ลูกจ้างใช้เครื่องมือกลทำงานเกินกว่าพิกัดที่ผู้ผลิตกำหนดไว้สำหรับเครื่องมือกลนั้น

ข้อ 9 ให้นายจ้างจัดให้มีทางเดินเข้า ออก จากที่สำหรับปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องจักร มีความกว้างไม่น้อยกว่าแปดสิบเซนติเมตร

ข้อ 10 ให้นายจ้างจัดทำ ราว ครอบกั้น หรือเส้นแสดงเขตอันตราย ณ ที่ตั้งของเครื่องจักร หรือเขตที่เครื่องจักรทำงานที่อาจเป็นอันตราย ให้ชัดเจนทุกแห่ง

หมวด 2

ความปลอดภัยเกี่ยวกับหม้อไอน้ำ

ยกเลิก โดยข้อ 2 แห่งประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับหม้อไอน้ำ ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2535

หมวด 3

การคุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ 19 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานเชื่อมแก๊สและงานเชื่อมไฟฟ้า สวมแว่นตา ลวด แสงหรือ กระบังหน้าลวดแสง ถุงมือหนัง รองเท้าพื้นยางหุ้มส้นและแผ่นปิดหน้าอกกันประกายไฟ ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 20 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานลับหรือฝนโลหะด้วยหินเจียรระไน สวมแว่นตาหรือหน้ากากชนิดใส ถุงมือผ้า และรองเท้าพื้นยางหุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 21 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานกลึงโลหะ กลึงไม้ งานไสโลหะ งานไสไม้ งานตัดโลหะ สวมแว่นตาหรือหน้ากากชนิดใส ถุงมือผ้า รองเท้าพื้นยางหุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 22 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานปี้มโลหะ สวมแว่นตาชนิดใส ถุงมือผ้าและรองเท้าพื้นยาง หุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 23 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานชุบโลหะ สวมถุงมือยางและรองเท้าพื้นยางหุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 24 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานพ่นสี สวมถุงมือผ้า และรองเท้าพื้นยางหุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 25 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานยก ขนย้าย ติดตั้ง สวมรองเท้าวัดโลหะ ถุงมือหนัง และหมวกแข็ง ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 26 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานควบคุมเครื่องยนต์ เครื่องจักร หรือเครื่องมือกล สวมหมวกแข็ง รองเท้าพื้นยางหุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ 27 งานใดที่มีลักษณะไม่เหมาะสมแก่การที่จะให้ลูกจ้างใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลในการทำงานตามที่ ระบุไว้ ในหมวดนี้ นายจ้างอาจผ่อนผันให้ลูกจ้างระงับการใช้อุปกรณ์ นั้น เฉพาะการปฏิบัติงานในลักษณะเช่นว่านั้นเป็นการชั่วคราวได้

หมวด 4

กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ 28 อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลตามที่กล่าวในหมวด 4 จะต้องมีความสมบัติได้มาตรฐานขั้นต่ำ ดังต่อไปนี้

(1) หมวกแข็ง จะต้องมึน้ำหนักไม่เกินสี่ร้อยยี่สิบสี่กรัม ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่ใช่โลหะ และต้องมีความต้านทาน สามารถทนแรงกระแทกได้ไม่น้อยกว่าสามร้อยแปดสิบห้ากิโลกรัม ภายในหมวกจะต้องมี

รองหมวกทำด้วยหนัง พลาสติก ฝ้าย หรือวัสดุอื่นที่คล้ายกัน และอยู่ห่างผนังหมวกไม่น้อยกว่าหนึ่ง เซนติเมตร ซึ่งสามารถปรับระยะได้ตามขนาดศีรษะของผู้ใช้ เพื่อป้องกันศีรษะกระทบกับผนังหมวก

(2) ที่สวมรัดผมหรือตาข่ายคลุมผม ต้องทำด้วยพลาสติก ฝ้าย หรือวัสดุที่คล้ายกัน หรือใช้สวมหรือคลุมผม แล้วสับเสมอกอ

(3) แว่นตาหรือหน้ากากชนิดใส ต้องมีตัวแว่นหรือหน้ากากทำด้วยพลาสติกใส มองเห็นได้ชัด สามารถป้องกันแรงกระแทกได้ กรอบของแว่นตาต้องมีน้ำหนักเบา

(4) แว่นตาลดแสง ตัวแว่นต้องทำด้วยกระจกสีซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา กรอบของแว่นตาต้องมีน้ำหนักเบาและมีกระบังแสงซึ่งมีลักษณะอ่อน

(5) กระบังหน้า ตัวกระบังต้องทำด้วยกระจกสีซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา ตัวกรอบต้องมีน้ำหนักเบาและต้องไม่ติดไฟง่าย

(6) ปลั๊กอุดเสียง (ear plugs) ต้องทำด้วยพลาสติก หรือยาง หรือวัสดุอื่น ใช้ใส่ช่องหูทั้งสองข้าง ต้องสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า 15 เดซิเบล

(7) กรอบหูดเสียง (ear muffs) ต้องทำด้วยพลาสติก หรือยาง หรือวัสดุอื่น ใช้ครอบหูทั้งสองข้าง ต้องสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า 25 เดซิเบล

(8) ถุงมือหนัง ต้องมีความยาวหุ้มถึงข้อมือ มีลักษณะใช้สวมกับนิ้วมือได้ทุกนิ้ว

(9) ถุงมือผ้า หรือวัสดุอื่นที่มีใยโลหะปน ต้องมีความยาวหุ้มถึงข้อมือ มีลักษณะใช้สวมกับนิ้วมือได้ทุกนิ้ว

(10) รองเท้าหนังหัวโลหะ ปลายรองเท้าจะต้องมีโลหะแข็งหุ้ม สามารถทนแรงกดได้ไม่น้อยกว่าสี่ร้อยสี่สิบหก กิโลกรัม

ข้อ 29 ประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 23 กรกฎาคม พุทธศักราช 2519

ชูสง่า ฤทธิประศาสน์
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับภาวะแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 2 (7) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2515 กระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยสำหรับลูกจ้างไว้ดังต่อไปนี้

ความทั่วไป

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“สภาพความร้อน” หมายความว่า อุณหภูมิที่เป็นอยู่รอบตัวลูกจ้างในขณะที่ทำงานปกติ

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงาน โดยจ่ายค่าจ้างให้ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล หมายความว่า ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล นั้น และหมายความรวมถึง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่ นายจ้างเพื่อรับค่าจ้างไม่ว่าจะเป็นผู้รับค่าจ้างด้วยตนเองหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานบ้าน

“ลูกจ้างประจำ” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งนายจ้างตกลงจ้างไว้เป็นการประจำ

“ลูกจ้างชั่วคราว” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งนายจ้างตกลงจ้างไว้ไม่เป็นการประจำ เพื่อทำงานอันมีลักษณะเป็นครั้งคราว เป็นงานจร หรือเป็นไปตามฤดูกาล

หมวด 1

ความร้อน

ข้อ 2 ภายในสถานที่ประกอบการที่มีลูกจ้างทำงานอยู่ จะมีสภาพความร้อนที่ทำให้อุณหภูมิของร่างกายของลูกจ้างสูงเกินกว่า 38 องศาเซลเซียส มิได้

ข้อ 3 ในกรณีที่ภายในสถานที่ประกอบการมีสภาพความร้อนที่ทำให้อุณหภูมิของร่างกายของลูกจ้างสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส ให้นายจ้างดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงเพื่อลดสภาพความร้อนนั้น หากแก้ไข หรือปรับปรุงไม่ได้ นายจ้างจะต้องจัดให้ลูกจ้างมีเครื่องป้องกันความร้อนมิให้อุณหภูมิของร่างกายลูกจ้างสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส

ข้อ 4 ในกรณีที่อุณหภูมิของร่างกายลูกจ้างสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส นายจ้างจะต้องให้ลูกจ้างหยุดพักชั่วคราวจนกว่าอุณหภูมิของร่างกายลูกจ้างจะอยู่ในสภาพปกติ

ข้อ 5 ในที่ที่เป็นแหล่งกำเนิดความร้อนที่มีสภาพความร้อนสูงถึงขนาดเป็นอันตรายแก่สุขภาพอนามัยของบุคคล ให้นายจ้างปิดประกาศเตือนให้ทราบ

ข้อ 6 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานใกล้แหล่งกำเนิดความร้อนที่ทำให้อุณหภูมิในบริเวณนั้นสูงกว่า 45 องศาเซลเซียส สวมชุดแต่งกาย รองเท้า และถุงมือสำหรับป้องกันความร้อน ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

หมวด 2

แสงสว่าง

ข้อ 7 ภายในสถานที่ประกอบการที่ให้ลูกจ้างทำงาน ดังต่อไปนี้

(1) งานที่ไม่ต้องการความละเอียด เช่น การขนย้าย การบรรจุ การบด การเกลี่ยวัตถุดิบหยาบ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 50 ลักซ์

(2) งานที่ต้องการความละเอียดเล็กน้อย เช่น การผลิตหรือการประกอบชิ้นงานอย่างหยาบ ๆ การสีข้าว การสานฟ้าย หรือการปฏิบัติงานขั้นแรกในกระบวนการอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 100 ลักซ์

ข้อ 8 ที่ที่ให้ลูกจ้างคนใดคนหนึ่งทำงาน ดังต่อไปนี้

(1) งานที่ต้องการความละเอียดปานกลาง เช่น การเย็บผ้า การเย็บหนัง การประกอบภาชนะ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 200 ลักซ์

(2) งานที่ต้องการความละเอียดสูงกว่าที่กล่าวใน (1) แต่ไม่ถึง (3) เช่น การกลึงหรือแต่งโลหะ การซ่อมแซมเครื่องจักร การตรวจตราและทดสอบผลิตภัณฑ์ การตกแต่งหนังสัตว์และผ้าฟ้าย การทอผ้า เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 300 ลักซ์

(3) งานที่ต้องการความละเอียดมากเป็นพิเศษ และต้องใช้เวลาทำงานนาน เช่น การประกอบเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีขนาดเล็ก นาฬิกา การเจียรไนเพชร พลอย การเย็บผ้าที่มีสีมืดทึบ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 1,000 ลักซ์

ข้อ 9 ถนนและทางเดินภายนอกอาคารในบริเวณสถานที่ประกอบการ ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 20 ลักซ์

ข้อ 10 ในโกดังหรือห้องเก็บวัสดุ ทางเดิน เฉลียง และบันไดในบริเวณสถานที่ประกอบการต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 50 ลักซ์

ข้อ 11 ให้นายจ้างป้องกันมิให้มีแสงตรงหรือแสงสะท้อนของดวงอาทิตย์ หรือเครื่องกำเนิดแสงที่มีแสงจ้าส่องเข้าตาลูกจ้างในขณะที่ทำงานในกรณีที่ไม่อาจป้องกันได้ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานในลักษณะเช่นว่านั้น สวมใส่แว่นตา หรือกระบังหน้าลดแสง ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ทำงาน

ข้อ 12 ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานในถ้ำ อุโมงค์ หรือในที่ที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ สวมหมวกแข็งที่มีอุปกรณ์ส่องแสงสว่างตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ทำงาน

หมวด 3

เสียง

ข้อ 13 ภายในสถานที่ประกอบการที่ให้ลูกจ้างคนใดคนหนึ่งทำงาน ดังต่อไปนี้

(1) ไม่เกินวันละเจ็ดชั่วโมง ต้องมีระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับติดต่อกันไม่เกินเก้าสิบเอ็ดเดซิเบล(เอ)

(2) เกินวันละเจ็ดชั่วโมง แต่ไม่เกินแปดชั่วโมง จะต้องมียกระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับติดต่อกันไม่เกินเก้าสิบเดซิเบล (เอ)

(3) เกินวันละแปดชั่วโมง จะต้องมียกระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับติดต่อกันไม่เกินแปดสิบเดซิเบล(เอ)

ข้อ 14 นายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานในที่ที่มีระดับเสียงเกินกว่าหนึ่งร้อยสี่สิบเดซิเบล (เอ) มิได้

ข้อ 15 ภายในสถานที่ประกอบการที่มีระดับเสียงที่ ลูกจ้างได้ รับติดต่อกันเกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 13 ให้นายจ้างแก้ไข หรือปรับปรุงสิ่งที่เป็นต้นกำเนิดของเสียงหรือทางผ่านของเสียงให้มีระดับเสียงดังเกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 13

ข้อ 16 ในกรณีไม่อาจปรับปรุงหรือแก้ไขตามความในข้อ 15 ได้ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างสวมใส่ปลั๊กลดเสียง หรือครอบหูลดเสียง ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ทำงาน

หมวด 4

มาตรฐานเกี่ยวกับอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ 17 หมวกแข็งจะต้องมีน้ำหนักไม่เกินสี่ร้อยยี่สิบสี่กรัม ทำด้วยวัสดุที่ไม่ใช่โลหะ และมีความต้านทานสามารถทนแรงกระแทกได้ ไม่น้อยกว่าสามร้อยแปดสิบห้ากิโลกรัม ภายในหมวกจะต้องมีรองหมวกทำ ด้วยหนัง พลาสติก ผ้า หรือวัสดุอื่นที่คล้ายกัน อยู่ห่างผนังหมวกไม่น้อยกว่าหนึ่งเซนติเมตร ซึ่งสามารถปรับระยะได้ตามขนาดศีรษะของผู้ใช้ เพื่อป้องกันศีรษะกระทบกับผนังหมวกสำหรับหมวกแข็ง ที่มี อุปกรณ์ส่องแสงสว่าง นอกจากจะต้องเป็นหมวกที่มีมาตรฐานตามวรรคแรกแล้ว จะต้องมียุทธภัณฑ์ที่ทำให้มีแสงสว่างที่มีความเข้มไม่น้อยกว่า 20 ลักซ์ ส่องไปข้างหน้าติดอยู่ที่หมวกด้วย

ข้อ 18 ปลั๊กลดเสียง (ear Plugs) ต้องทำด้วยพลาสติก หรือยาง หรือวัสดุอื่น ใช้ใส่ช่องหูทั้งสองข้าง ต้องสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า 15 เดซิเบล (เอ)

ข้อ 19 ครอบหูลดเสียง (ear Muffs) ต้องทำด้วยพลาสติก หรือยาง หรือวัสดุอื่น ใช้ครอบหูทั้งสองข้างต้องสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า 25 เดซิเบล (เอ)

ข้อ 20 แว่นตาลดแสง ตัวแว่นต้องทำด้วยกระจกสีซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา กรอบของแว่นตาต้องมีน้ำหนักเบาและมีกระบังแสงซึ่งมีลักษณะอ่อน

ข้อ 21 กระบังหน้าลดแสง ตัวกระบังต้องทำด้วยกระจกสี ซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา ตัวกรอบต้องมีน้ำหนักเบาและต้องไม่ติดไฟง่าย

ข้อ 22 ชุดแต่งกาย รองเท้า และถุงมือ สำหรับป้องกันความร้อนตามข้อ 6 ต้องทำด้วยวัสดุที่มีน้ำหนักเบา สามารถกันความร้อนจากแหล่งกำเนิดความร้อนได้

หมวด 5

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 23 ข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยที่กำหนดไว้ในประกาศนี้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่จะต้องปฏิบัติเท่านั้น

ข้อ 24 งานใดที่มีลักษณะไม่เหมาะสมแก่การที่จะให้ลูกจ้างใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ดังที่ได้ระบุไว้ในประกาศนี้ นายจ้างอาจผ่อนผันให้ลูกจ้างระงับการใช้อุปกรณ์นั้นเฉพาะการปฏิบัติงานในลักษณะเช่นว่านั้นเป็นการชั่วคราวได้

ข้อ 25 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่า สภาพความร้อน แสงสว่างหรือเสียง ในบริเวณสถานที่ประกอบการมิได้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ตักเตือนเป็น หนังสือให้นายจ้างปฏิบัติการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

ข้อ 26 ประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 12 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2519

คะนิง ฤาไชย

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวง

กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่มี บทบัญญัติ บางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ กระทำได้ โดยอาศัย ยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าการ กระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“อุณหภูมิเวดบัลล์โกลบ” (Wet Bulb Globe Temperature-WBGT) หมายความว่า

(๑) อุณหภูมิที่วัดเป็นองศาเซลเซียสซึ่งวัดนอกอาคารที่ไม่มี แสงแดดหรือในอาคาร มีระดับความร้อนเท่ากับ ๐.๗ เท่าของอุณหภูมิที่ อ่านค่าจากเทอร์โมมิเตอร์กระเปาะเปียกตามธรรมชาติ บวก ๐.๗ เท่า ของอุณหภูมิที่อ่านค่าจากโกลบเทอร์โมมิเตอร์ หรือ

(๒) อุณหภูมิที่วัดเป็นองศาเซลเซียสซึ่งวัดนอกอาคารที่มี แสงแดดมีระดับ ความร้อน เท่ากับ ๐.๗ เท่าของอุณหภูมิที่อ่านค่า จากเทอร์โมมิเตอร์กระเปาะเปียกตามธรรมชาติ บวก ๐.๒ เท่าของอุณหภูมิที่อ่านค่าจากโกลบเทอร์โมมิเตอร์ และบวก ๐.๑ เท่าของอุณหภูมิที่อ่านค่า จากเทอร์โมมิเตอร์กระเปาะแห้ง

“ระดับความร้อน” หมายความว่า อุณหภูมิเวดบัลล์โกลบในบริเวณที่ลูกจ้างทำงาน ตรวจวัดโดยค่าเฉลี่ยในช่วงเวลาสองชั่วโมงที่มีอุณหภูมิเวดบัลล์โกลบสูงสุดของการทำงานปกติ

“สภาวะการทำงาน” หมายความว่า ๑ สภาวะแวดล้อมซึ่งปรากฏอยู่ในบริเวณที่ ทำงานของลูกจ้างซึ่งรวมถึงสภาพต่าง ๆ ในบริเวณที่ทำงาน เครื่องจักร อาคาร สถานที่ การระบายอากาศ ความร้อน แสงสว่าง เสียง ตลอดจนสภาพและลักษณะการทำงานของลูกจ้างด้วย

“งานเบา” หมายความว่า ลักษณะงานที่ใช้แรงน้อยหรือใช้กำลังงานที่ทำให้เกิดการเผาผลาญอาหารในร่างกายไม่เกิน ๒๐๐ กิโลแคลอรีต่อชั่วโมง เช่น งานเขียนหนังสือ งานพิมพ์ดีด งานบันทึกข้อมูลงานเขียนจักร งานนั่งตรวจสอบผลิตภัณฑ์ งานประกอบชิ้นงานขนาดเล็ก งานบังคับเครื่องจักรด้วยการเข้าเครื่องจักร หรืองานอื่นที่เทียบเคียงได้กับงานดังกล่าว

“งานปานกลาง” หมายความว่า ลักษณะงานที่ใช้แรงปานกลางหรือใช้กำลังงานที่ทำให้เกิดการเผาผลาญอาหารในร่างกายเกิน ๒๐๐ กิโลแคลอรีต่อชั่วโมง ถึง ๓๕๐ กิโลแคลอรีต่อชั่วโมง เช่น งานยก ลาก ดัน หรือเคลื่อนย้ายสิ่งของด้วยแรงปานกลาง งานตอกตะปู งานตะไบ งานขับรถบรรทุกงานขับรถแทรกเตอร์ หรืองานอื่นที่เทียบเคียงได้กับงานดังกล่าว

“งานหนัก” หมายความว่า ลักษณะงานที่ใช้แรงมาก หรือใช้กำลังงานที่ทำให้เกิดการเผาผลาญอาหารในร่างกายเกิน ๓๕๐ กิโลแคลอรีต่อชั่วโมง เช่น งานที่ใช้พลั่วหรือเสียมขุดดิน งานเลื่อยไม้ งานเจาะไม้เนื้อแข็ง งานทุบโดยใช้ฆ้อนขนาดใหญ่ งานยกหรือเคลื่อนย้ายของหนัก กว้างที่สูงหรือที่ลาดชันหรืองานอื่นที่เทียบเคียงได้กับงานดังกล่าว

หมวด ๑

ความร้อน

ข้อ ๓ ให้นายจ้างควบคุมและรักษาระดับความร้อนภายในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างทำงานอยู่มิให้เกินมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) งานที่ลูกจ้างทำในลักษณะงานเบาต้องมีมาตรฐานระดับความร้อนไม่เกินค่าเฉลี่ยอุณหภูมิเวตบัลด์์โกลบ ๓๔ องศาเซลเซียส

(๒) งานที่ลูกจ้างทำในลักษณะงานปานกลางต้องมีมาตรฐานระดับความร้อนไม่เกินค่าเฉลี่ยอุณหภูมิเวตบัลด์์โกลบ ๓๒ องศาเซลเซียส

(๓) งานที่ลูกจ้างทำในลักษณะงานหนักต้องมีมาตรฐานระดับความร้อนไม่เกินค่าเฉลี่ยอุณหภูมิเวตบัลด์์โกลบ ๓๐ องศาเซลเซียส

ข้อ ๔ ในกรณี ที่ภายในสถานประกอบกิจการมี ระดับความร้อนเกินมาตรฐานที่กำหนดในข้อ ๓ ให้ นายจ้างดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขสภาวะการทำงานทางด้านวิศวกรรมให้ระดับความร้อนไม่เกินมาตรฐาน หากได้ ดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขสภาวะการทำงานแล้ว ยังควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าวไม่ได้ให้นายจ้างปิดประกาศเตือนให้ลูกจ้างทราบว่าบริเวณนั้นอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของลูกจ้างและนายจ้างตั้งจิตให้ลูกจ้างสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๔ ตลอดเวลาที่ทำงาน

หมวด ๒

แสงสว่าง

ข้อ ๕ นายจ้างต้องจัดให้สถานประกอบกิจการมีความเข้มของแสงสว่าง ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในตารางที่ ๑ ทำยกกฎกระทรวงนี้ สำหรับบริเวณพื้นที่ทั่วไปภายในสถานประกอบกิจการ เช่น ทางเดิน ห้องน้ำ ห้องพัก

(๒) ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ใน ตารางที่ ๒ ทำยกกฎกระทรวงนี้ สำหรับบริเวณพื้นที่ใช้ประโยชน์ในกระบวนการผลิตที่ลูกจ้างทำงาน

(๓) ไม่ ต่ำกว่ามาตรฐานที่ กำหนดไว้ ในตารางที่ ๓ ทำยกกฎกระทรวงนี้ ส ำหรับบริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงานโดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตาคู่กับที่ในการทำงาน

(๔) ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานเทียบเคียงที่ กำหนดไว้ ในตารางที่ ๔ ทำ ยกกฎกระทรวงนี้ ส ำหรับบริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงานโดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตาคู่กับที่ ในการทำงาน ในกรณีที่มีความเข้มของแสงสว่าง ณ ที่ที่ให้ลูกจ้างทำงานมิได้กำหนดมาตรฐานไว้ในตารางที่ ๓

(๕) ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่ กำหนดไว้ในตารางที่ ๕ ทำยกกฎกระทรวงนี้ ส ำหรับบริเวณรอบ ๆ สถานที่ลูกจ้างต้องทำงาน โดยใช้สายตามองเฉพาะจุด

ข้อ ๖ นายจ้างต้องใช้ หรือจัดให้มีฉาก แผ่นฟิล์มกรองแสง หรือมาตรการอื่นที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อป้องกันมิให้ แสงตรงหรือแสงสะท้อนจากแหล่งกำเนิดแสงหรือดวงอาทิตย์ ที่มีแสงจ้าส่องเข้านัยน์ตาลูกจ้างโดยตรงในขณะที่ทำงาน ในกรณี ที่ ไม่อาจป้องกันได้ ต้องจัดให้ลูกจ้างสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๔ ตลอดเวลาที่ทำงาน

ข้อ ๗ ในกรณีที่ลูกจ้างต้องทำงานในสถานที่มืดทึบคับแคบ เช่น ในถ้ำ อุโมงค์ หรือในที่ที่มีลักษณะเช่นว่านั้น นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างสวมหมวกนิรภัยที่มี อุปกรณ์ส่องแสงสว่าง หรือมีอุปกรณ์ส่องแสงสว่างอื่นที่เหมาะสมแก่สภาพและลักษณะของงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด ๔ ตลอดเวลาที่ทำงาน

หมวด ๓

เสียง

ข้อ ๘ นายจ้างต้องควบคุมระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับเฉลี่ยตลอดเวลาการทำงานในแต่ละวัน(Time Weighted Average-TWA) มิให้เกินมาตรฐานที่กำหนดไว้ในตารางที่ ๖ ทำยกกฎกระทรวงนี้หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจวัดระดับเสียง และการคำนวณการได้รับเสียงให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๙ ในบริเวณสถานประกอบกิจการที่มีระดับเสียงกระทบหรือเสียงกระแทก (Impact or Impulse Noise) เกินหนึ่งร้อยสี่สิบเดซิเบลเอ หรือมีปริมาณเสียงสะสมของเสียงกระทบหรือเสียงกระแทกเกินมาตรฐานที่กำหนดไว้ ในตารางที่ ๖ ทำยกกฎกระทรวงนี้ นายจ้างต้องให้ลูกจ้างหยุดทำงานจนกว่า

จะได้ปรับปรุงหรือแก้ไขระดับเสียงหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจวัดระดับเสียงกระทบหรือเสียงกระแทกให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๐ ภายในสถานประกอบกิจการที่สภาวะการทำงานมีระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับเกิน มาตรฐานที่กำหนดในข้อ ๘ หรือข้อ ๙ ให้ นายจ้าง ดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขสิ่งที่เป็นต้นกำเนิดของเสียงหรือทางผ่านของเสียงหรือการบริหารจัดการเพื่อให้มีระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับอยู่ไม่เกินมาตรฐานที่กำหนด ในกรณียังดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขตามวรรคหนึ่งไม่ได้ นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๔ ตลอดเวลาที่ทำงาน เพื่อลดเสียงให้อยู่ในระดับที่ไม่เกินมาตรฐานที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ หรือข้อ ๙

ข้อ ๑๑ ในบริเวณที่มีระดับเสียงเกินมาตรฐานที่กำหนดในข้อ ๘ หรือข้อ ๙ นายจ้างต้องจัดให้มีเครื่องหมายเตือนให้ใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลติดไว้ให้ลูกจ้างเห็นได้โดยชัดเจน

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่สภาวะการทำงานในสถานประกอบกิจการมีระดับเสียงที่ลูกจ้างได้รับเฉลี่ยตลอดระยะเวลาการทำงานแปดชั่วโมงตั้งแต่แปดสิบห้าเดซิเบลเพิ่มขึ้นไปให้นายจ้างจัดทำโครงการอนุรักษ์การได้ยินในสถานประกอบกิจการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

หมวด ๔

อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ ๑๓ อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) ชุดแต่งกาย รองเท้า และถุงมือ สำหรับป้องกันความร้อน ต้องทำด้วยวัสดุที่มีน้ำหนักเบาสามารถกันความร้อนจากแหล่งกำเนิดความร้อนเพื่อมิให้อุณหภูมิในร่างกายเกิน ๓๘ องศาเซลเซียส

(๒) หมวกนิรภัย (Safety Hat) ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หมวกนิรภัยที่มีอุปกรณ์ส่องแสงสว่างจะต้องมีอุปกรณ์ที่ทำให้มีแสงสว่างส่องไปข้างหน้าที่มีความเข้มในระยะสามเมตรไม่น้อยกว่ายี่สิบลักซ์ติดอยู่ที่หมวกด้วย

(๓) แว่นตาลดแสง (Safety Glasses) ต้องทำด้วยวัสดุซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา กรอบแว่นตาต้องมีน้ำหนักเบาและมีกระบังแสงซึ่งมีลักษณะอ่อน

(๔) กระบังหน้าลดแสง (Face Shield) ต้องทำด้วยวัสดุที่สามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา กรอบกระบังหน้าต้องมีน้ำหนักเบาและไม่ติดไฟง่าย

(๕) ปลั๊กลดเสียง (Ear Plugs) ต้องทำด้วยพลาสติก ยาง หรือวัสดุอื่นที่อ่อนนุ่มและไม่ระคายเคืองใช้ใส่ช่องหูทั้งสองข้าง และสามารถลดเสียงได้ไม่น้อยกว่าสิบห้าเดซิเบล

(๖) ครอบหูลดเสียง (Ear Muffs) ต้องทำด้วยพลาสติก ยาง หรือวัสดุอื่นที่อ่อนนุ่มและไม่ระคายเคือง ใช้ครอบหูทั้งสองข้าง และสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าเดซิเบล

ข้อ ๑๔ นายจ้างต้องจัดให้มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับวิธีการเลือกและการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล โดยต้องจัดให้ลูกจ้างได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธี การใช้และการบำรุงรักษา อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลรวมทั้งระเบียบในการใช้ต้องจัดทำขึ้นอย่างมีระบบและสามารถให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบได้ตลอดเวลาทำการ

หมวด ๕

การตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงาน

ข้อ ๑๕ นายจ้างต้องจัดให้มีการตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับระดับ ความร้อน แสงสว่าง หรือเสียงภายในสถานประกอบกิจการหลักเกณฑ์ และวิธีดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ระยะเวลา และประเภทกิจการที่ ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๖ นายจ้างต้องจัดทำรายงานการตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานตามข้อ ๑๕ โดยให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพหรือให้ผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีสาขา อาชีวอนามัยหรือเทียบเท่าตามที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้เป็นผู้ รับรองรายงานและให้นายจ้างเก็บรายงาน ดังกล่าวไว้ ณ สถานประกอบกิจการเพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบได้ตลอดเวลาทำการพร้อมทั้ง ส่งรายงานกลุ่มบับต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทำการตรวจวัด

ข้อ ๑๗ ผู้ใดประสงค์ จะขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ รับรองรายงานการตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงาน ให้ยื่นคำขอพร้อมแนบสำเนาเอกสารหลักฐานต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้รับรองรายงานตามวรรคหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีประกาศกำหนดสำหรับจังหวัดอื่นให้ยื่น ณ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ รับรองรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่ อธิบดี ประกาศกำหนด

ข้อ ๑๘ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอที่ได้ยื่นตามข้อ ๑๗ แล้วให้ตรวจสอบความถูกต้องและเสนอต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้รับรองรายงานการตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานในกรณีที่มีผู้ ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้รับรองรายงานตามข้อ ๑๖ แล้ว กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมี อำนาจเพิกถอนบุคคลนั้นออกจากทะเบียน

ข้อ ๑๙ การยื่นคำขอขึ้นทะเบียนตามข้อ ๑๗ ให้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ดังนี้

(๑) ค่าคำขอ ฉบับละ ๒๐ บาท

(๒) ค่าขึ้นทะเบียน ปีละ ๓,๐๐๐ บาท

(๓) ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน ฉบับละ ๑๐ บาท

หมวด ๖

การตรวจสอบคุณภาพและการรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพ

ข้อ ๒๐ ให้ นายจ้างจัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพของลูกจ้างที่ทำงานในสภาวะการทำงานที่อาจได้รับอันตรายจากความร้อน แสงสว่าง หรือเสียงตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๒๑ ให้ นายจ้างเก็บรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพของลูกจ้างตามข้อ ๒๐ ตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดไว้อย่างน้อยห้าปีในสถานประกอบกิจการ พร้อมทั้งจะให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบได้

ข้อ ๒๒ ในกรณี ที่ทราบความผิดปกติของร่างกายหรือความเจ็บป่วยของลูกจ้าง เนื่องจากการทำงานในสภาวะการทำงานที่อาจได้รับอันตรายจากความร้อน แสงสว่าง หรือเสียง นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างได้รับการรักษาพยาบาลในทันที และทำการตรวจสอบหรือหาสาเหตุของความผิดปกติหรือเจ็บป่วยพร้อมทั้งส่งผลการตรวจสอบคุณภาพของลูกจ้างที่ผิดปกติหรือเจ็บป่วย การให้การรักษาพยาบาลและการป้องกันแก้ไขต่อ พนักงานตรวจแรงงานตามแบบที่อธิบดี ประกาศกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบความผิดปกติหรือการเจ็บป่วยถ้าลูกจ้างผู้ใดมีหลักฐานทางการแพทย์จากสถานพยาบาลของทางราชการหรือที่ราชการยอมรับแสดงว่าไม่อาจทำงานในหน้าที่เดิมได้ ให้ นายจ้างเปลี่ยนงานให้แก่ลูกจ้างผู้นั้นตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้างเป็นสำคัญ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

ตารางที่ ๑

มาตรฐานค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง ณ บริเวณพื้นที่ทั่วไป

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
บริเวณพื้นที่ทั่วไปของอาคาร	<p>ทางเข้า</p> <ul style="list-style-type: none"> -ทางเข้าห้องโถง หรือห้องพักรอ ๒๐๐ -บริเวณโต๊ะประชาสัมพันธ์ หรือ โต๊ะติดต่อลูกค้า ๔๐๐ -ประตูทางเข้าใหญ่ของสถานประกอบการ ๕๐ -ป้อมยาม ๑๐๐ -จุดขนถ่ายสินค้า ๑๐๐ <p>พื้นที่สัญจร</p> <ul style="list-style-type: none"> -ทางเดินในพื้นที่สัญจรเบาบาง ๒๐ -ทางเดินในพื้นที่สัญจรหนาแน่น ๕๐ -บันได ๕๐ <p>ห้องฝึกอบรมและห้องบรรยาย</p> <ul style="list-style-type: none"> -พื้นที่ทั่วไป ๓๐๐ <p>อาคารสถานีขนส่ง(ท่าอากาศยาน ท่ารถ และ สถานีรถไฟ)</p> <ul style="list-style-type: none"> -ห้องจองตั๋วหรือห้องขายตั๋ว ๔๐๐ <p>ห้องคอมพิวเตอร์</p> <ul style="list-style-type: none"> -บริเวณทั่วไป ๔๐๐ <p>ห้องประชุม</p> <ul style="list-style-type: none"> ๓๐๐ <p>งานธุรการ</p> <ul style="list-style-type: none"> -ห้องถ่ายเอกสาร ๓๐๐ -ห้องนิรภัย ๑๐๐ <p>โรงอาหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> -พื้นที่ทั่วไป ๒๐๐ -บริเวณ โต๊ะเก็บเงิน ๓๐๐ 	

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
<p>บริเวณพื้นที่ทั่วไปของอาคาร</p>	<p>โรงซักกรีด</p> <ul style="list-style-type: none"> -บริเวณห้องอบหรือห้องทำให้แห้ง <p>ห้องครัว</p> <ul style="list-style-type: none"> -พื้นที่ทั่วไป -บริเวณที่ปรุงอาหารและที่ทำความสะอาด <p>ห้องพักพนักงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าและบริเวณตู้เก็บของ -ห้องพักผ่อน <p>ห้องปฐมพยาบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> -ห้องพักฟื้น -ห้องตรวจรักษา <p>ห้องสุขา</p> <p>ห้องเก็บของ</p> <ul style="list-style-type: none"> -ห้องเก็บวัตถุดิบขนาดใหญ่ : เก็บรวบรวมไว้โดยไม่เคลื่อนย้าย : เก็บรวบรวมไว้เพื่อการเคลื่อนย้าย -ห้องเก็บวัตถุดิบขนาดปานกลางหรือละเอียดอ่อน : เก็บรวบรวมไว้โดยไม่เคลื่อนย้าย : เก็บรวบรวมไว้เพื่อการเคลื่อนย้าย 	<p>๑๐๐</p> <p>๒๐๐</p> <p>๓๐๐</p> <p>๑๐๐</p> <p>๕๐</p> <p>๕๐</p> <p>๔๐๐</p> <p>๑๐๐</p> <p>๕๐</p> <p>๑๐๐</p> <p>๒๐๐</p>
<p>อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม</p>	<p>โรงงานน้ำตาล</p> <ul style="list-style-type: none"> -พื้นที่ทั่วไป <p>โรงน้ำแข็ง</p> <ul style="list-style-type: none"> -พื้นที่ทั่วไป 	<p>๒๐๐</p> <p>๒๐๐</p>

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	<p>โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า</p> <p>-พื้นที่ทั่วไป</p> <p>อาคารหม้อน้ำ</p> <p>-พื้นที่ทั่วไป</p> <p>ห้องควบคุมและห้องสวิตช์</p> <p>-พื้นที่ทั่วไป</p> <p>ห้องปฏิบัติการทดลองและห้องทดสอบ</p> <p>-พื้นที่ทั่วไป</p> <p>โรงภาพยนตร์</p> <p>-ห้องจอนต์หรือห้องขายตั๋ว</p> <p>-ห้องฉายภาพยนตร์</p>	<p>๕๐</p> <p>๕๐</p> <p>๒๐๐</p> <p>๔๐๐</p> <p>๔๐๐</p> <p>๒๐๐</p>

ตารางที่ ๒

มาตรฐานค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง ณ บริเวณการผลิต

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม	<p>โรงงานทำขนมปัง</p> <p>-บริเวณกระบวนการผลิตทั่วไป</p> <p>-บริเวณห้องผสมและห้องอบขนมปัง</p>	<p>๒๐๐</p> <p>๓๐๐</p>
อุตสาหกรรมกระดาษและสิ่งพิมพ์	<p>โรงงานผลิตกระดาษและกระดาษแข็ง</p> <p>-ห้องเครื่องจักร</p>	๔๐๐

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้	-ห้องรีดกระดาษ	๔๐๐
	-โรงเตรียมวัตถุดิบและบริเวณกระบวนการตัดตกแต่ง การทำให้เรียบ	๔๐๐
	โรงพิมพ์	
	ห้องแทนพิมพ์	
อุตสาหกรรมเคมี	-บริเวณกระบวนการผลิตทั่วไป	๔๐๐
	-บริเวณการตรวจสอบ	๖๐๐
อุตสาหกรรมพลาสติกและยาง	งานไม้วัสดุแผ่นตกแต่งผิว	
	-บริเวณกระบวนการผลิตทั่วไป	๒๐๐
	โรงงานผลิตยาและสารเคมีบริสุทธิ์	
	-บริเวณที่เก็บวัตถุดิบ	๓๐๐
อุตสาหกรรมผลิตโลหะ	-บริเวณห้องทดสอบและห้องทดลอง	๔๐๐
	-บริเวณกระบวนการผลิตสารเคมีบริสุทธิ์	๓๐๐
	โรงงานผลิตสบู่	
	-บริเวณกระบวนการต้มหรือการตัดสบู่เป็นชิ้น	๒๐๐
อุตสาหกรรมผลิตโลหะ	โรงงานผลิตเครื่องหนัง	
	-บริเวณกระบวนการต้ม	๒๐๐
	โรงงานผลิตยาง	
อุตสาหกรรมผลิตโลหะ	-บริเวณที่เก็บสินค้าและที่เตรียมโครงสร้าง	๓๐๐
	โรงประกอบเครื่องบินและซ่อมเครื่องบิน	
	-บริเวณคลังเก็บชิ้นส่วนเตรียมผลิต	๖๐๐
อุตสาหกรรมผลิตโลหะ	-บริเวณกระบวนการซ่อมและบำรุงรักษา	๔๐๐

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมเหล็ก	โรงงานผลิตหรือประกอบนาฬิกาและเครื่องประดับ	
	-บริเวณกระบวนการผลิตทั่วไป	๖๐๐
	-บริเวณกระบวนการผลิตละเอียด	๘๐๐
	-บริเวณกระบวนการผลิตละเอียดมาก	๒,๔๐๐
	โรงงานผลิตเหล็ก(เหล็กเส้น เหล็กแผ่น และลวด)	
	-บริเวณบ่อชุบและเตาอบ	๑๐๐
	-บริเวณกระบวนการนำเหล็กเข้าอบ	๒๐๐
	-บริเวณกระบวนการรีดหนัก รีดหยาบ หรือการเนียนหยาบ	๒๐๐
	-บริเวณการรีดเย็น รีดร้อน และดัดลวดด้วยเครื่องจักรอัตโนมัติ หรือการเนียนละเอียด	๓๐๐
	-บริเวณกระบวนการผลิตทั่วไปในแผนกหลอมและรีด	๑๐๐
	-บริเวณกระบวนการทำแผ่นเหล็ก การเคลือบสังกะสีและดีบุก	๒๐๐
	-บริเวณห้องมอเตอร์	๖๐๐
	โรงงานผลิตเหล็กก่อสร้าง	
	-บริเวณกระบวนการผลิตทั่วไป	๒๐๐
	อุตสาหกรรมเหมือง	กระบวนการบนพื้นดิน
-บริเวณกระบวนการเตรียมวัตถุดิบ		๒๐๐
-บริเวณการทำงานของเครื่องจักร เครื่องเป่า หรือพัดลม		๒๐๐
-บริเวณกระบวนการล้างแร่		๑๐๐
-ห้องหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉิน(Rescue room)		๒๐๐
-บริเวณกระบวนการซ่อม		๒๐๐

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมโลหะ	กระบวนการทำงานใต้พื้นดิน	
	-ทางเข้า-ออก	๒๐
	-ห้องเครื่องจักรใต้ดิน	๒๐
	-บริเวณสายพานลำเลียง	๒๐
	-บริเวณทางแยก	๒๐
	-สำนักงานใต้ดิน	๑๐๐
	โรงโม่หิน	
	-บริเวณอุโมงค์และสายพานลำเลียง ปล่องทางขึ้นลง รางเทหิน	๒๐๐
	-บริเวณห้องบดหิน	๒๐๐
	-บริเวณกระบวนการคัดแยก	๒๐๐
	โรงงานผลิตเครื่องปั้นดินเผาเซรามิก	
	-บริเวณกระบวนการบด การคัดแยก และห้องเผา	๒๐๐
	-บริเวณกระบวนการป้อนขึ้นรูป การอัด การทำความ สะอาดและการแต่ง	๓๐๐
	โรงหล่อโดยใช้แม่พิมพ์ทราย	
	-บริเวณกระบวนการเตรียมทราย และการทำความ สะอาด	๒๐๐
โรงงานแก้ว		
-บริเวณห้องผสมและเตาเผา	๒๐๐	
โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า		
-บริเวณที่ตั้งหม้อน้ำ กังหัน และเครื่องสูบน้ำ	๒๐๐	
-บริเวณพื้นที่รอบ ๆ หัวเผาและเครื่องเป่าลม	๒๐๐	
-บริเวณกระบวนการอื่น ๆ	๒๐๐	
-บริเวณอาคารหม้อน้ำใช้มาตรฐานอาคารหม้อน้ำ		
-บริเวณห้องควบคุมใช้มาตรฐานห้องควบคุมและห้องสวิตช์		

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
	อาคารหม้อน้ำ -บริเวณการขนถ่ายถ่านหิน -บริเวณพื้นที่หน้าหม้อน้ำ สถานีบริการน้ำมัน -บริเวณหัวจ่ายน้ำมัน -บริเวณบริการทั่วไป(บ่อตรวจช่วงล่าง ล้างรถ จารบี) สถานีดับเพลิง -ห้องอุปกรณ์ ห้องเครื่องมือ เครื่องใช้ ห้องควบคุมและห้องสวิตช์ -บริเวณแผงควบคุมและแผงสวิตช์ -บริเวณด้านหลังแผงควบคุมและแผงสวิตช์ ห้องบรรจุหีบห่อ -บริเวณการบรรจุหีบห่อ ทำเครื่องหมายและจัดส่ง -บริเวณ โต๊ะตรวจนับ	๕๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๔๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐

ตารางที่ ๓

มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ณ ที่ที่ให้ผู้จ้างคนใดคนหนึ่งทำงาน

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม	โรงโม่แป้ง -การทำความสะดวก การโม่ หรือการบด -การอบ -การคัดเกรดแป้ง	๒๐๐ ๓๐๐ ๔๐๐

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
	โรงงานน้ำตาล -การคัดเกรดน้ำตาล โรงงานขนมปัง -งานผสมและตักแต่ง -การตักแต่งและการเคลือบน้ำตาล โรงงานอาหารกระป๋อง -งานตรวจสอบอาหาร -กระบวนการเตรียมอาหาร(การทำความสะดวก การต้ม ฯลฯ) -กระบวนการต้มกลั่น -กระบวนการติดฉลากด้วยความเร็วสูง โรงงานทำเนื้อสัตว์ -การลอกหนัง -การถอดกระดูก การทำความสะอาด การบดหรือการตัด -การบรรจุหีบห่อและกระป๋อง -การตรวจสอบ โรงงานน้ำแข็ง -งานเล็ยนน้ำแข็ง โรงงานผลิตเครื่องดื่ม -กระบวนการต้มและบรรจุ โรงงานรีดนม -การบรรจุขวด โรงงานผลิตช็อกโกแลตหรือลูกกวาด -การผสม การกวนหรือการต้ม -การปอกเปลือกการกรองร้อนหรือการสกัดแยกไขมันการบด การกลั่น การทำความสะอาดถั่ว การโม่บด หรือการทำครีม -การตักแต่งด้วยมือ	๖๐๐ ๓๐๐ ๔๐๐ ๖๐๐ ๔๐๐ ๒๐๐ ๔๐๐ ๒๐๐ ๔๐๐ ๔๐๐ ๖๐๐ ๓๐๐ ๓๐๐ ๖๐๐ ๒๐๐ ๓๐๐ ๔๐๐

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมสิ่งทอสิ่งถัก	<p>โรงงานทอผ้าไหมและผ้าใยสังเคราะห์</p> <ul style="list-style-type: none"> -การกรอผ้า การข้อม หรือการต่อเส้นผ้า ๔๐๐ -การทอและการตกแต่งสำเร็จ ๘๐๐ -การสืบผ้าเส้นยืน(เส้นผ้าตามยาวในเครื่องทอผ้า) ๔๐๐ -การร้อยตะกร้อ ๘๐๐ <p>โรงงานทอผ้าปอกระเจา</p> <ul style="list-style-type: none"> -การทอ การปั่นเครื่องแจ็กการ์ด หรือการกรอ ๒๐๐ -การรีดเส้นผ้า ๒๐๐ <p>โรงงานทอผ้าฝ้ายและผ้าลินิน</p> <ul style="list-style-type: none"> -การทอผ้าสีเข้ม ทอละเอียด ๘๐๐ -การทอผ้าสีอ่อน ทอละเอียด ๔๐๐ -การทอผ้าดิบ ๓๐๐ -การสืบผ้า การแต่ง หรือการบรรจุ ๓๐๐ -การลงผ้าคู่ ๓๐๐ -การกรอผ้า การข้อม การทำเกลียวเส้นใย การรีดปุย หรือการปั่น ๒๐๐ -การอัดเบล การผสมเส้นใย หรือการสาวเส้นใย ๒๐๐ -การร้อยตะกร้อ ๘๐๐ -การตรวจสอบด้วยมือ ๘๐๐ -การตรวจสอบด้วยความเร็ว ๑,๒๐๐ <p>โรงงานย้อมผ้า</p> <ul style="list-style-type: none"> -การรับผ้า หรือการตรวจตำหนิผ้าดิบ ๘๐๐ -กระบวนการชนิดเปียก ๒๐๐ -กระบวนการชนิดแห้ง ๓๐๐ -การจับคู่สี(การเทียบสี) ๑,๒๐๐ -การตรวจสอบขั้นสุดท้าย ๑,๖๐๐ 	

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
	โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้า -งานรีด หรืองานบำรุงรักษาผ้า ๔๐๐ -งานคัดแยก ตัด หรือเย็บ ผลิตภัณฑ์สีอ่อน ๔๐๐ -งานคัดแยก ตัด หรือเย็บ ผลิตภัณฑ์สีปานกลาง ๖๐๐ -งานคัดแยก ตัด หรือเย็บ ผลิตภัณฑ์สีเข้ม ๘๐๐ -การตรวจสอบ หรือการตัดเย็บด้วยมือ ๑,๒๐๐ โรงงานผลิตถุงเท้า ชุดชั้นในและเสื้อผ้าไหมพรม -เครื่องถักกลม ๔๐๐ -เครื่องเย็บตะเข็บหรือเย็บริม ๖๐๐ -การประกอบ ๖๐๐ -การซ่อมแซมผลิตภัณฑ์สีอ่อน ๑,๖๐๐ -การซ่อมแซมผลิตภัณฑ์สีเข้ม ๒,๔๐๐ -การตรวจสอบและตกแต่งผลิตภัณฑ์สีอ่อนด้วยมือ ๑,๒๐๐ -การตรวจสอบและตกแต่งผลิตภัณฑ์สีเข้มด้วยมือ ๑,๖๐๐ โรงงานผลิตหมวก -การถัก การทำความสะอาด การขึ้นรูป การวัดขนาด การทำปีกหมวก หรือการตกแต่งสำเร็จ ๒๐๐ -การซ่อมสี ๓๐๐ -การเย็บผลิตภัณฑ์สีอ่อน-ปานกลาง ๖๐๐ -การเย็บผลิตภัณฑ์สีเข้ม ๘๐๐ -การตรวจสอบ ๑,๒๐๐ โรงงานผลิตพรม -การกรอด้วย หรือการเตรียมด้วยเส้นยืน ๓๐๐ -การออกแบบ การตัดแบบกระดาษ การยึดแบบ การตัด หรือการเย็บริม ๔๐๐ -การถัก การปะซ่อม และการตรวจสอบ ๖๐๐	

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมกระดาษและสิ่งพิมพ์	โรงชักรีดและชักแห้ง	
	-การชัก อบ	๒๐๐
	-งานรับ-ส่ง และทำความสะอาด	๓๐๐
	-งานรีดและพับ	๔๐๐
	-งานคัดแยก และตรวจสอบ	๔๐๐
	-งานปะซ่อม	๖๐๐
	โรงงานผลิตกระดาษและกระดาษแข็ง	
	-การตี หรือการบด	๒๐๐
	-การตรวจสอบและการคัดเลือก	๖๐๐
	โรงงานทำกล่องและถุงกระดาษ	
	-งานทำแผ่นลูกฟูก กล่องกระดาษ หรือภาชนะบรรจุ	๒๐๐
	และถุงกระดาษ กระบวนการเคลือบและทำเป็นแผ่น	
	-งานพิมพ์	๔๐๐
	โรงพิมพ์หนังสือ	
	-งานเคลือบ เจาะ หรือเย็บเล่ม	๓๐๐
	-การเย็บปกเข้าเล่ม หรืองานเครื่องจักรอื่นๆ	๔๐๐
-การตกแต่ง การพิมพ์ภาพและประดับ	๖๐๐	
อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ชนิดโรงหล่อ		
-การทำแม่พิมพ์กระดาษสำหรับหล่อตัวพิมพ์	๓๐๐	
การแต่งตัวพิมพ์ หรือการหล่อด้วยเครื่องจักรหรือมือ		
-คุมเครื่องพิมพ์ หรือการคัดเลือก	๖๐๐	
โรงพิมพ์		
ห้องเรียงพิมพ์		
-เครื่องเรียงพิมพ์อัตโนมัติ	๓๐๐	
-เรียงพิมพ์ด้วยมือ	๖๐๐	
-การแต่งและอัดตัวพิมพ์บนแท่นพิมพ์	๖๐๐	

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้	-การพิสูจน์อักษร	๖๐๐
	การทำแม่พิมพ์หุบลโลหะด้วยไฟฟ้า	
	-การจำลองตัวพิมพ์ทั้งหน้าที่มาจากตัวเรียง การหุบลด้วยไฟฟ้า หรือการล้าง	๓๐๐
	-การตกแต่งสำเร็จ หรือการค้นหา	๖๐๐
	การกัดแม่พิมพ์ด้วยการถ่ายรูปและการทำแม่พิมพ์ด้วยโลหะ	
	-การกัด การแกะสลัก การทำแม่พิมพ์ด้วยโลหะ หรือการทำแม่พิมพ์โดยใช้กรดกัด	๔๐๐
	-การตกแต่งสำเร็จ หรือการค้นหา	๖๐๐
	-การตรวจสอบ	๘๐๐
	งานแกะสลักและแกะแม่พิมพ์	
	-การแกะสลักหิน และเครื่องจักร	๖๐๐
	-การแกะสลักด้วยมือ หรือการแกะแม่พิมพ์ละเอียด	๑,๒๐๐
	งานไม้ทั่วไป	
	-งานเลื่อย	๒๐๐
-การวัดขนาด ออกแบบ หรือขีดกระดาษทรายหยาบ การติดกาว การใช้เครื่องจักรและโต๊ะทำงานปานกลาง	๓๐๐	
-การตกแต่ง การขีดกระดาษทรายละเอียด การใช้เครื่องจักร	๔๐๐	
และโต๊ะทำงานละเอียด การคาดพื้นหน้าโต๊ะ เก้าอี้ และอื่นๆ		
งานไม้วัสดุแผ่นตกแต่งผิว		
-การตรวจสอบผลิตภัณฑ์	๔๐๐	
โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ไม้		

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมเคมี	งานเครื่องจักรและการประกอบไม้	
	-งานเลื่อยและตัดไม้แบบหยาบ	๒๐๐
	-งานที่ใช้เครื่องจักร งานขัดกระดาษทราย และการประกอบงานฝีมือละเอียด	๔๐๐
	-งานคัดแยกและเตรียมไม้หลายบางๆ หรือพลาสติกสำหรับคาดพื้นหน้าโต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ	๘๐๐
	-การคาดพื้นหน้าโต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ	๔๐๐
	-การเข้ารูป และตรวจสอบชิ้นสุดท้าย	๔๐๐
	การทำเบาะบุวม	
	-ขั้นตอนการตรวจสอบวัตถุดิบ	๑,๒๐๐
	-การใส่วัตถุดิบและคลุม	๔๐๐
	-การทำปลอกสวมโต๊ะ หรือเก้าอี้	๖๐๐
	-การตัดและเย็บ	๖๐๐
	การทำฟูกและที่นอน	
	-การประกอบ	๔๐๐
	-การติดขอบ	๖๐๐
	งานที่เกี่ยวกับงานสี ใช้มาตรฐานงานทาสีและพ่นสีในอุตสาหกรรมเคมี	
งานที่เกี่ยวกับงานไม้ ใช้มาตรฐานงานไม้ทั่วไป		
โรงงานผลิตยาและสารเคมีบริสุทธิ์		
การผลิตยา		
-การบด กวนผสม ทำให้แห้ง การอัดเม็ด ฆ่าเชื้อ	๔๐๐	
การเตรียมและเติมสารละลาย		
-การติดฉลาก บรรจุและทำหีบห่อ การตรวจสอบและการผลิตสารเคมีบริสุทธิ์	๔๐๐	

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมพลาสติกและยาง	-การแต่งเคมีบริสุทธิ์ขั้นสุดท้าย	๔๐๐
	โรงงานผลิตสารเคมี	
	-กระบวนการต้ม ทำให้แห้ง การกรอง การทำให้ตกผลึก การฟอกสี และการสกัด	๒๐๐
	-เครื่องมือวัด เกจ วาล์ว ฯลฯ	๑๐๐
	งานทาสีและพ่นสี	
	-การจุ่ม การอบ และการพ่นสีรองพื้น	๒๐๐
	-การขัดถู การพ่นสี ทาสี และการตกแต่งงานปกติ	๔๐๐
	-การพ่นสี ทาสี และการตกแต่งงานละเอียด	๖๐๐
	-การพ่นสี ทาสี หรือการตกแต่งงานละเอียดมากเป็นพิเศษ เช่น ตัวถังรถยนต์ หีบเปียโน ฯลฯ	๘๐๐
	โรงงานผลิตสี	
	-เครื่องจักรอัตโนมัติทั่วไป	๒๐๐
	-การผสมสีกลุ่มพิเศษ	๖๐๐
	-การเปรียบเทียบสี	๘๐๐
	โรงงานผลิตสบู่	
	-การห่อ การบรรจุ และการประทับตรา	๓๐๐
โรงงานยาสูบ		
-การทำให้แห้ง และงานทั่วไป	๒๐๐	
-การทำเป็นชิ้น	๔๐๐	
-การคัดเลือกและการแบ่งเกรด	๖๐๐	
โรงงานพลาสติก		
-กระบวนการรีด	๔๐๐	
-กระบวนการอัด นีด และการเป่าแม่พิมพ์	๓๐๐	

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
	<p>การขึ้นโครงแผ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> -การขึ้นรูป ๓๐๐ -การตกแต่งทำให้เรียบและการขัดเงา ๔๐๐ -การติดประสาน ๓๐๐ -การเปรียบเทียบสี และการประกอบ ๘๐๐ -การตรวจสอบ ๖๐๐ <p>งานที่เกี่ยวกับงานผลิตวัตถุดิบพลาสติก ใช้มาตรฐาน</p> <p>โรงงานผลิตสารเคมีในอุตสาหกรรมเคมี</p> <p>โรงงานผลิตเครื่องหนัง</p> <ul style="list-style-type: none"> -การทำความสะดวก หรือการฟอก ๒๐๐ -การตัด หรือการขูด ๒๐๐ -การตกแต่ง ๓๐๐ -การอัดบดและม้วนหนังสีอ่อน ๓๐๐ -การอัดบดและม้วนหนังสีเข้ม ๖๐๐ -การติดการเย็บหนังสีอ่อน ๔๐๐ -การติดการเย็บหนังสีเข้ม ๘๐๐ -การคัดเกรดและการเปรียบเทียบสีหนังสีอ่อน ๖๐๐ -การคัดเกรดและการเปรียบเทียบสีหนังสีเข้ม ๑,๒๐๐ <p>โรงงานผลิตยาง</p> <ul style="list-style-type: none"> -การทำยางรถยนต์และยางใน ๓๐๐ -การตรวจสอบ และแก้ไข ๖๐๐ <p>โรงงานผลิตรองเท้า</p> <ul style="list-style-type: none"> -การคัดเลือกและการแบ่งเกรด ๑,๒๐๐ -การเตรียมส่วนประกอบ ๘๐๐ -การคัด การตัด หรือการเย็บขึ้นส่วนประกอบ ๑,๒๐๐ -การเตรียมพื้น การใส่แบบไม้และทำพื้น หรือการตกแต่งสำเร็จ ๘๐๐ 	

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมผลิตโลหะ	<p>โรงประกอบเครื่องจักร</p> <p>งานหยาบ</p> <p>-การประกอบเครื่องจักรกลหนัก โครงและชิ้นส่วนขนาดใหญ่</p> <p>งานปานกลาง</p> <p>-งานประกอบชิ้นส่วนเครื่องจักรยนต์และงานตัวถังรถยนต์</p> <p>งานละเอียด</p> <p>-งานประกอบชิ้นส่วนเล็กๆ วิทยุ อุปกรณ์โทรศัพท์ หรือส่วนประกอบเครื่องยนต์</p> <p>งานละเอียดพิเศษ</p> <p>-งานประกอบชิ้นส่วนขนาดเล็กมากๆ หรือการทำเครื่องมือวัด</p> <p>เครื่องจักรกลที่เที่ยงตรง</p> <p>โรงประกอบเครื่องบินและโรงซ่อม</p> <p>-การเจาะ การเย็บหมุด ขันนอต การจัดวางแผ่นอลูมิเนียม และการทำผนัง การทำปีก การทำกระบังรับลม การเชื่อม การประกอบย่อย การประกอบขึ้นสุดท้าย หรือการตรวจสอบ</p> <p>-งานทดสอบเครื่องยนต์</p> <p>โรงกลึง เจาะ ไสโลหะ และโรงปรับเครื่อง</p> <p>-งานที่ใช้โต๊ะทำงานและเครื่องจักรแบบหยาบ การนับ หรือการตรวจสอบชิ้นส่วนอะไหล่ในคลังเก็บ (โดยทั่วไปขนาดใหญ่กว่า ๘๕๐ ไมโครเมตร)</p> <p>-งานที่ใช้โต๊ะทำงานและเครื่องจักรแบบปานกลาง</p>	<p>๒๐๐</p> <p>๔๐๐</p> <p>๘๐๐</p> <p>๑,๖๐๐</p> <p>๔๐๐</p> <p>๖๐๐</p> <p>๒๐๐</p> <p>๔๐๐</p>

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
	<p>งานเครื่องจักรกลอัตโนมัติตามปกติ การเจียรแบบหยาบ</p> <p>หรือการขัดและขัดเงาปานกลาง (โดยทั่วไปขนาดใหญ่กว่า ๑๒๕ ไมโครเมตร)</p> <p>-งานที่ใช้โต๊ะทำงานและเครื่องจักรแบบละเอียด</p> <p>งานเจียรปานกลาง หรือการขัดและขัดเงาละเอียด (โดยทั่วไปขนาดใหญ่กว่า ๒๕ ไมโครเมตร)</p> <p>-งานที่ใช้โต๊ะทำงานและเครื่องจักรแบบละเอียดพิเศษ</p> <p>งานเจียรละเอียด หรืองานทำเครื่องมือและแกะแม่พิมพ์ (โดยทั่วไปขนาดเล็กกว่า ๒๕ ไมโครเมตร)</p> <p>งานเชื่อมและบัดกรี</p> <p>-การเชื่อมด้วยก๊าซ ไฟฟ้า หรือทองเหลือง</p> <p>๒๐๐</p> <p>-การเชื่อมไฟฟ้าเฉพาะแห่ง และบัดกรีธรรมดาทั่วไป</p> <p>๔๐๐</p> <p>-การเชื่อมไฟฟ้าเฉพาะแห่ง และบัดกรีขนาดเล็ก</p> <p>๘๐๐</p> <p>-การเชื่อมไฟฟ้าเฉพาะแห่ง และบัดกรีขนาดเล็กมาก</p> <p>๑,๒๐๐</p> <p>เช่น หลอดวิทยุ ฯลฯ</p> <p>โรงงานผลิตยานยนต์</p> <p>-กระบวนการประกอบทั่วไป หรือการประกอบโครงรถ</p> <p>๔๐๐</p> <p>-การตรวจสอบขั้นสุดท้าย</p> <p>๖๐๐</p> <p>-งานตกแต่ง งานทำตัวถัง หรืองานประกอบตัวถัง</p> <p>๔๐๐</p> <p>งานที่เกี่ยวกับงานสี ใช้มาตรฐานงานทาสีและพ่นสี</p> <p>ในอุตสาหกรรมเคมี</p> <p>งานที่เกี่ยวกับงานเบาะบุวม ใช้มาตรฐานการทำเบาะ</p> <p>บุวม</p>	<p>๘๐๐</p> <p>๑,๖๐๐</p> <p>๒๐๐</p> <p>๔๐๐</p> <p>๘๐๐</p> <p>๑,๒๐๐</p> <p>๔๐๐</p> <p>๖๐๐</p> <p>๔๐๐</p>

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมเหล็ก	ของโรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ไม้ ในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้	
	โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า	
	-กระบวนการแช่ และการทำไมก้า	๓๐๐
	-การทำขดลวดคอยล์ หรือกระบวนการหุ้มฉนวนโดยทั่วไป	๔๐๐
	-การทำขดลวดคอยล์ หรือกระบวนการหุ้มฉนวนโดยอุปกรณ์ ละเอียด	๘๐๐
	งานที่เกี่ยวกับงานกลึง เจาะ หรือไสโลหะ ใช้มาตรฐานโรงกลึง	
	เจาะ ไสโลหะ และโรงปรับเครื่อง	
	งานที่เกี่ยวกับงานผลิตโลหะแผ่น ใช้มาตรฐานโรงงานผลิต	
	โลหะแผ่น ในอุตสาหกรรมเหล็ก	
	โรงงานผลิตหรือประกอบเครื่องประดับ	
-การเจียรระไนเพชรพลอย ขัดเงา หรือฝังเพชรพลอย	๑,๖๐๐	
โรงงานผลิตเหล็ก(เหล็กเส้น เหล็กแผ่น และลวด)		
-งานตรวจสอบแผ่นเหล็ก	๔๐๐	
โรงงานผลิตโลหะแผ่น		
-งานที่ทำด้วยเครื่องจักรหรือบนโต๊ะทำงาน ปั่นตรา การเลื่อน การรีด การเชื่อมไฟฟ้า และม้วน	๔๐๐	
โรงงานตีเหล็ก		
-งานตี และเชื่อม	๒๐๐	
โรงงานผลิตเหล็กก่อสร้าง		
-งานทำเครื่องหมาย	๔๐๐	

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
อุตสาหกรรมโลหะ	<p>โรงงานผลิตเครื่องปั้นดินเผาและเซรามิก</p> <ul style="list-style-type: none"> -งานเคลือบเงา หรือลงยา ๔๐๐ -งานลงสี และทำให้ขึ้นเงา ๖๐๐ <p>โรงหล่อโดยใช้แม่พิมพ์ทราย</p> <ul style="list-style-type: none"> -การเทโลหะหลอมละลายใส่แม่พิมพ์ และการถอดแม่พิมพ์ ๒๐๐ -การแต่ง และการยิงทราย ๓๐๐ -การทำแม่พิมพ์หยาบ ๒๐๐ -การทำแม่พิมพ์ละเอียดและการตรวจสอบ ๔๐๐ <p>งานทำแก้ว</p> <ul style="list-style-type: none"> -การบ่มขึ้นรูป เป่าแก้ว และขัดเงา ๒๐๐ -การโม่ การตัด หรือการตัดแก้วตามขนาด ๓๐๐ -การโม่ละเอียด แกะสลัก ตกแต่ง ทำมุม และการตรวจสอบ ๔๐๐ -การตรวจสอบอย่างละเอียด และตัดแต่ง ๘๐๐ 	
อุตสาหกรรมอื่นๆ	<p>โรงผลิตกระแสไฟฟ้า</p> <ul style="list-style-type: none"> -การปฏิบัติงานทั่วไปของโรงกังหัน ๓๐๐ -การบำรุงรักษากังหัน ๖๐๐ -เครื่องมือวัด เกจ วาล์ว ฯลฯ (ไม่รวมอาคารหม้อน้ำ) ๑๐๐ <p>งานที่เกี่ยวกับหม้อน้ำใช้มาตรฐานอาคารหม้อน้ำ</p> <p>อาคารหม้อน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> -เครื่องมือวัด เกจ ฯลฯ ๒๐๐ <p>สถานีบริการน้ำมัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -งานบริการซ่อม ๔๐๐ <p>ห้องปฏิบัติการทดลองและห้องทดสอบ</p>	

ประเภทอุตสาหกรรม	อาคาร/พื้นที่	ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)
งานสำนักงาน	-การปรับเทียบมาตรฐานสากล เครื่องจักรกลที่เที่ยงตรง เครื่องทดสอบ และเครื่องมือวัด	๘๐๐
	ห้องคอมพิวเตอร์ -งานบันทึกข้อมูล -บริเวณที่แสดงข้อมูล(จอภาพและเครื่องพิมพ์)	๖๐๐ ๖๐๐
	ห้องธุรการ -งานพิมพ์ดีด การเขียน การอ่าน และการจัดเก็บเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๔๐๐
	-การทำงานที่สีของชิ้นงานกับสีของพื้นผิวกลมกลืนกัน	๖๐๐

ตารางที่ ๔

มาตรฐานเทียบเคียงความเข้มของแสงสว่าง ณ ที่ที่ให้ผู้จ้างคนใดคนหนึ่งทำงาน

การใช้สายตาตามลักษณะงาน	ความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)	ตัวอย่าง
งานละเอียดสูงมากเป็นพิเศษ	๒,๔๐๐ หรือมากกว่า	-การตรวจสอบชิ้นงานที่มีขนาดเล็ก(เช่น เครื่องมือที่มีขนาดเล็กมาก) -การทำเครื่องประดับและทำนาฬิกาในกระบวนการที่มีขนาดเล็ก -การถักถุงเท้า เสื้อผ้าที่มีสีเข้ม รวมทั้งการซ่อมแซมสินค้าที่มีสีเข้ม

การใช้สายตาตามลักษณะงาน	ความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์)	ตัวอย่าง
งานละเอียดสูงมาก	๑,๖๐๐	<ul style="list-style-type: none"> -งานละเอียดที่ต้องทำบนโต๊ะหรือเครื่องจักร เช่น ทำเครื่องมือและแม่พิมพ์(ขนาดเล็กกว่า ๒๕ ไมโครเมตร) ตรวจวัด และตรวจสอบชิ้นส่วนที่มีขนาดเล็กและชิ้นงาน ที่มีส่วนประกอบขนาดเล็ก -การซ่อมแซมสินค้าสิ่งทอ สิ่งถักที่มีสีอ่อน -การตรวจสอบและตกแต่งชิ้นส่วนของสินค้า สิ่งทอ สิ่งถัก ที่มีสีเข้ม -การวัดระยะความยาวขั้นสุดท้าย
งานละเอียดสูง	๑,๒๐๐	<ul style="list-style-type: none"> -การตรวจสอบการตัดเย็บเสื้อผ้าด้วยมือ-การตรวจสอบและการตกแต่งชิ้นส่วนสินค้าสิ่งทอ สิ่งถัก หรือเสื้อผ้าที่มีสีอ่อนขั้นสุดท้ายด้วยมือ -การแบ่งเกรดและเทียบสีของหนังที่มีสีเข้ม -การเทียบสีในงานย้อมผ้า
งานละเอียดปานกลาง	๘๐๐	<ul style="list-style-type: none"> -การระบายสี ฟันสี และตกแต่งชิ้นงานที่ละเอียดมากเป็นพิเศษ -การเทียบสีที่ระบายชิ้นงาน -งานย้อมสี -งานละเอียดที่ทำบนโต๊ะและที่เครื่องจักร(ขนาดเล็กถึง ๒๕ ไมโครเมตร) การตรวจสอบงานละเอียด (เช่น ตรวจ ปรับ ความถูกต้องของสเกล กลไก และเครื่องมือที่ต้องการความ ถูกต้องเที่ยงตรง)
	๖๐๐	<ul style="list-style-type: none"> -การทำงานสำนักงานที่มีสีติดกันน้อย -งานวาดภาพหรือเขียนแบบระบายสี ฟันสี และตกแต่ง สีงานที่ละเอียด -งานพิสูจน์อักษร -การตรวจสอบขั้นสุดท้ายในโรงงานผลิตรถยนต์ -งานบันทึกข้อมูลทางจอภาพ

ตารางที่ ๕

มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์) บริเวณโดยรอบที่ให้ลูกจ้างคนใดคนหนึ่งทำงาน โดยสายตามองเฉพาะจุดในการปฏิบัติงาน

พื้นที่ ๑	พื้นที่ ๒	พื้นที่ ๒
๑,๐๐๐-๒,๐๐๐	๓๐๐	๒๐๐
มากกว่า ๒,๐๐๐-๕,๐๐๐	๖๐๐	๓๐๐
มากกว่า ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐	๑,๐๐๐	๔๐๐
มากกว่า ๑๐,๐๐๐	๒,๐๐๐	๖๐๐

หมายเหตุ : พื้นที่ ๑ หมายถึง จุดที่ให้ลูกจ้างทำงานโดยสายตามองเฉพาะจุดในการปฏิบัติงาน
 พื้นที่ ๒ หมายถึง บริเวณถัดจากที่ที่ให้ลูกจ้างคนใดคนหนึ่งทำงานในรัศมีที่ลูกจ้างเอื้อมมือถึง
 พื้นที่ ๓ หมายถึง บริเวณโดยรอบที่ติดพื้นที่ ๒ ที่มีการปฏิบัติงานของลูกจ้างคนใดคนหนึ่ง

ตารางที่ ๖

มาตรฐานระดับเสียงที่ยอมให้ลูกจ้างได้รับตลอดเวลาการทำงานในแต่ละวัน*

เวลาการทำงานที่ได้รับเสียง(ชั่วโมง)	ระดับเสียงเฉลี่ยตลอดเวลาการทำงาน (TWA) ไม่เกิน (เดซิเบลเอ)
๑๒	๘๗
๘	๘๐
๖	๘๑
๖	๘๒
๕	๘๓
๔	๘๕
๓	๘๖
๒	๑๐๐

เวลาการทำงานที่ได้รับเสียง(ชั่วโมง)	ระดับเสียงเฉลี่ยตลอดเวลาการทำงาน (TWA) ไม่เกิน (เดซิเบลเอ)
๑ ๑/๒	๑๐๒
๑	๑๐๕
๑/๒	๑๑๐
๑/๔ หรือน้อยกว่า	๑๑๕

หมายเหตุ * ๑. เวลาการทำงานที่ได้รับเสียงและระดับเสียงเฉลี่ยตลอดเวลาการทำงาน (TWA) ให้ใช้ค่ามาตรฐานที่กำหนดในตารางข้างต้นเป็นลำดับแรก หากไม่มีค่ามาตรฐานที่กำหนดตรงตามตารางให้คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$T = \frac{8}{2(L-90)/5}$$

เมื่อ T หมายถึง เวลาการทำงานที่ยอมให้ได้รับเสียง (ชั่วโมง)
L หมายถึง ระดับเสียง (เดซิเบลเอ)

ในกรณีค่าระดับเสียงเฉลี่ยตลอดเวลาการทำงาน (TWA) ที่ได้จากการคำนวณมีเศษทศนิยมให้ตัดเศษทศนิยมออก

๒. ในการทำงานในแต่ละวันระดับเสียงที่นำมาเฉลี่ยตลอดระยะเวลาการทำงาน (TWA) จะมีระดับเสียงสูงสุด (Peak) เกิน ๑๔๐ เดซิเบลเอ มิได้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมี อำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานให้นายจ้างดำเนินการในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่างและเสียงจึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่บริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับ สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๕

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์และวิธีการ ตรวจสอบเพื่อการรับรองสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย ทั้งนี้เพื่อให้สถานที่ดังกล่าวได้รับการ ยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตเป็นสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา๓(๓)(ข) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติ บางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้ “สถานประกอบการ” หมายความว่า สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่ใช้ ในการประกอบกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ หรือกิจการนวดเพื่อเสริมสวย ซึ่งกิจการ ดังกล่าวไม่เข้าข่ายการประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ การประกอบวิชาชีพ อื่นตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทางการแพทย์ หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

“กิจการสปาเพื่อสุขภาพ” หมายความว่า การประกอบกิจการที่ให้การดูแลและเสริมสร้างสุขภาพ โดยบริการหลักที่จัดไว้ประกอบด้วย การนวดเพื่อสุขภาพและการใช้น้ำเพื่อสุขภาพโดยอาจมีบริการเสริม ประกอบด้วย เช่น การอบเพื่อสุขภาพ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โภชนบำบัดและการควบคุมอาหาร โยคะและการทำสมาธิ การใช้สมุนไพรหรือผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ตลอดจนการแพทย์ทางเลือกอื่นๆ หรือไม่ได้

“กิจการนวดเพื่อสุขภาพ” หมายความว่า การประกอบกิจการนวดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการ ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ความเมื่อยล้า ความเครียด ด้วยวิธีการกด การคลึง การบีบ การจับ การคัด การดึง

การประคบ การอบ หรือโดยวิธีการอื่นใดตามศาสตร์และศิลปะของการนวดเพื่อสุขภาพ ทั้งนี้ต้องไม่มีสถานที่อาบน้ำโดยมีผู้ให้บริการ

“กิจการนวดเพื่อเสริมสวย” หมายความว่า การประกอบกิจการนวดในสถานที่เฉพาะ เช่น ร้านเสริมสวยหรือแต่งผม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสวยงามด้วยวิธีการกด การคลึง การบีบ การจับ การประคบ การอบ หรือด้วยวิธีการอื่นใดตามศิลปะการนวดเพื่อเสริมสวย ทั้งนี้ต้องไม่มีสถานที่อาบน้ำโดยมีผู้ให้บริการ “ผู้ประกอบการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของสถานประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบการจากคณะกรรมการ

“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้และทำหน้าที่ให้บริการ โดยควบคุมดูแลการให้บริการทั้งหมดในสถานประกอบการ

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้และทำหน้าที่ให้บริการต่อผู้รับบริการในสถานประกอบการ

“ใบอนุญาตมาตรฐาน” หมายความว่า ใบรับรองมาตรฐานสถานประกอบการเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย

“ผู้ออกใบรับรอง” หมายความว่า อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ผู้ว่าราชการ จังหวัด หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย แล้วแต่กรณี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลาง หรือคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

คำชี้แจงจากคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการ

คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่บริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ได้ออกประกาศเพื่อดำเนินการในการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ จำนวน 4 ฉบับ ดังต่อไปนี้

1. ประกาศคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลาง ฉบับที่..(พ.ศ....) เรื่อง รับสมัครเพื่อการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการเพื่อสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร

2. ประกาศคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลาง ฉบับที่..(พ.ศ....) เรื่อง รับสมัครเพื่อการรับรองหลักสูตรพัฒนาผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ของหน่วยราชการ สถาบันหรือสถานศึกษา

3. ประกาศคณะกรรมการตรวจและประเมิน มาตรฐานสถานประกอบการกลาง ฉบับที่..(พ.ศ....) เรื่อง รับสมัครสอบผู้ดำเนินการสปาเพื่อสุขภาพ

4. ประกาศคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลางฉบับที่..(พ.ศ....) เรื่อง รับสมัครสอบผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทผู้ไม่มีวุฒิแต่มีประสบการณ์

ในการนี้ คณะกรรมการกลางฯ จึงขอประชาสัมพันธ์ประกาศดังกล่าวให้แก่หน่วยงาน สถาบัน สถานศึกษา ตลอดจนผู้ประกอบการที่สนใจเพื่อทราบ และดำเนินการตามประกาศต่อไป โดยสามารถ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ได้ที่ งานธุรกิจบริการสุขภาพ กองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุน บริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข โทร. 0-2590-1997, 0-2590-2449 ในวันและเวลาราชการ

หมายเหตุ

การดำเนินการเพื่อการรับรองมาตรฐานสถานที่ มาตรฐานผู้ดำเนินการสปาเพื่อสุขภาพ มาตรฐาน ผู้ให้บริการ มาตรฐานการบริการและมาตรฐานความปลอดภัยของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการ ตามประกาศ กระทรวงสาธารณสุขฯ เท่านั้น โปรดอย่าหลงเชื่อผู้แอบอ้างกระทำการแทนใดๆ ที่อ้างว่าจะสามารถทำให้ ท่านได้รับการรับรองมาตรฐานดังกล่าว

มาตรฐานกิจการนวดเพื่อเสริมสวย

ส่วนที่ ๓

มาตรฐานกิจการนวดเพื่อเสริมสวย

ข้อ ๑๕ มาตรฐานสถานที่ของกิจการนวดเพื่อเสริมสวย ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) พื้นที่สถานประกอบการจะต้องไม่อยู่ในพื้นที่ติดต่อกับสถานบริการตามกฎหมาย ว่าด้วย สถานบริการ

(๒) กรณีสถานประกอบการ มีการให้บริการหลายลักษณะรวมอยู่ในอาคารเดียวกันหรือสถานที่ เดียวกัน จะต้องมีการแบ่งสัดส่วนให้ชัดเจน และแต่ละสัดส่วนจะต้องมีพื้นที่และลักษณะตามมาตรฐาน ของการให้บริการแต่ละประเภท

(๓) การจัดบริเวณที่ให้บริการเฉพาะบุคคล จะต้องไม่ให้มีติดชิดหรือลับตาจนเกินไป

(๔) พื้นที่ที่ให้บริการทั้งภายในและภายนอกสถานที่ประกอบกิจการนวดเพื่อเสริมสวยต้องสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ

(๕) อาคารต้องทำด้วยวัสดุที่มั่นคง ถาวร ไม่ชำรุดและไม่มีการบดบังสิ่งสกปรก

(๖) บริเวณพื้นที่ที่มีการใช้น้ำในการให้บริการ พื้นควรทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดง่ายและไม่ลื่น

(๗) จัดให้มีแสงสว่างที่เพียงพอในการให้บริการแต่ละพื้นที่

(๘) จัดให้มีการระบายอากาศเพียงพอ

(๙) มีการจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอยและน้ำเสียที่ถูกต้องหลักสุขาภิบาล

(๑๐) มีการควบคุมพาหะนำโรคอย่างถูกต้องหลักสุขาภิบาล

(๑๑) ต้องจัดให้มีห้องอาบน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ ห้องผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าและตู้เก็บเสื้อผ้า ที่สะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัยอย่างเพียงพอ และควรแยกส่วนชาย หญิง

(๑๒) จัดให้มีการตกแต่งสถานที่ที่เหมาะสมโดยจะต้องไม่มีลักษณะที่ทำให้เสื่อมเสีย ศีลธรรม หรือขัดต่อวัฒนธรรมและประเพณีอันดี

ข้อ ๑๖ ผู้ประกอบการมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการควรเพื่อเสริมสวยจะต้องดูแลสุขภาพ ความปลอดภัย และสวัสดิการในการทำงานของผู้ให้บริการและต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ให้บริการถูกล่วงเกิน ลวนลาม หรือทำร้าย จากผู้รับบริการ

(๒) ควบคุมดูแลมิให้มีการจัดสถานที่ รูปภาพ หรือสื่อชนิดต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเลือก ผู้ให้บริการได้

(๓) ควบคุมและดูแลผู้ให้บริการในสถานประกอบการมิให้มีการลักลอบ หรือมีการ ค้าประเวณี หรือมีการกระทำ หรือบริการที่ขัดต่อกฎหมาย วัฒนธรรม ศีลธรรมและประเพณีอันดี

(๔) ควบคุมและดูแลการบริการ อุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ และเครื่องใช้ต่างๆ ให้ถูกสุขลักษณะ และใช้ได้อย่างปลอดภัย

(๕) ผู้ประกอบการต้องดูแลมิให้มีการกระทำความผิดต่อกฎหมายในสถานประกอบการ รวมทั้ง ห้ามมิให้ผู้ประกอบการ

(ก) รับผู้มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์เข้าทำงาน

(ข) ยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้ผู้มีอาการมีนเมาจนประพฤตินุ้ยวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไป อยู่ในสถานประกอบการระหว่างเวลาทำการ

(ค) ยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่ดูแลสถานประกอบการนั้น พักอาศัยหลับนอน ในสถานประกอบการ

(ง) ยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานประกอบการ โดยฝ่าฝืนกฎหมาย ว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน

(จ) บริการเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือของมีนเมาทุกชนิดแก่พนักงาน ผู้ให้บริการ หรือ ผู้รับบริการและต้องถือเป็นเขตปลอดบุหรี่และยาเสพติดทุกชนิด

(๖) ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวกับแรงงาน โดยเคร่งครัด

(๗) ผู้ประกอบการต้องแสดงใบรับรองมาตรฐานไว้ในที่เปิดเผยและมองเห็นได้ ชัดเจน ณ สถานประกอบการนั้น

ข้อ ๑๗ มาตรฐานผู้ให้บริการกิจการนวดเพื่อเสริมสวย ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ให้บริการจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์

(ข) ได้รับการอบรมหรือถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรจากหน่วยงานราชการ สถาบัน หรือสถานศึกษาตามที่คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลางรับรอง หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในกิจการนวดเพื่อเสริมสวามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี และผ่านการทดสอบความรู้และประสบการณ์โดยคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลาง

(ค) ไม่เป็นโรคต้องห้ามดังต่อไปนี้

๑) โรคพิษสุราเรื้อรัง

๒) โรคติดเชื้อเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง

๓) โรคจิตร้ายแรง

๔) โรคอื่นในระยะรุนแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานหรือโรคติดต่ในระยะร้ายแรง

(ง) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(จ) กรณีเคยเป็นผู้ให้บริการมาก่อน แต่ถูกเพิกถอนใบประเมินความรู้ ความสามารถจากคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการ จะต้องเลยระยะเวลาเพิกถอนไม่น้อยกว่า ๒ ปี จึงจะขอประเมินความรู้ ความสามารถใหม่ได้

(๒) ผู้ให้บริการมีหน้าที่และข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้

(ก) ให้บริการแก่ผู้รับบริการตามความรู้และความชำนาญตรงตามมาตรฐานวิชาชีพที่ได้ศึกษาอบรมมา

(ข) ไม่กลั่นแกล้ง ทำร้าย หรือก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้รับบริการ

(ค) เก็บความลับของผู้รับบริการโดยไม่นำข้อมูลหรือเรื่องที่ได้ยินจากผู้รับบริการ ไปเปิดเผยจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับบริการหรือบุคคลอื่น

(ง) ไม่แสดงอาการขี้ขวน กระทำลามกอนาจาร หรือพูดจาในทำนองให้เข้าใจว่าผู้ให้บริการต้องการมีเพศสัมพันธ์กับผู้รับบริการ และต้องไม่มีเพศสัมพันธ์กับผู้รับบริการหรือค้าประเวณี

(จ) ไม่พูดจาหยอกล้อ หรือล้อเล่น หรือกระทำการใดๆ อันมิใช่หน้าที่ที่จะต้องให้บริการกับผู้รับบริการ โดยต้องให้บริการด้วยอากาศสุภาพ อ่อนโยน

(ฉ) ไม่ดื่มสุรา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือของมีเมา หรือยาเสพติด ในขณะที่ให้บริการแก่ผู้รับบริการ

(ช) มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อหน้าที่ที่กระทำและไม่ลักขโมยทรัพย์สินของผู้รับบริการ

(ซ) มีความรับผิดชอบต่อนตนเองโดยการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง และไม่นำโรคติดต่อกันไปแพร่แก่ผู้รับบริการและเพื่อนร่วมงาน

(ฌ) ห้ามมิให้ผู้ให้บริการใส่เครื่องประดับหรือของมีค่า ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

(ญ) เป็นผู้ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันดี

ข้อ ๑๘ มาตรฐานการบริการกิจการนวดเพื่อเสริมสวา ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีผู้ให้บริการในส่วนบริการนวดเพื่อเสริมสวย ที่มี คุณสมบัติตามประกาศนี้และห้ามมิให้นำผู้ที่ขาดคุณสมบัติมาให้บริการ เว้นแต่ผู้ให้บริการฝึกหัด ซึ่งมีจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของผู้ให้บริการที่มี

(๒) ผู้ประกอบการต้องจัดการบริการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริการนวดเพื่อเสริมสวยแต่ละประเภท

(๓) สถานประกอบการต้องมีลักษณะการให้บริการดังต่อไปนี้

(ก) เวลาเปิดทำการให้เริ่มบริการได้ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกา และเวลาปิดทำการหรือให้บริการไม่เกิน ๒๐.๐๐ นาฬิกา

(ข) ผู้ประกอบการต้องแสดงทะเบียนประวัติผู้ให้บริการ ตามแบบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(ค) ห้ามมิให้มีการบริการเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์หรือของมีคมทุกชนิดแก่ พนักงานผู้ให้บริการหรือผู้รับบริการและต้องถือเป็นเขตปลอดบุหรี่

(ง) การให้บริการจะต้องไม่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ การประกอบวิชาชีพอื่นตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทางการแพทย์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(จ) การประชาสัมพันธ์หรือการโฆษณาการให้บริการของสถานประกอบการ จะต้องไม่ทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่าสถานที่ดังกล่าวมีการให้บริการบำบัดรักษาพยาบาลอันอาจเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อความโฆษณานั้นจะต้องไม่เป็นเท็จหรือโอ้อวดเกินความเป็นจริง

(ฉ) ผู้ประกอบการต้องแสดงรายการบริการ และอัตราค่าบริการไว้ในที่เปิดเผยและมองเห็นได้ง่ายหรือสามารถให้ตรวจสอบได้

(ช) ผู้ประกอบการต้องไม่จัดหรือยินยอมให้มีรูปแบบการให้บริการที่อาจเข้าข่ายหรือฝ่าฝืนกฎหมายสถานบริการหรือบริการที่จะต้องขออนุญาตเป็นพิเศษ เช่น การพนัน การแสดงดนตรี การขับร้องคาราโอเกะ สนุกเกอร์ เต้นรำ รำวง ตลอดจนจัดให้มีหրสพอื่นๆ เป็นต้น

(ซ) ผู้ประกอบการต้องกำหนดให้มีเครื่องแบบสำหรับผู้ให้บริการ โดยเป็นเครื่องแบบที่รัดกุม สุภาพ สะอาดเรียบร้อย สะดวกต่อการปฏิบัติงาน และต้องมีป้ายชื่อผู้ให้บริการติดไว้ที่หน้าอกด้านซ้าย

ข้อ ๑๕ มาตรฐานความปลอดภัยกิจการนวดเพื่อเสริมสวย ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการจะต้องจัดให้มีชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้นไว้ในสถานประกอบการ และพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลาที่มีการให้บริการ

(๒) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีป้ายหรือข้อความเพื่อแสดงหรือเตือนให้ผู้รับบริการระมัดระวังอันตรายหรือบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

(๓) ในกรณีที่สถานประกอบการ มีการจัดให้มีบริการอบความร้อน อบไอน้ำไว้บริการ ตลอดจนอุปกรณ์หรือบริการอื่นใดอันอาจก่อให้เกิดอันตรายไว้บริการ ต้องจัดให้มีพนักงานที่มีความรู้ ความเข้าใจ

และความชำนาญในการใช้อุปกรณ์นั้นเป็นอย่างดี เป็นผู้รับผิดชอบอุปกรณ์และมีหน้าที่คอยตรวจตราดูแลการใช้อุปกรณ์ดังกล่าวทั้งในขณะที่ใช้งานและหลังการใช้งาน

(๔) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีนาฬิกาที่สามารถมองเห็น อ่านเวลาได้โดยง่ายและชัดเจน จากจุดที่ผู้รับบริการกำลังใช้บริการอบความร้อน อบไอน้ำอยู่ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสามารถควบคุมเวลาการใช้อุปกรณ์ด้วยตนเองได้โดยสะดวก

(๕) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีระบบฉุกเฉินสำหรับบริการอบความร้อน อบไอน้ำ ซึ่งสามารถหยุดการทำงานของอุปกรณ์ดังกล่าวได้โดยอัตโนมัติในทันที ที่เกิดจากภาวะซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้ให้บริการและการเข้าถึงเพื่อใช้ระบบฉุกเฉินนั้นต้องสามารถกระทำได้โดยง่ายและสะดวกในเวลาที่เกิดเหตุฉุกเฉิน และต้องจัดสถานที่ให้สามารถเคลื่อนย้ายผู้รับบริการได้ในกรณีฉุกเฉิน

(๖) ภายในบริเวณที่ให้บริการอบความร้อน อบไอน้ำ ต้องมีเครื่องวัดอุณหภูมิ เครื่องควบคุมอุณหภูมิอัตโนมัติ และเครื่องตั้งเวลา เพื่อให้บุคลากรผู้รับผิดชอบอุปกรณ์สามารถปรับและควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในสภาวะที่ปลอดภัยสำหรับผู้รับบริการตลอดเวลา

(๗) ต้องระมัดระวังมิให้ผู้มีความเสี่ยงจากอายุ หรือภาวะโรคประจำตัวมาใช้บริการอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๘) ผู้และอุปกรณ์ทุกชนิดเมื่อใช้บริการแล้ว ต้องซักหรือล้างทำความสะอาดอย่างถูก สุขลักษณะ ก่อนนำกลับมาใช้บริการครั้งต่อไป และในกรณีที่มีการให้บริการมีความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อ เช่น การใช้ไม้หรืออุปกรณ์ที่ใช้ขัดหรือขูดผิวหนังในการบริการกดจุดฝ่าเท้า ต้องผ่านกรรมวิธีการฆ่าเชื้อ ที่สามารถฆ่าและควบคุมเชื้อ ได้ไม่น้อยกว่าเทคนิคการปลอดเชื้อทุกครั้งหลังการให้บริการ

(๙) ในกรณีที่ผู้ให้บริการอาจมีการหายใจบริเวณใบหน้าผู้รับบริการ เช่น ในการดูแลและนวดบริเวณใบหน้า ผู้ให้บริการต้องสวมอุปกรณ์ที่ถูกสุขลักษณะเพื่อป้องกันการหายใจบริเวณใบหน้าผู้รับบริการและการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจไปสู่ผู้รับบริการ ในขณะที่มีการให้บริการทุกครั้ง

(๑๐) ต้องมีระบบป้องกันอัคคีภัยในสถานประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

มาตรฐานกิจการนวดเพื่อสุขภาพ

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานกิจการนวดเพื่อสุขภาพ

ข้อ ๑๐ มาตรฐานสถานที่ของกิจการนวดเพื่อสุขภาพ ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) ตั้งอยู่ในทำเลที่มีความสะดวก ปลอดภัยและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๒) ในกรณีที่ใช้พื้นที่ประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพ ในอาคารเดียวกันกับการประกอบกิจการอื่นซึ่งมิใช่กิจการสถานบริการ ต้องแบ่งสถานที่ให้ชัดเจน และกิจการอื่นนั้นต้องไม่กระทบกระเทือนต่อการให้บริการในกิจการนวดเพื่อสุขภาพ

(๓) พื้นที่สถานประกอบการจะต้องไม่อยู่ในพื้นที่ติดต่อกับสถานบริการตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานบริการ

(๔) กรณีสถานประกอบการ มีการให้บริการหลายลักษณะรวมอยู่ในอาคารเดียวกันหรือสถานที่เดียวกัน จะต้องมีการแบ่งสัดส่วนให้ชัดเจน และแต่ละสัดส่วนจะต้องมีพื้นที่และลักษณะตามมาตรฐานของการให้บริการแต่ละประเภท

(๕) การจัดบริเวณที่ให้บริการเฉพาะบุคคล จะต้องไม่ให้มีขีดหรือล๊อบตาจนเกินไป

(๖) พื้นที่ที่ให้บริการทั้งภายในและภายนอกสถานที่ประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพต้องสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ

(๗) อาคารต้องทำด้วยวัสดุที่มั่นคง ถาวร ไม่ชำรุดและไม่มีคราบสิ่งสกปรก

(๘) บริเวณพื้นที่ที่มีการใช้น้ำในการให้บริการ พื้นควรทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดง่ายและไม่ลื่น

(๙) จัดให้มีแสงสว่างที่เพียงพอในการให้บริการแต่ละพื้นที่

(๑๐) จัดให้มีการระบายอากาศเพียงพอ

(๑๑) มีการจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอยและน้ำเสียที่ถูกหลักสุขาภิบาล

(๑๒) มีการควบคุมพาหะนำโรคอย่างถูกหลักสุขาภิบาล

(๑๓) จัดให้มีห้องอาบน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ ห้องผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าและตู้เก็บเสื้อผ้าที่สะอาด ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยอย่างเพียงพอและควรแยกส่วนชาย หญิง

(๑๔) จัดให้มีการตกแต่งสถานที่ที่เหมาะสมโดยจะต้องไม่มีลักษณะที่ทำให้เสื่อมเสีย ศีลธรรม หรือขัดต่อวัฒนธรรมและประเพณีอันดี

ข้อ ๑๑ ผู้ประกอบการมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมและดูแลผู้ให้บริการในสถานประกอบการให้บริการตามนโยบายและคู่มือปฏิบัติงานของสถานประกอบการแห่งนั้น โดยเคร่งครัด

(๒) จัดทำทะเบียนประวัติผู้ให้บริการและพนักงาน

(๓) ทุกครั้งที่มีการจัดบริการรายการใหม่ หรือปรับปรุงบริการใดๆ ในแบบแสดงรายการ หรือมีการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการให้มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติการสำหรับบริการนั้นๆ หรือจัดทำคู่มือการใช้ผลิตภัณฑ์ และพัฒนาผู้ให้บริการให้สามารถให้บริการนั้นๆ ตามคู่มือที่จัดทำขึ้น

(๔) ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๕) ควบคุมดูแลมิให้มีการจัดสถานที่ รูปภาพ หรือสื่อชนิดต่างๆ เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถเลือกผู้ให้บริการได้

(๖) ควบคุมและดูแลผู้ให้บริการในสถานประกอบการมิให้มีการลักลอบหรือมีการค้า หรือร่วมประเวณี หรือมีการกระทำ หรือบริการที่ขัดต่อกฎหมาย วัฒนธรรม ศีลธรรมและประเพณีอันดี

(๗) ควบคุมดูแล บริการ อุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ และเครื่องใช้ต่างๆ ให้ได้มาตรฐาน ถูกสุขลักษณะ และใช้ได้อย่างปลอดภัย

(๘) ผู้ประกอบการต้องดูแลมิให้มีการกระทำความผิดต่อกฎหมายในสถานประกอบการ รวมทั้งห้ามมิให้ผู้ประกอบการ

(ก) รับผู้มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์เข้าทำงาน

(ข) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอาการมีนเมาจนประพฤติวุ่นวาย หรือครองสติไม่ได้เข้าไปอยู่ในสถานประกอบการระหว่างเวลาทำการ

(ค) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่ดูแลสถานประกอบการนั้นพักอาศัยหลับนอนในสถานประกอบการ

(ง) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานประกอบการ โดยฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน

(จ) บริการเครื่องดื่มีแอลกอฮอล์หรือของมีนเมาทุกชนิดแก่พนักงานผู้ให้บริการ หรือผู้รับบริการและต้องถือเป็นเขตปลอดบุหรี่และยาเสพติดทุกชนิด

(๕) ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวกับแรงงานโดยเคร่งครัด

(๑๐) ผู้ประกอบการต้องดูแลสวัสดิภาพ ความปลอดภัยและสวัสดิการในการทำงานของผู้ให้บริการและพนักงาน และต้องมีมาตรการป้องกันการถูกล่วงละเมิดจากผู้รับบริการ

(๑๑) ผู้ประกอบการต้องแสดงใบรับรองมาตรฐานไว้ในที่เปิดเผยและมองเห็นได้ชัดเจน ณ สถานประกอบการนั้น

ข้อ ๑๒ มาตรฐานผู้ให้บริการกิจการนวดเพื่อสุขภาพ มีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ให้บริการจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์

(ข) ได้รับการอบรมหรือถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรจากหน่วยงานราชการ สถาบัน หรือสถานศึกษาตามที่คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลางรับรอง หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในกิจการนวดเพื่อสุขภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี และผ่านการทดสอบความรู้และประสบการณ์โดยคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลาง

(ค) ไม่เป็นโรคต้องห้ามดังต่อไปนี้

๑) โรคพิษสุราเรื้อรัง

๒) โรคติดเชื้อแบคทีเรียให้โทษอย่างร้ายแรง

๓) โรคจิตร้ายแรง

๔) โรคอื่นในระยะรุนแรงเป็นอุปสรรคต่อการทำงานหรือโรคติดต่อ ในระยะร้ายแรง

(ง) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(จ) กรณีเคยเป็นผู้ให้บริการมาก่อน แต่ถูกเพิกถอนใบประเมินความรู้ ความสามารถจากคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการ จะต้องเลยระยะเวลาเพิกถอนไม่น้อยกว่า ๒ ปี จึงจะขอประเมินความรู้ความสามารถใหม่ได้

(๒) ผู้ให้บริการมีหน้าที่และข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้

(ก) ให้บริการแก่ผู้รับบริการตามความรู้และความชำนาญตรงตามมาตรฐานวิชาชีพที่ได้ศึกษาอบรมมา

(ข) ไม่กลั่นแกล้ง ทำร้าย หรือก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้รับบริการ

(ค) เก็บความลับของผู้รับบริการโดยไม่นำข้อมูลหรือเรื่องที่ได้ยินจากผู้รับบริการไปเปิดเผยจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับบริการหรือบุคคลอื่น

(ง) ไม่แสดงอาการขี้ขลาด กระทบทาลามกอนาจาร หรือพุดจาในทำนองให้ผู้รับบริการเข้าใจว่าผู้ให้บริการต้องการมีเพศสัมพันธ์กับผู้รับบริการ และต้องไม่มีเพศสัมพันธ์กับผู้รับบริการหรือคำประเวณี

(จ) ไม่พุดจาหยอกล้อ หรือล้อเล่น หรือกระทำการใดๆ อันมิใช่หน้าที่ที่จะต้องให้บริการกับผู้รับบริการ โดยต้องให้บริการด้วยอาการสุภาพ อ่อนโยน

(ฉ) ไม่ดื่มสุรา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือของมีนเมา หรือยาเสพติด ในขณะที่ให้บริการแก่ผู้รับบริการ

(ช) มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อหน้าที่ที่กระทำและไม่ลักขโมยทรัพย์สินของผู้รับบริการ

(ซ) มีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง และไม่นำโรคติดต่อไปแพร่แก่ผู้รับบริการและเพื่อนร่วมงาน

(ฌ) ห้ามมิให้ผู้ให้บริการใส่เครื่องประดับหรือของมีค่าซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

(ญ) เป็นผู้ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันดี

ข้อ ๑๓ มาตรฐานการบริการกิจการนวดเพื่อสุขภาพ มีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีผู้ให้บริการที่มีคุณสมบัติตามประกาศนี้ และห้ามมิให้นำผู้ที่ขาดคุณสมบัติมาให้บริการ เว้นแต่ผู้ให้บริการฝึกหัด ซึ่งมีจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของผู้ให้บริการที่มี

(๒) ผู้ประกอบการต้องจัดการบริการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริการนวดแต่ละประเภท

(๓) สถานประกอบการต้องมีลักษณะการให้บริการดังต่อไปนี้

(ก) เวลาเปิดทำการให้เริ่มบริการได้ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา และเวลาปิดทำการ หรือให้บริการไม่เกิน ๒๒.๐๐ นาฬิกา

(ข) ผู้ประกอบการต้องแสดงทะเบียนประวัติผู้ให้บริการตามแบบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(ค) ห้ามมิให้มีการบริการเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือของมีนเมาทุกชนิดแก่ พนักงานผู้ให้บริการหรือผู้รับบริการและต้องถือเป็นเขตปลอดบุหรี่

(ง) การให้บริการจะต้องไม่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ การประกอบวิชาชีพอื่นตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทางการแพทย์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(จ) การประชาสัมพันธ์หรือการโฆษณาการให้บริการของสถานประกอบการ จะต้องไม่ทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่าสถานที่ดังกล่าวมีการให้บริการบำบัดรักษาพยาบาลอันอาจเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย และข้อความโฆษณานั้นจะต้องไม่เป็นเท็จหรือโอ้อวดเกินความเป็นจริง

(ฉ) ผู้ประกอบการต้องแสดงรายการบริการ และอัตราค่าบริการไว้ในที่เปิดเผยและมองเห็นได้ง่าย หรือสามารถให้ตรวจสอบได้

(ช) ผู้ประกอบการต้องไม่จัดหรือยินยอมให้มีรูปแบบการให้บริการที่อาจเข้าข่ายหรือฝ่าฝืนกฎหมายสถานบริการหรือบริการที่จะต้องขออนุญาตเป็นพิเศษ เช่นการพนัน การแสดงดนตรี การขับร้องคาราโอเกะ สนั่นเกอร์ เต็นรำ รำวง ตลอดจนจัดให้มีหรสพอื่นๆ เป็นต้น

(ซ) ผู้ประกอบการต้องกำหนดให้มีเครื่องแบบสำหรับผู้ให้บริการ โดยเป็นเครื่องแบบที่รัดกุม สุภาพ สะอาดเรียบร้อย สะดวกต่อการปฏิบัติงาน และต้องมีป้ายชื่อผู้ให้บริการติดไว้ที่หน้าอกด้านซ้าย

ข้อ ๑๔ มาตรฐานความปลอดภัยกิจการนวดเพื่อสุขภาพ มีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้นไว้ในสถานประกอบการ และพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลาที่มีการให้บริการ

(๒) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีป้ายหรือข้อความเพื่อแสดงหรือเตือนให้ผู้รับบริการระมัดระวังอันตรายหรือบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

(๓) ในกรณีที่สถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพ มีการจัดให้มีบริการอบความร้อน อบไอน้ำไว้บริการ ตลอดจนอุปกรณ์หรือบริการอื่นใดอันอาจก่อให้เกิดอันตรายไว้บริการ ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีพนักงานที่มีความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญในการใช้อุปกรณ์นั้นเป็นอย่างดี เป็นผู้รับผิดชอบอุปกรณ์และมีหน้าที่คอยตรวจตราดูแลการใช้อุปกรณ์ดังกล่าว ทั้งในขณะที่ใช้งานและหลังการใช้งาน

(๔) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีนาฬิกาที่สามารถมองเห็น อ่านเวลาได้โดยง่ายและชัดเจนจากจุดที่ผู้รับบริการกำลังใช้บริการอบความร้อน อบไอน้ำอยู่ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสามารถควบคุมเวลาการใช้อุปกรณ์ด้วยตนเองได้โดยสะดวก

(๕) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีระบบฉุกเฉินสำหรับบริการอบความร้อน อบไอน้ำ ซึ่งสามารถหยุดการทำงานของอุปกรณ์ดังกล่าวได้โดยอัตโนมัติในทันที ที่เกิดจากภาวะซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้ให้บริการ และการเข้าถึงเพื่อใช้ระบบฉุกเฉินนั้นต้องสามารถกระทำได้ง่ายและสะดวกในเวลาที่เกิดเหตุฉุกเฉิน และต้องจัดสถานที่ให้สามารถเคลื่อนย้ายผู้รับบริการได้ในกรณีฉุกเฉิน

(๖) ภายในบริเวณที่ให้บริการอบความร้อน อบไอน้ำ ต้องมีเครื่องวัดอุณหภูมิ เครื่องควบคุมอุณหภูมิอัตโนมัติ และเครื่องตั้งเวลา เพื่อให้บุคลากรผู้รับผิดชอบอุปกรณ์สามารถปรับและควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในสภาวะที่ปลอดภัยสำหรับผู้ให้บริการตลอดเวลา

(๗) ต้องระมัดระวังมิให้ผู้มีความเสี่ยงจากอายุ หรือภาวะโรคประจำตัวมาใช้บริการอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๘) ฝ่า อุปกรณ์และเครื่องมือทุกชนิดเมื่อใช้บริการแล้ว ต้องซักหรือล้างทำความสะอาดอย่างถูกสุขลักษณะ ก่อนนำกลับมาให้บริการครั้งต่อไป และในกรณีที่ทำให้บริการมีความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อ เช่น การใช้ไม้หรืออุปกรณ์ที่ใช้ขีดหรือขีดผิวหนังในการบริการกดจุดฝ่าเท้า ต้องผ่านกรรมวิธีการฆ่าเชื้อที่สามารถฆ่าและควบคุมเชื้อได้ไม่น้อยกว่าเทคนิคการปลอดเชื้อทุกครั้งหลังการให้บริการ

(๙) ในกรณีที่ผู้ให้บริการอาจมีการหายใจบริเวณใบหน้าผู้รับบริการ เช่น ในการดูแลและนวดบริเวณใบหน้า ผู้ให้บริการต้องสวมอุปกรณ์ที่ถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการหายใจบริเวณใบหน้าผู้รับบริการและการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจไปสู่ผู้รับบริการ ในขณะที่มีการให้บริการทุกครั้ง

(๑๐) ต้องมีการดำเนินการตามระบบป้องกันการติดเชื้ออย่างเหมาะสม

(๑๑) ต้องมีระบบป้องกันอัคคีภัยในสถานประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

มาตรฐานกิจการสปาเพื่อสุขภาพ

หมวด ๒

มาตรฐานของสถานที่ การบริการ และผู้ให้บริการ

ส่วนที่ ๑

มาตรฐานกิจการสปาเพื่อสุขภาพ

ข้อ ๓ มาตรฐานสถานที่ของสถานประกอบการกิจการสปาเพื่อสุขภาพให้มิดังต่อไปนี้

(๑) ตั้งอยู่ในทำเลที่มีความสะดวกปลอดภัยและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไม่อยู่ใกล้ชิดศาสนสถานในระยะที่จะก่อให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติศาสนกิจ

(๒) ในกรณีที่ใช้พื้นที่ประกอบการกิจการสปา ในอาคารเดียวกันกับการประกอบการอื่นซึ่งมิใช่กิจการสถานบริการ ต้องแบ่งสถานที่ให้ชัดเจน และกิจการอื่นนั้นต้องไม่กระทบกระเทือนต่อการให้บริการในกิจการสปาเพื่อสุขภาพนั้น

(๓) พื้นที่สถานประกอบการจะต้องไม่อยู่ในพื้นที่ติดต่อกับสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(๔) กรณีสถานประกอบการ มีการให้บริการหลายลักษณะรวมอยู่ในอาคารเดียวกันหรือสถานที่เดียวกัน จะต้องมีการแบ่งสัดส่วนให้ชัดเจน และแต่ละสัดส่วนจะต้องมีพื้นที่และลักษณะตามมาตรฐานของการให้บริการแต่ละประเภท

(๕) การจัดบริเวณที่ให้บริการเฉพาะบุคคล จะต้องไม่ให้มีดชีวิตหรือลับตาจนเกินไป

(๖) พื้นที่ที่ให้บริการทั้งภายในและภายนอกสถานที่ประกอบการกิจการสปาเพื่อสุขภาพต้องสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ

(๗) อาคารต้องทำด้วยวัสดุที่มั่นคง ถาวร ไม่ชำรุดและไม่มีการบดบังสกปรก

- (๘) บริเวณพื้นที่ที่มีการใช้น้ำในการให้บริการ พื้นควรทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดง่ายและไม่ลื่น
- (๙) จัดให้มีแสงสว่างที่เพียงพอในการให้บริการแต่ละพื้นที่
- (๑๐) จัดให้มีการระบายอากาศเพียงพอ
- (๑๑) มีการจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอยและน้ำเสียที่ถูกต้องหลักสุขาภิบาล
- (๑๒) มีการควบคุมพาหะนำโรคอย่างถูกต้องหลักสุขาภิบาล
- (๑๓) จัดให้มีห้องอาบน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ ห้องผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าและตู้เก็บเสื้อผ้าที่สะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัยอย่างเพียงพอและควรแยกส่วนชาย หญิง

(๑๔) จัดให้มีการตกแต่งสถานที่ที่เหมาะสม โดยจะต้องไม่มีลักษณะที่ทำให้เสื่อมเสียศีลธรรมหรือขัดต่อวัฒนธรรมและประเพณีอันดี

ข้อ ๔ มาตรฐานผู้ดำเนินการกิจการสปาเพื่อสุขภาพ ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีผู้ดำเนินการคนหนึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลและรับผิดชอบในการดำเนินการสถานประกอบการนั้น ผู้ดำเนินการจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(ก) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์

(ข) มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

(ค) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรในสาขาที่เกี่ยวกับสุขภาพหรือสาขาที่คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลางรับรอง หรือให้ความเห็นชอบ หรือมีประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

(ง) ผ่านการประเมินความรู้ ความสามารถ ตามที่คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลางกำหนด

(จ) กรณีเคยเป็นผู้ดำเนินการมาก่อน แต่ถูกเพิกถอนใบประเมินความรู้ ความสามารถจะต้องพ้นระยะเวลานับแต่วันที่ถูกเพิกถอนไม่น้อยกว่า ๒ ปี จึงจะขอประเมินความรู้ ความสามารถใหม่ได้

(ฉ) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(ช) ไม่เป็นโรคต้องห้ามดังต่อไปนี้

๑) โรคพิษสุราเรื้อรัง

๒) โรคติดเชื้อเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง

๓) โรคจิตร้ายแรง

๔) โรคอื่นในระยะรุนแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการสถานประกอบการ

(ซ) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(ฅ) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) ผู้ดำเนินการต้องควบคุมดูแลกิจการของสถานประกอบการนั้นได้โดยใกล้ชิดและไม่เป็นผู้ดำเนินการสถานประกอบการแห่งอื่นอยู่ก่อนแล้ว

(๓) ในกรณีที่มีการเปลี่ยนผู้ดำเนินการกิจการสปาเพื่อสุขภาพ หรือผู้ดำเนินการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ผู้ประกอบการจะต้องจัดหาผู้ดำเนินการใหม่ และต้องแจ้งเป็นหนังสือให้กองการประกอบโรคศิลปะสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในเขตท้องที่ ทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนผู้ดำเนินการ ในระหว่างที่ดำเนินการจัดหาผู้ดำเนินการใหม่ ให้กิจการสปาเพื่อสุขภาพนั้นประกอบกิจการต่อไปได้ แต่ไม่เกิน ๓๐ วัน

ข้อ ๕ ผู้ดำเนินการมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมและดูแลผู้ให้บริการในสถานประกอบการ ให้บริการตามนโยบายและคู่มือปฏิบัติงานของสถานประกอบการแห่งนั้นโดยเคร่งครัด

(๒) จัดทำทะเบียนประวัติผู้ให้บริการและพนักงาน

(๓) ทุกครั้งที่มีการจัดบริการรายการใหม่ หรือปรับปรุงบริการรายการใดๆ ในแบบแสดงรายการ หรือมีการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ จะต้องดำเนินการให้มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติการสำหรับบริการนั้น หรือจัดทำคู่มือการใช้ผลิตภัณฑ์ และพัฒนาผู้ให้บริการให้สามารถให้บริการนั้นๆ ได้ตามคู่มือที่จัดทำขึ้น

(๔) ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๕) ควบคุมดูแลมิให้มีการจัดสถานที่ รูปภาพ หรือสื่อชนิดอื่นๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเลือกผู้ให้บริการได้

(๖) ควบคุมและดูแลผู้ให้บริการในสถานประกอบการมิให้มีการลักลอบ หรือมีการค้า หรือร่วมประเวณี หรือมีการกระทำ หรือบริการที่ขัดต่อกฎหมาย วัฒนธรรม ศีลธรรมและประเพณีอันดี

(๗) ควบคุมดูแลการบริการ อุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ และเครื่องใช้ต่างๆ ให้ได้มาตรฐานถูกสุขลักษณะ และใช้ได้อย่างปลอดภัย

(๘) ห้ามมิให้ผู้ดำเนินการกิจการสปาเพื่อสุขภาพ

(ก) รับผู้มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์เข้าทำงาน

(ข) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอาการมีนเมาจนประพฤติกุณวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปอยู่ในสถานประกอบการระหว่างเวลาทำการ

(ค) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ

(ง) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานประกอบการ โดยฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน

(๕) ผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวกับแรงงาน โดยเคร่งครัด

(๑๐) ผู้ดำเนินการต้องดูแลสวัสดิภาพ ความปลอดภัยและสวัสดิการในการทำงานของ ผู้ให้บริการและพนักงาน และต้องมีมาตรการป้องกันการถูกล่วงละเมิดจากผู้รับบริการ

(๑๑) ผู้ดำเนินการต้องแสดงใบรับรองมาตรฐานไว้ในที่เปิดเผยและมองเห็นได้ชัดเจน ณ สถานประกอบการนั้น

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีการตรวจสอบพบว่า สถานประกอบการใดมีผู้ดำเนินการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ ๔ หรือไม่ดำเนินการตามที่กำหนดในข้อ ๕ ให้คณะกรรมการผู้ตรวจสอบแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลางเพื่อพิจารณาเพิกถอนใบประเมินความรู้ความสามารถของผู้ดำเนินการ

ข้อ ๗ มาตรฐานผู้ให้บริการกิจการสปาเพื่อสุขภาพ ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ให้บริการจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์

(ข) ได้รับการอบรมหรือถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรจากหน่วยงานราชการ สถาบัน หรือสถานศึกษาที่คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลางรับรอง หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในกิจการสปาเพื่อสุขภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี และผ่านการทดสอบความรู้และประสบการณ์โดยคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการกลาง

(ค) ไม่เป็นโรคต้องห้ามดังต่อไปนี้

๑) โรคพิษสุราเรื้อรัง

๒) โรคติดเชื้อเสียดัดให้โทษอย่างร้ายแรง

๓) โรคจิตร้ายแรง

๔) โรคอื่นในระยะรุนแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานหรือโรคติดต่ในระยะร้ายแรง

(ง) ไม่เป็นบุคคลลึกลับจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(จ) กรณีเคยเป็นผู้ให้บริการมาก่อน แต่ถูกคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการเพิกถอนใบประเมินความรู้ ความสามารถ จะต้องเลยระยะเวลาเพิกถอนไม่น้อยกว่า ๒ ปี จึงจะขอประเมินความรู้ ความสามารถใหม่ได้

(๒) ผู้ให้บริการมีหน้าที่และข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้

(ก) ให้บริการแก่ผู้รับบริการตามความรู้และความชำนาญตรงตามมาตรฐานวิชาชีพที่ได้ศึกษาอบรมมา

(ข) ไม่ก่อกวน แกล้ง ทำร้าย หรือก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้รับบริการ

(ค) เก็บความลับของผู้รับบริการ โดยไม่นำข้อมูลหรือเรื่องที่ได้ยินจากผู้รับบริการไปเปิดเผยจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับบริการหรือบุคคลอื่น

(ง) ไม่แสดงอาการขี้ขวน กระทำลามกอนาจาร หรือพูดจาในทำนองให้ผู้รับบริการเข้าใจว่าผู้ให้บริการต้องการมีเพศสัมพันธ์กับผู้รับบริการ และต้องไม่มีเพศสัมพันธ์กับผู้รับบริการหรือค้าประเวณี

(จ) ไม่พูดจาหยอกล้อ หรือล้อเล่น หรือกระทำการใดๆ อันมิใช่หน้าที่ที่จะต้องให้บริการกับผู้รับบริการ โดยต้องให้บริการด้วยอาการสุภาพ อ่อนโยน

(ฉ) ไม่ดื่มสุรา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือของมีเมา หรือยาเสพติด ในขณะที่ให้บริการแก่ผู้รับบริการ

(ข) มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อหน้าที่ที่กระทำและไม่ลักขโมยทรัพย์สินของผู้รับบริการ

(ซ) มีความรับผิดชอบต่อนตนเองโดยการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง และไม่นำโรคติดต่อไปแพร่แก่ผู้รับบริการและเพื่อนร่วมงาน

(ฅ) ห้ามมิให้ผู้ให้บริการใส่เครื่องประดับหรือของมีค่า ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

(ญ) เป็นผู้ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันดี

ข้อ ๘ มาตรฐานการบริการกิจการสปาเพื่อสุขภาพ ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีผู้ให้บริการที่มีคุณสมบัติตามประกาศนี้ และห้ามมิให้นำผู้ที่ขาดคุณสมบัติมาให้บริการ เว้นแต่ผู้ให้บริการฝึกหัด ซึ่งมีจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของผู้ให้บริการที่มี

(๒) ผู้ประกอบการต้องจัดการบริการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริการแต่ละประเภท โดยจะต้องมีบริการหลักประกอบด้วย การนวดเพื่อสุขภาพ การใช้น้ำเพื่อสุขภาพ เช่น บริการอบไอน้ำ อ่างน้ำวน บ่อน้ำร้อน บ่อน้ำเย็น เป็นต้น และให้มีบริการอื่น เช่น การพอกโคลน การเสริมสวย การออกกำลังกาย อาหารสุขภาพ โยคะ สมาธิและอื่นๆ อีก ๓ รายการเป็นอย่างน้อย

(๓) สถานประกอบการต้องมีลักษณะการให้บริการดังต่อไปนี้

(ก) เวลาเปิดทำการให้เริ่มบริการได้ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา และเวลาปิดทำการหรือให้บริการไม่เกิน ๒๒.๐๐ นาฬิกา

(ข) ผู้ประกอบการต้องแสดงทะเบียนประวัติผู้ให้บริการ ตามแบบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(ค) ผู้ประกอบการต้องจัดทำทะเบียนประวัติผู้รับบริการ ไว้เป็นหลักฐานตามแบบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยต้องเก็บรักษาไว้ให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้ไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่วันที่จัดทำ

(ง) ห้ามมิให้มีการบริการเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือของมีเมาทุกชนิดแก่พนักงานผู้ให้บริการหรือผู้รับบริการและต้องถือเป็นเขตปลอดบุหรี่

(จ) การให้บริการจะต้องไม่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ การประกอบวิชาชีพอื่นตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทางการแพทย์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(ฉ) การประชาสัมพันธ์หรือการโฆษณาการให้บริการของสถานประกอบกิจการ จะต้องไม่ทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่าสถานดังกล่าว มีการให้การบำบัดรักษาพยาบาลอันอาจเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อความโฆษณานั้นจะต้องไม่เป็นเท็จหรือโอ้อวดเกินความเป็นจริง

(ช) ผู้ประกอบการต้องแสดงรายการบริการ และอัตราค่าบริการไว้ในที่เปิดเผยและมองเห็นได้ง่ายหรือสามารถให้ตรวจสอบได้

(ซ) ผู้ประกอบการต้องไม่จัดหรือยินยอมให้มีรูปแบบการให้บริการ ที่อาจเข้าข่ายหรือฝ่าฝืนกฎหมายสถานบริการหรือบริการที่จะต้องขออนุญาตเป็นพิเศษ เช่น การพนัน การแสดงดนตรี การขับร้องคาราโอเกะ สนุกเกอร์ เต้นรำ รำวง ตลอดจนจัดให้มีมหรสพอื่นๆ เป็นต้น

(ฉ) ผู้ประกอบการต้องกำหนดให้มีเครื่องแบบสำหรับผู้ให้บริการ โดยเป็นเครื่องแบบที่รัดกุม สุภาพ สะอาดเรียบร้อย สะดวกต่อการปฏิบัติงาน และต้องมีป้ายชื่อผู้ให้บริการติดไว้ที่หน้าอกด้านซ้าย

ข้อ ๕ มาตรฐานความปลอดภัยกิจการสปาเพื่อสุขภาพ ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีหุ้ดปฐมพยาบาลไว้ในสถานประกอบการ และพร้อมใช้งาน ได้ตลอดเวลาที่มีการให้บริการ

(๒) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีป้ายหรือข้อความเพื่อแสดง หรือเตือนให้ผู้รับบริการระมัดระวัง อันตรายหรือบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

(๓) ในกรณีที่กิจการสปาเพื่อสุขภาพ มีการจัดให้มีบริการอบความร้อน อบไอน้ำ อ่างน้ำวน ไว้บริการตลอดจนอุปกรณ์หรือบริการอื่นใดอันอาจก่อให้เกิดอันตรายไว้บริการ ผู้ประกอบการต้องจัดให้มี พนักงานที่มีความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญในการใช้อุปกรณ์นั้นเป็นอย่างดี เป็นผู้รับผิดชอบอุปกรณ์ และมีหน้าที่คอยตรวจตราดูแลการใช้อุปกรณ์ดังกล่าวทั้งในขณะที่ใช้งานและหลังการใช้งาน

(๔) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีนาฬิกาที่สามารถมองเห็น อ่านเวลาได้โดยง่ายและชัดเจนจากจุดที่ ผู้รับบริการกำลังใช้บริการอบความร้อน อบไอน้ำ และอ่างน้ำวนอยู่ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสามารถ ควบคุมเวลาการใช้อุปกรณ์ด้วยตนเองได้โดยสะดวก

(๕) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีระบบฉุกเฉินสำหรับบริการอบความร้อน อบไอน้ำและอ่างน้ำวน ซึ่งสามารถหยุดการทำงานของอุปกรณ์ดังกล่าวได้โดยอัตโนมัติในทันทีที่เกิดจากภาวะซึ่งอาจเป็นอันตราย ต่อผู้รับบริการ และการเข้าถึงเพื่อใช้ระบบฉุกเฉินนั้นต้องสามารถกระทำได้โดยง่ายและสะดวกในเวลา ที่เกิดเหตุฉุกเฉิน

(๖) ภายในบริเวณที่ให้บริการอบความร้อน อบไอน้ำ อ่างน้ำวน และบ่อน้ำร้อน น้ำเย็นต้องมี เครื่องวัดอุณหภูมิ เครื่องควบคุมอุณหภูมิอัตโนมัติ และเครื่องตั้งเวลา เพื่อให้พนักงานผู้รับผิดชอบอุปกรณ์ สามารถปรับและควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในสภาวะที่ปลอดภัยสำหรับผู้รับบริการตลอดเวลา

(๗) ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีระบบคัดกรองผู้รับบริการ ที่อาจมีความเสี่ยงต่อการเข้าใช้บริการ ในบางแผนก โดยเฉพาะต้องไม่อนุญาตให้สตรีตั้งครรภ์ ผู้ใช้ยาบางประเภท ที่อาจเกิดปัญหาได้เมื่อเข้าใช้ อุปกรณ์บางชนิด ผู้ที่เพิ่งจะดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือเมาสูรา ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง ผู้ป่วยเบาหวานและผู้ป่วยโรคหัวใจเข้าใช้อุปกรณ์ หรือบริการที่เสี่ยงต่อภาวะนั้น เว้นแต่จะได้รับการสั่ง ให้อุปกรณ์จากแพทย์ผู้เกี่ยวข้อง

(๘) ผู้ประกอบการต้องดูแลและควบคุมคุณภาพน้ำที่ใช้สำหรับให้บริการ ไม่ว่าจะเป็อ่างน้ำวน สระน้ำ หรืออุปกรณ์การใช้น้ำชนิดอื่นใด ให้มีคุณสมบัติทางเคมีที่ปลอดภัยและไม่เป็นแหล่งแพร่เชื้อ

(๙) ผ้า อุปกรณ์และเครื่องมือทุกชนิดเมื่อใช้บริการแล้ว ต้องซักหรือล้างทำความสะอาดอย่างถูก สุขลักษณะ ก่อนนำกลับมาใช้บริการครั้งต่อไป และในกรณีที่การให้บริการมีความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อ เช่น การใช้ไม้หรืออุปกรณ์ที่ใช้ขัดหรือขัดผิวหนังในการบริการกดจุดฝ่าเท้า ต้องผ่านกรรมวิธีการฆ่าเชื้อ ที่สามารถฆ่าและควบคุมเชื้อได้ ไม่น้อยกว่าเทคนิคการปลอดเชื้อทุกครั้งหลังการให้บริการ

(๑๐) ในกรณีที่ผู้ให้บริการอาจมีการหายใจครบบริเวณใบหน้าผู้รับบริการ เช่น ในการดูแลและนวด บริเวณใบหน้า ผู้ให้บริการต้องสวมอุปกรณ์ที่ถูกต้องขณะเพื่อป้องกันการหายใจครบบริเวณใบหน้า ผู้รับบริการและการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจไปสู่ผู้รับบริการ ในขณะที่มีการให้บริการทุกครั้ง

(๑๑) ผู้ประกอบการต้องมีการดำเนินการป้องกันการติดเชื้อที่เหมาะสม

(๑๒) ต้องมีระบบการป้องกันอัคคีภัย ในสถานประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

บทเฉพาะกาล

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๒ ภายใน ๑ ปีนับแต่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ สถานประกอบการที่เคยได้รับใบอนุญาต กิจการนวด อาบน้ำ อบสมุนไพรตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ และได้ขึ้นทะเบียนต่อ สมาคมหรือชมรมผู้ประกอบการสปาที่รวมตัวกันภายใต้การรับรองของกระทรวงสาธารณสุขสามารถออก ใบรับรองประสบการณ์การทำงานให้กับพนักงานได้

ข้อ ๓๓ ภายใน ๑ ปีนับแต่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ สถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพที่เคย ได้รับใบอนุญาตกิจการนวดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ สามารถออกใบรับรอง ประสบการณ์การทำงานให้กับพนักงานได้

ข้อ ๓๔ ภายใน ๑ ปีนับแต่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ สถานประกอบการเสริมสวยที่เคยได้รับใบอนุญาต กิจการเสริมสวยตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ สามารถออกใบรับรองประสบการณ์ การทำงานให้กับพนักงานได้

สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย

หมวด ๑

สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย

ข้อ ๒ สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยตามมาตรา ๓(๑) (ข) แห่งพระราชบัญญัติ สถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้แก่สถานประกอบการที่ดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการสปาเพื่อสุขภาพ

(๒) กิจการนวดเพื่อสุขภาพ

(๓) กิจการนวดเพื่อเสริมสวยสถานประกอบการที่ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่งต้องมีลักษณะของ สถานที่ การบริการ และผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

การออกและการเพิกถอนใบรับรองมาตรฐาน

การออกและการเพิกถอนใบรับรองมาตรฐาน

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการสถานประกอบการประสงค์จะขอใบรับรองมาตรฐาน การยื่นคำร้องขอรับใบรับรองมาตรฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ในส่วนภูมิภาคให้ยื่น ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการนั้น การขอ การออกใบรับรองและการประกอบกิจการสถานประกอบการประเภทใด ให้เป็นไปตามมาตรฐานของสถานประกอบการประเภทนั้นตามที่กำหนดในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า หรือมีผู้ร้องเรียนว่าสถานประกอบการใดไม่มีมาตรฐานของสถานที่ ผู้ประกอบการ ผู้ดำเนินการ การบริการ ความปลอดภัย หรือผู้ให้บริการเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้คณะกรรมการ ดำเนินการตรวจสอบเพื่อการดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๒๖ ผู้ประกอบการที่ยื่นขอใบรับรองมาตรฐานต้องมีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะ ต้องห้ามดังนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์
- (๒) มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
- (๓) ไม่เป็นโรคต้องห้ามดังต่อไปนี้
  - (ก) โรคพิษสุราเรื้อรัง
  - (ข) โรคจิตยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง
  - (ค) โรคจิตร้ายแรง
  - (ง) โรคอื่นใดในระยะรุนแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน
  - (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
  - (๕) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ในกรณีที่ นิติบุคคลเป็นผู้ขอรับใบรับรองมาตรฐาน ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมี คุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามวรรคหนึ่งด้วย

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่ได้รับคำร้องขอใบรับรองมาตรฐาน ให้เลขานุการคณะกรรมการ ตรวจสอบ หลักฐานและเสนอความเห็นแก่คณะกรรมการเพื่อพิจารณาภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับ คำร้องขอ ใบรับรองมาตรฐาน คณะกรรมการจะต้องทำการตรวจลักษณะและมาตรฐานของสถานประกอบการและ การให้บริการ และเสนอความเห็นต่อผู้ออกใบรับรองภายใน ๕๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ใบรับรองจากเลขานุการคณะกรรมการผู้ออกใบรับรองต้องพิจารณาออกหรือไม่ออกใบรับรองมาตรฐาน ภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ

ข้อ ๒๘ ในการพิจารณาออกใบรับรองมาตรฐานสถานประกอบการของผู้ออกใบรับรอง จะต้อง ปรากฏว่าผู้ขอใบรับรองมาตรฐานหรือผู้ประกอบการ ได้จัดให้มีกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) มีสถานประกอบการตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

(๒) มีผู้ดำเนินการที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

(๓) มีผู้ให้บริการที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

(๔) มีการให้บริการตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ข้อ ๒๕ ไบรรับรองมาตรฐานให้มีอายุ ๑ ปี นับแต่วันที่ออกไบรรับรอง สถานประกอบการใดที่ประสงค์จะต่ออายุไบรรับรอง จะต้องยื่นคำร้องขอไบรรับรองภายใน ๓๐ วันก่อนไบรรับรองเดิมสิ้นอายุ และให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจและประเมินมาตรฐาน เพื่อพิจารณาออกไบรรับรองใหม่ เมื่อได้ยื่นคำร้องขอไบรรับรองใหม่แล้ว ให้ถือว่าสถานประกอบการนั้นมีมาตรฐานเป็นไปตามประกาศนี้ จนกว่าผู้ออกไบรรับรองจะมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาพร้อมด้วยเหตุผล และให้คณะกรรมการแจ้งผลการพิจารณาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.๒๕๐๕ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบด้วย

ข้อ ๓๐ ให้คณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานของสถานประกอบการ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว หากดำเนินการผิดไปจากมาตรฐานที่กำหนด หรือดำเนินการขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ให้คณะกรรมการดำเนินการแจ้งให้แก้ไข ว่ากล่าว ตักเตือน หรือเสนอเพิกถอนไบรรับรองมาตรฐานตามแต่กรณี ในกรณีที่มีการแจ้งให้แก้ไข ให้กำหนดระยะเวลาตามสมควรแต่ต้องไม่เกิน ๕๐ วัน หากสถานประกอบการใด ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดต้องยื่นคำร้องพร้อมเหตุผลความจำเป็น ก่อนวันครบกำหนดต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาผ่อนผันได้ ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน

ข้อ ๓๑ สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองแล้วต้องแสดงไบรรับรองมาตรฐานไว้ในที่เปิดเผย และมองเห็น ได้ชัดเจน ณ สถานประกอบการนั้น ในกรณีที่สถานประกอบการ จะขอหยุดกิจการ ให้แจ้งขอเลิกการรับรองต่อคณะกรรมการทราบ ภายใน ๗ วันนับแต่วันหยุดกิจการ แต่ไม่เป็นเหตุหยุดการพิจารณาเพิกถอนไบรรับรองจากการประกอบกิจการที่เกิดขึ้นก่อนหน้า

คณะผู้ดำเนินการ

ที่ปรึกษา

นายสมเกียรติ	ฉายะศรีวงศ์	อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
นางวิณา	ภควงศ์	รองอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
นางสุทัศน์	สีบวงศ์แพทย์	รองอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
นายสุวัฒน์	โอภาสานนท์	รองอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
นายบุษย์	กาญจนกุล	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก
นายเรวัต	คำนวนสิน	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนามาตรฐานและทดสอบฝีมือแรงงาน

1. คณะทำงานกำหนดหลักเกณฑ์ฯ การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมและศูนย์ทดสอบ

1.1	นายบุษย์	กาญจนกุล	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	ประธานคณะทำงาน
1.2	นายเสรี	แสงรัชฎ์	สพท.๓ ชลบุรี	คณะทำงาน
1.3	นางสุกัญดา	ครุฑปิยะ	กองส่งเสริมฯ	คณะทำงาน
1.4	นางพนิดา	ธนาภรณ์	สำนักพัฒนามาตรฐานฯ	คณะทำงาน
1.5	นายสุรพล	พลอยสุข	กลุ่มงานกฎหมาย	คณะทำงาน
1.6	นางเอรินทร์	ชูโชติ	ศพจ.เชียงใหม่	คณะทำงาน
1.7	นางช่ออน	สกุลวงศ์	ศพจ.สระบุรี	คณะทำงาน
1.8	นายไชยรินทร์	ฟ้าภิญโญ	สพท.๘ นครสวรรค์	คณะทำงาน
1.9	นายวินัย	ขันติวิศิษฎ์	ศพจ.สระแก้ว	คณะทำงาน
1.10	นายอรรถพล	สุวัชนเดชา	กองส่งเสริมฯ	คณะทำงาน
1.11	นายพิชิต	นุโยค	ศพจ.นครนายก	คณะทำงาน
1.12	นายอนุกุล	นำหน้าวงษ์สุข	กองคลัง	คณะทำงาน
1.13	นายชาติชาย	ฐรภาคพิบูล	สพท.๓ ชลบุรี	คณะทำงาน
1.14	นายศักดิ์ชาย	ศิลปสมศักดิ์	สำนักพัฒนามาตรฐานฯ	คณะทำงาน
1.15	นายสัมพันธ์	อันสะอาด	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	เลขานุการฯ
1.16	น.ส. วัฒนภรณ์	พันธ์เขตรการ	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	ผู้ช่วยเลขฯ

2. คณะทำงานจัดทำกำหนดแบบประเมินการวางผังอาคารศูนย์อบรมและศูนย์ทดสอบ

2.1	นายเรวัต	คำนวณสิน	สำนักพัฒนามาตรฐานฯ	ประธาน
2.2	นายสันติ	บำรุงคุณากร	สพท.๑ สมุทรปราการ	คณะทำงาน
2.3	นายธนต์	ศรีนา	สพท.๑๐ ลำปาง	คณะทำงาน
2.4	นางมลิวัดย์	วรรณอาภา	วิทยาลัยการแรงงาน	คณะทำงาน
2.5	นางกนิ้งนิจ	โกศลวัฒน์	กลุ่มงานพัฒนาระบบฯ	คณะทำงาน
2.6	นายชาญชัย	สุขบริบูรณ์	ศพจ.ร้อยเอ็ด	คณะทำงาน
2.7	นายวีระวัฒน์	สิริปุชกะ	ศพจ.เชียงราย	คณะทำงาน
2.8	นายสมชาย	เทียมสนิท	ศพจ.ลพบุรี	คณะทำงาน
2.9	นายปัญญา	ยังประดิษฐ์	ศพจ.ปราจีนบุรี	คณะทำงาน
2.10	น.ส. อุษา	ศิระเมธี	ศพจ.อยุธยา	คณะทำงาน
2.11	นายคำรืห์	เวียงเพิ่ม	กลุ่มงานนานาชาติเชียงใหม่	คณะทำงาน
2.12	นายทองหล่อ	ด้อยปาน	ศพจ.เพชรบุรี	คณะทำงาน
2.13	นางจิราภรณ์	วงศาโรจน์	ศพจ.สมุทรสาคร	คณะทำงาน
2.14	นางเพลินพิศ	แพพ็็น	สำนักเลขานุการฯ	คณะทำงาน
2.15	นายวีรศักดิ์	ลดาคม	สำนักพัฒนามาตรฐานฯ	คณะทำงาน
2.16	นายวิระ	จิตชลธาร	สำนักพัฒนามาตรฐานฯ	คณะทำงาน
2.17	นายสมพงษ์	บุรณพันธ์	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	เลขานุการฯ
2.18	นางบังอร	อันสะอาด	สำนักพัฒนามาตรฐานฯ	ผู้ช่วยเลขฯ

3. คณะทำงานจัดทำคู่มือเฉพาะสาขา (กลุ่มอาชีพก่อสร้าง และอุตสาหกรรมศิลป์)

3.1 คณะกร่างคู่มือสาขาช่างก่อสร้าง

1.	นายสมพงษ์	บุรณพันธ์	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	ประธานคณะทำงาน
2.	นายนิธิภัทร	ศรีธัญญา	สพท.สมุทรปราการ	คณะทำงาน
3.	นายวิเชียร	ฤทธิโชติ	สำนักพัฒนามาตรฐานฯ	คณะทำงาน
4.	นายวิรัตน์	ทองศักดิ์	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	คณะทำงาน
5.	นายอาคม	คุ้มหมู่	สพท.สุพรรณบุรี	คณะทำงาน
6.	นายบุญคง	ทิพย์มูล	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	เลขานุการฯ

3.2 คณะพิจารณาคู่มือสาขาช่างก่อสร้าง

1. นายสุนทร	จันทร์เกตุ	สพภ.๑๐ ลำปาง	ประธานคณะกรรมการ
2. นายสมศักดิ์	พุดเลย	สพภ.๑๐ ลำปาง	คณะกรรมการ
3. นายสุรพล	เพชรรัตน์	สพภ.๑ สมุทรปราการ	คณะกรรมการ
4. นายวิเชียร	ฤทธิโชติ	สำนักพัฒนามาตรฐานฯ	คณะกรรมการ
5. นายอาคม	คุ้มหมู่	สพภ.๒ สุพรรณบุรี	คณะกรรมการ
6. นายนิธิภัทร	ศรีธัญญา	สพภ.๑ สมุทรปราการ	คณะกรรมการ
7. นายประเสริฐ	นันทวัฒน์วงศ์	สพภ.๑๐ ลำปาง	คณะกรรมการ
8. นายมานะ	พูนบ้านแขก	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	คณะกรรมการ
9. นายบุญคง	ทิพย์พูล	สำนักพัฒนาผู้ฝึก	เลขานุการฯ
10. นายวิรัตน์	ทองศักดิ์	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	ผู้ช่วยเลขฯ

3.3 คณะกร่างคู่มือสาขาช่างอุตสาหกรรมศิลป์

1. นางนุชนาฏ	จินตวิโรจน์	สำนักมาตรฐานฯ	ประธานคณะกรรมการ
2. นางพันธ์ยม	ฤทธิโชติ	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	คณะกรรมการ
3. นายประทีป	กลานกระโทก	สมุทรปราการ	คณะกรรมการ
4. นางนันทวรรณ	ภูมี	สพจ.ลพบุรี	คณะกรรมการ
5. นายจรัส	เจริญเขต	สำนักพัฒนามาตรฐาน	คณะกรรมการ
6. นางดวงสมร	จิระวงศ์วิโรจน์	สพจ.ปทุมธานี	คณะกรรมการ
7. นายพงษ์เทพ	ทองอ่อน	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	คณะกรรมการ
8. นายอภิชัย	จิตต์ธรรารักษ์	สำนักพัฒนาผู้ฝึก	เลขานุการฯ

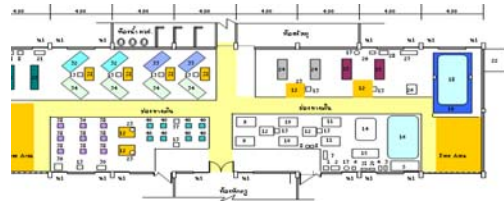
3.4 คณะพิจารณาคู่มือสาขาช่างอุตสาหกรรมศิลป์

1. นางนุชนาฏ	จินตวิโรจน์	สำนักพัฒนามาตรฐานฯ	ประธานคณะกรรมการ
2. นายไพศาล	ราชสีห์	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	คณะกรรมการ
3. นายวิจักขณ์	ศิริรักษ์	สพภ.๑๐ ลำปาง	คณะกรรมการ
4. นายจรัส	เจริญเขตต์	สำนักพัฒนามาตรฐานฯ	คณะกรรมการ
5. นางนันทวรรณ	ภูมี	สพจ.ลพบุรี	คณะกรรมการ
6. นางกลิ่นขจร	สุปันทัง	สพจ.ลำพูน	คณะกรรมการ
7. น.ส.อนัญลักษณ์	เรืองยศ	สพภ.๑ สมุทรปราการ	คณะกรรมการ
8. นายอภิชัย	จิตต์ธรรารักษ์	สำนักพัฒนาผู้ฝึกฯ	เลขานุการฯ

3.5 ผู้รวบรวม

1. นายบุญคง	ทิพย์พูล	นักวิชาการฝึกอาชีพ 7ว.
2. นายอภิชัย	จิตต์ธรรักษ์	ครูฝึกฝีมือแรงงาน ชั้น3
3. นายวิรัตน์	ทองศักดิ์	นักวิชาการฝึกอาชีพ

จัดทำโดย

สำนักพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาสถานฝึกและพัฒนาฝีมือแรงงาน
โทร. 0-2245-6563